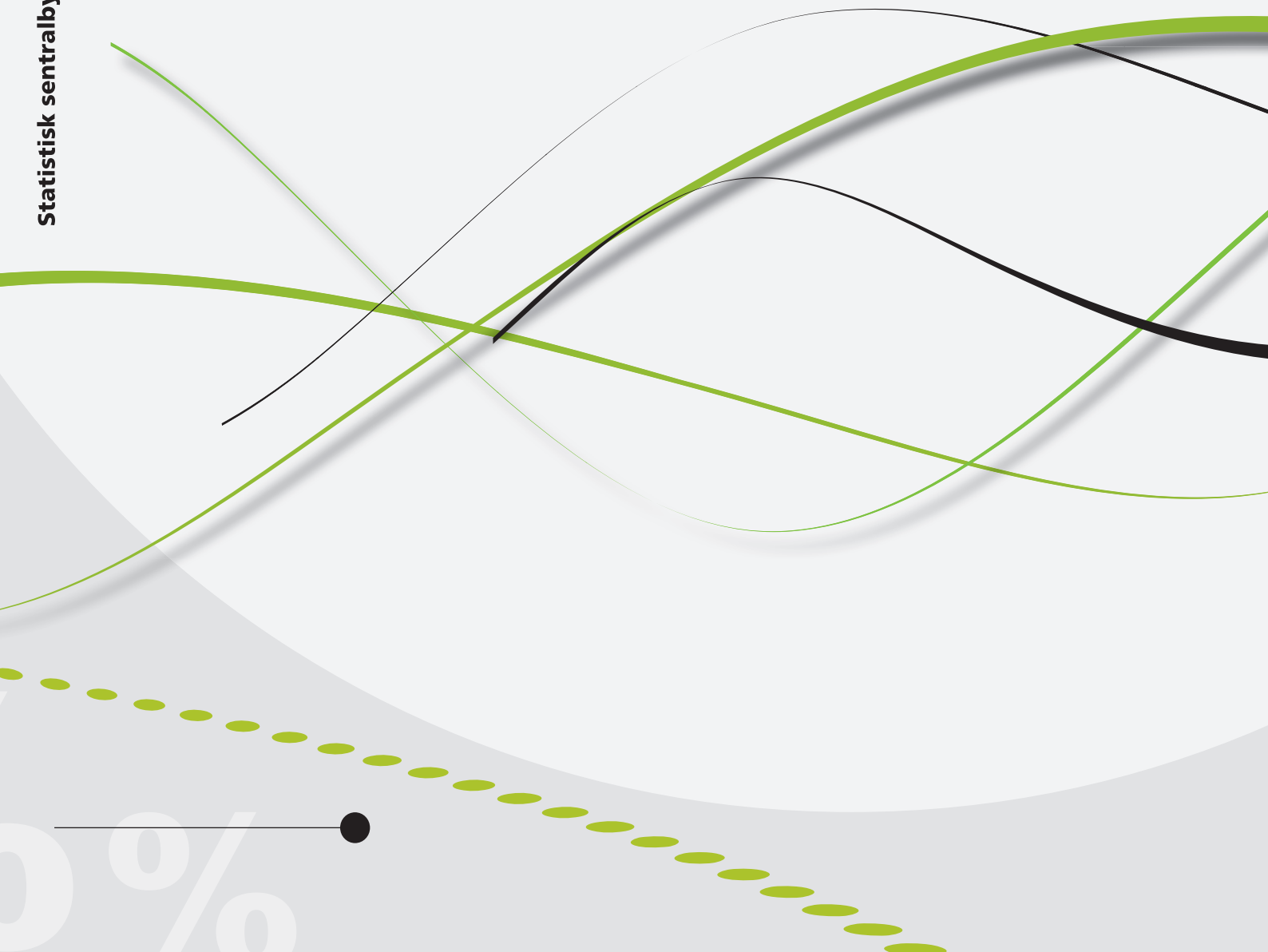

*Bengt Oscar Lagerstrøm, Hossein Moafi og
Mathias Killengreen Revold*

Kompetanseprofil i grunnskolen

Hovedresultater 2013/2014

*Bengt Oscar Lagerstrøm, Hossein Moafi og
Mathias Killengreen Revold*

Kompetanseprofil i grunnskolen

Hovedresultater 2013/2014

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

	Standardtegn i tabeller	Symbol
© Statistisk sentralbyrå	Tall kan ikke forekomme	.
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Oppgave mangler	..
Publisert september 2014	Oppgave mangler foreløpig	...
	Tall kan ikke offentliggjøres	:
	Null	-
ISBN 978-82-537-8994-1 (trykt)	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
ISBN 978-82-537-8995-8 (elektronisk)	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
ISSN 0806-2056	Foreløpig tall	*
Emne: Utdanning	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Desimaltegn	,

Forord

Denne rapporten presenterer resultater fra en kartlegging av formell kompetanse blant lærere i undervisningsfagene i grunnskolen våren 2014. Rapporten presenterer kompetanseprofilen for de ulike undervisningsfagene etter ulike kjennemerker. Rapporten er finansiert av Kunnskapsdepartementet. Publikasjonen er utarbeidet av seniorrådgiver Bengt Oscar Lagerstrøm, Seksjon for intervju, seniorrådgiver Hossein Moafi, Seksjon for utdanningsstatistikk og førstekonsulent Mathias Revold Killengreen, Seksjon for intervju.

Statistisk sentralbyrå, 22. september 2014

Hans Henrik Scheel

Sammendrag

I denne rapporten presenteres resultater fra en kartlegging av formell kompetanse blant grunnskolelærere i de fagene de underviser i. Studien omfatter kun de som underviser i de aktuelle fagene våren 2014. I rapporten presenterer vi kompetanseprofilen for de ulike undervisningsfagene engelsk, fremmedspråk, kroppsøving, kunst og håndverk, matematikk, mat og helse, musikk, naturfag, norsk, religion, livssyn og etikk (RLE) og samfunnsfag. Kompetansefordelingen gis i forhold til sentrale demografiske kjennemerker for læreren, samt kjennemerker knyttet til undervisningssted.

Alle med pedagogisk utdanning kan undervise på ulike trinn i grunnskolen. I tillegg er det krav til fordypning tilsvarende 60 studiepoeng for fagene norsk, matematikk og engelsk på ungdomstrinnet, samt 30 studiepoeng i engelsk og matematikk på barnetrinnet for lærere utdannet etter 1. januar 2014. Populasjonen som utvalget representer er definert slik at kun de med fullført pedagogisk utdanning og som er registrert med minst 50 prosent stillingsandel er inkludert. Denne avgrensingen av populasjonen avviker noe fra tidligere undersøkelser (Lagerstrøm 2007, 2000a og 2000b).

Mange lærere som underviser i grunnskolen i dag har fordypning i de fagene de underviser i. Størst er andelen i norsk. Flere enn åtte av ti lærer i norsk og matematikk har fordypning i fagene, henholdsvis 85 og 81 prosent. Nederst finner vi mat og helse, med om lag halvparten av lærerne (54 prosent), tett fulgt av Kunst og håndverk (44 prosent), engelsk (43 prosent) og kroppsøving (41 prosent).

Lærere på ungdomstrinnet har i høyere grad enn andre formell kompetanse i fagene de underviser i. Lavest fagkompetanse finner vi på småskoletrinnet.

Allmennlærere har mye kompetanse innen de «tradisjonelle» fagene: norsk, matematikk, RLE, naturfag og samfunnsfag, mens lærere med førskolelærerutdanning har vesentlig lavere grad av fagkompetanse i de fagene de underviser i enn lærere med andre typer av pedagogiske utdanninger.

Kompetansefordelingen mellom kvinnelige og mannlige lærere er jevnere i noen fag (engelsk, fremmedspråk, mat og helse, norsk og RLE) enn andre fag. De største kjønnsforskjellene finner vi blant kroppsøvingslærere og samfunnsfaglærere med henholdsvis 17 og 16 prosentpoeng i favør av mannlige lærere i begge fagene.

Yngre lærere har som regel høy fagkompetanse, men overraskende nok har nesten halvparten (47 prosent) av lærerne under 30 år som underviser i naturfag ingen studiepoeng i faget. Satsningene knyttet til strategien *Realfag, naturligvis* kan være en av flere forklaring til at mange lærere har fagkompetanse i naturfag i aldersgruppen 30-39 år.

Lærere med kort ansiennitet (0-4 år) mangler i vesentlig større grad enn andre formell kompetanse i naturfag. Høyest andel finner vi blant lærere med 10-19 års ansiennitet.

Med unntak av i norsk og engelsk, hvor andelen med høy kompetanse i faget er stor, finner vi en rekke fag hvor andelen med 60 studiepoeng varierer fra 25 prosent (naturfag) til 28 prosent (både matematikk og samfunnsfag).

Siden starten av 2000-tallet har skoledebatten vært preget av ønsket om økt fagkompetanse – både for lærere og elever. Det er derfor ikke uventet at andelen med fordypning i mange fag er høyere i dag enn ved årtusenskiftet. Spesielt gjelder dette realfagene matematikk og naturfag, men også de andre satsningsfagene som norsk og til dels engelsk.

Kunnskapsdepartementet har finansiert undersøkelsen.

Abstract

This report presents the results of a survey on primary and lower secondary school teachers' formal qualifications in the subjects they teach. The survey only includes those who teach the relevant subjects in spring 2014. The report presents the qualification profile for the various subjects taught; English, other foreign languages, physical education (PE), arts and crafts, mathematics, food and health, music, science, Norwegian, religious education and social studies. The breakdown of qualifications is given in relation to key demographic identifiers for the teacher, as well as identifiers related to the teaching location.

Anyone with a teaching qualification is allowed to teach in primary and lower secondary schools. In addition, teachers must have specialised in and achieved 60 credits for the subjects Norwegian, mathematics and English at lower secondary level, and 30 credits in English and mathematics at primary school level for teachers who qualified after 1 January 2014. The sample only includes those with a completed teaching qualification who are registered in at least a 50 per cent teaching post. This population delimitation differs somewhat from previous studies (Lagerstrøm 2007, 2000a and 2000b).

Many teachers currently teaching in primary and lower secondary schools have specialised in the subjects they teach. The largest share is in the teaching of Norwegian. More than eight out of ten Norwegian and mathematics teachers have specialised in these subjects, with 85 and 81 per cent respectively. The smallest shares are within food and health, where about half of the teachers (54 per cent) have specialised, closely followed by arts and crafts (44 per cent), English (43 per cent) and PE (41 per cent).

More teachers at lower secondary level have a formal qualification in the subjects they teach than teachers at other levels. The lowest level of qualifications is found at primary school level.

Primary and lower secondary school teachers are well qualified in the "traditional" subjects: Norwegian, mathematics, religious education, science and social studies. Meanwhile, teachers qualified in pre-school teaching have significantly fewer qualifications in the subjects they teach than teachers with other types of teaching qualifications.

The breakdown of qualifications between female and male teachers is more evenly spread in some subjects (English, other foreign languages, food and health, Norwegian and religious education) than others. The largest gender gaps are found among PE teachers and social studies teachers, with 17 and 16 percentage points respectively in favour of male teachers in both subjects.

Younger teachers are generally well qualified, but perhaps surprisingly, almost half (47 per cent) of science teachers under the age of 30 have no credits in the subject. The efforts related to the strategy aimed at science subjects; *Realfag, naturligvis*, can be one of several reasons why so many teachers in the age group 30-39 years have science qualifications.

Teachers who have been teaching for less than five years are much more likely to lack formal qualifications in science. The highest share is found among teachers who have been teaching for 10-19 years.

With the exception of Norwegian and English, where a large share of teachers are well qualified, there are a number of subjects where the share with 60 credits varies from 25 per cent (science) to 28 per cent (both mathematics and social studies).

Since the beginning of the 2000s, the education debate has been characterised by the desire for greater expertise - both among teachers and pupils. It is therefore not surprising that the share specialising in a several subjects is higher today than at the turn of the millennium. This particularly applies to mathematics and science, but also the other core subjects such as Norwegian and, to a degree, English.

The Ministry of Education and Research has funded the survey.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	8
1.1. Hvordan er rapporten oppbygd?	8
1.2. Hva mener vi med kompetanse?.....	9
1.3. Ulike utdanningsveier	9
1.4. Rekrutteringen til læreryrket	10
1.5. Om fagkompetanse i enkeltfag.....	10
2. Hovedlinjer i kompetansefordelingen	12
2.1. Mange med fordypning, men	12
2.2. Stor variasjon mellom skoletrinnene.....	14
2.3. Mange har fordypning, men har de nok fordypning?.....	15
2.4. Mye blir bedre, men det kommer kanskje ikke av seg selv?	17
3. Engelsk	19
3.1. Høy andel med fordypning på ungdomstrinnet.....	19
3.2. Eldre med høy kompetanse	21
3.3. Ansiennitet teller.....	21
3.4. Lærere med praktisk-pedagogisk utdanning har høy kompetanse.....	22
3.5. Oppland og Oslo topper hver sin liste	23
4. Fremmedspråk	24
5. Kroppsøving	27
5.1. Høy kompetanse på ungdomstrinnet.....	27
5.2. De som har mer, gir også mer.....	28
5.3. Halvparten av faglærere har høy kompetanse	29
5.4. De med høy kompetanse underviser i de største elevgrupper	29
6. Kunst og håndverk	30
6.1. Høy kompetanse på ungdomstrinnet.....	30
6.2. Undervisningstimer er viktigere enn skole- og gruppestørrelse.....	32
6.3. Faglærere har høy kompetanse	34
7. Matematikk	35
7.1. Åtte av ti har fordypning i matematikk	35
7.2. En av to har høy kompetanse	35
7.3. Unge matematikklærere med høy kompetanse.....	36
7.4. Mer kompetanse, flere undervisningstimer i uken	37
7.5. Mer fordypning blant lærere i Troms	37
7.6. Høy grad av fordypning i matematikk.....	38
8. Mat og helse	38
8.1. Kompetente eldre	39
8.2. Høy kompetanse på ungdomstrinnet og på ungdomsskole.....	40
9. Musikk	42
9.1. En av fire i ulike aldersgrupper har høy kompetanse	42
9.2. Høyere grad av kompetanse med lengre ansiennitet.....	44
9.3. De mest fagkompetente underviser mest.....	44
10. Naturfag	45
10.1. Ni av ti har fordypning i faget på ungdomstrinnet	46
10.2. Nye lærere uten kompetanse?	46
10.3. Høy kompetanse blant lærere med praktisk-pedagogisk utdanning.....	47
10.4. Like stor grad av kompetanse på små og store skoler	48
11. Norsk	49
11.1. Seks av ti med høy fagkompetanse på ungdomstrinnet.....	49
11.2. Ni av ti lærere 30-39-år har fordypning i faget.....	51
11.3. Ni av ti allmennlærere har fordypning i norsk	51
11.4. Høy kompetanse i Telemark	52
12. Religion, livssyn og etikk	53
12.1. Lærerne med 5-9 års ansiennitet har høy kompetanse.....	55
12.2. Åtte av ti har fordypning i RLE på mellomtrinnet	56
12.3. Jo mer kompetanse, desto flere timer med undervisning	56
12.4. Rogaland og Hedmark på topp	57

13. Samfunnsfag	58
13.1. Stor grad av kompetanse blant unge lærere, men	58
13.2. Høyere kompetanse på ungdomstrinnet	58
13.3. Høyere grad av kompetanse på store skoler og store elevgrupper	60
13.4. Høy kompetanse i Oslo	61
14. Dokumentasjon av undersøkelsen	62
14.1. Planlegging	62
14.2. Utvalg	62
14.3. Datainnsamling	62
14.4. Avgang	63
14.5. Frafall	63
14.6. Feilkilder og usikkerhet ved resultatene	65
14.7. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser	67
14.8. PC-assistert intervjuing, innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil	69
Referanser	70
Vedleggstabeller	71
Vedlegg A: Kjennemerker i vedleggstabeller	82
Vedlegg B: Instruks. Orientering og veiledning for intervjuere	83
Figurregister	99
Tabellregister	100

1. Innledning

Statistisk sentralbyrå (SSB) har gjennomført flere undersøkelser som kartlegger formell kompetanse i grunnskolen. I tillegg til undersøkelsen i 2014 har slike undersøkelser blitt gjennomført i 1999, 2000 og 2005 (Lagerstrøm 2007, 2000a og Roll-Hansen 1999).

Lærerens betydning for gode resultater i klasserommet er udiskutabel. Både fagkompetanse og pedagogiske kompetanse fremheves som viktige og nødvendige kompetanser for å sikre god læring. Det er tidligere dokumentert at mange lærere har mangelfull fagforydning i disse og andre fag de underviser i (Lagerstrøm 2007 og 2000a). I St.meld.nr.30 (2003-2004) *Kultur for læring* fremheves viktigheten av at lærerne har solid kompetanse i de fagene de underviser i. Gjennom St.meld. nr 16 (2006-2007) *... og ingen stod igjen. Tidlig innsats for livslang læring* og St.meld. nr 31 (2007-2008) *Kvalitet i skolen* er det lagt grunnlag for arbeidet med kontinuerlig kompetanseutvikling blant lærere og skoleledere. Stortinget har på bakgrunn av meldingen sluttet seg til en rekke tiltak for å gjøre grunnopplæringen bedre i stand til å møte kunnskapssamfunnets utfordringer. Videre har Kunnskapsdepartementet utarbeidet strategiplanen *Kompetanse for utvikling - Strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringa 2005-2008*. Strategiens formål er at lærere og skoleledere i grunnskole og videregående opplæring skal utvikle kompetanse for å gi elever og lærlinger opplæring av høy kvalitet, tilpasset den enkelte. Strategien gir klare prioriteringer for hovedområder innen kompetanseutviklingen; kompetanseutvikling for skoleledere, reformrelatert kompetanseutvikling for det pedagogiske personalet samt videreutdanning på sentrale områder. Det tredje satsningsområdet er videreutdanning i utvalgte fag som inngår i grunnopplæringen. De prioriterte fagene er matematikk, naturfag, engelsk og norsk/samisk. Satsingen på kompetanseutvikling er videreutviklet gjennom St. meld. Nr. 11 (2008-2009) *Læreren – rollen og utdanningen*, hvor departementet blant annet legger opp til endring av lærerutdanningen for å gi mer spisset faglig og pedagogisk kompetanse.

Siden 2009 har *Kompetanse for kvalitet* vært en av de viktigste strategiene på videreutdanningsfeltet i sektoren. Den første strategiperioden, 2009-2012, ble bestemt videreført 2011 også for perioden 2012-2015. Målet med *Kompetanse for kvalitet* er å bedre elevenes resultater i prioriterte fag ved å øke antall lærere som har faglig og fagdidaktisk kompetanse opp til 60 studiepoeng. I den nåværende strategiperioden er norsk/samisk, matematikk og engelsk, samt mat og helse, kroppsøving, musikk og kunst/håndverk trukket frem i strategien som viktige fag i videreutdanningsstrategien. Den sittende regjeringen fremhever at den viktigste satsing på kunnskapsområdet er etter- og videreutdanning av lærere og i 2014 er over 3 000 lærere fått tilbud om videreutdanning som en del av *Kompetanse for kvalitet*.

Denne rapporten omhandler ulike sider ved læreres fagkompetanse i de fagene de underviser i skoleåret 2013/14. Formålet med rapporten er å gi en beskrivelse av hvordan fagkompetanse i enkeltfag faktisk brukes i grunnskolen i dag. Rapporten sier noe om situasjonen våren 2014. Der hvor det er hensiktsmessig har vi sammenlignet med tidligere kartlegginger. Rapporten har imidlertid ikke til hensikt å forklare forskjellene i kompetanseprofilen mellom de ulike kartleggingstidspunktene. Direkte sammenligning er også vanskelig siden utvalgskriteriene er forskjellige for de ulike kartleggingene. Ved sammenlikningen av de ulike målepunktene kan man likevel få et inntrykk av endringer på enkelte områder.

1.1. Hvordan er rapporten oppbygd?

Kapittel 1 gir et bakteppe for kompetansekartleggingen, mens kapittel 2 gir en kort oppsummering av funnene for hvert enkelt fag som presenteres i kapitlene 3 til 13. Fagene presenteres alfabetisk. Kapittel 14 beskriver gjennomføringen av kompetansekartleggingen.

1.2. Hva mener vi med kompetanse?

I NOU 1997:25 betegnes kompetanse med produktive og skapende evner hos det enkelte individ eller i organisasjoner. Definisjonen gir en bred tolkning av begrepet, og innbyr til å skille mellom kompetanse som er dokumentert av offentlige instanser og uttrykt ved utdanningsnivå (formell kompetanse), og kompetanse forstått som den kompetanse individet har gjennom sin erfaring (realkompetanse). I *Kultur for læring* slås det fast at læreren er den viktigste påvirkningen for elevens prestasjoner. Videre heter det at læreren stilles overfor mange krav til kompetanse i sitt arbeid med å lede elevenes læring. De må ha faglig, pedagogisk og didaktisk kompetanse. Endrings- og utviklingskompetanse, sosial kompetanse samt etisk kompetanse er også nevnt som viktige kompetanseområder for de som underviser. Fra 2009 er det innført et varig system for videreutdanning av lærere. I strategi for etter- og videreutdanning 2012-2015, *Kompetanse for kvalitet*, er dette systemet ytterligere segmentert.

I rapporten vil vi omtale de som underviser i de ulike fagene som lærere eller faglærere, med mindre vi omtaler stillingsgruppene; førskolelærer, allmennlærer, adjunkt eller lektor.

Krav til relevant kompetanse i undervisningsfaget ble vedtatt av Stortinget sommeren 2012, se opplæringsloven § 10-2. Hva relevant kompetanse i undervisningsfaget innebærer er nå fastsatt i kapittel 14 i forskrift til opplæringsloven. Kravene for tilsetting av undervisningspersonale er de samme som tidligere, og kravet til relevant kompetanse i undervisningsfaget kommer i tillegg til disse kravene.

For lærere som er utdannet etter 1. januar 2014 er kravet til relevant kompetanse til å undervise i norsk, samisk, norsk tegnspråk eller matematikk på barnetrinnet 30 studiepoeng som er relevant for faget. På ungdomstrinnet er kravet 60 studiepoeng i norsk, samisk, norsk tegnspråk, matematikk eller engelsk. De som skal undervise i øvrige fag på ungdomstrinnet, bortsett fra valgfag, utdanningsvalg og arbeidslivsfag, må ha 30 studiepoeng som er relevant for faget.

Undersøkelsen som denne rapporten er bygd på kartlegger kun faglig, formell kompetanse. Videre bruker vi begrepet fordypning synonymt om faglig kompetanse i de enkelte fagene. Faglig kompetanse er både formell kompetanse i faget gjennom grunnutdanning og eventuell formell kompetanse som er oppnådd gjennom videreutdanning senere. Når vi hevder at lærere som underviser i et fag mangler fordypning i faget de underviser i betyr ikke dette at de ikke har formell utdanning, men at de ikke har studiepoeng i undervisningsfaget.

Fagkompetanse er målt ved å spørre den enkelte respondenten om hvor mye utdanning vedkommende har i de enkelte fagene han eller hun underviser i på kartleggingstidspunktet, dvs. skoleåret 2013/14. Respondenten er bedt om å uttrykke utdanningen i form av studiepoeng, vekttall, årsheter o.l. I rapporten er utdanning omregnet til studiepoeng¹.

1.3. Ulike utdanningsveier

Pedagogisk arbeid i grunnskolen krever kompetanse innen en rekke områder. For å ivareta dette har vi i Norge en rekke typer lærerutdanninger. De ulike lærerutdanningstypene har mye til felles, men skiller seg også fra hverandre i forhold til innretning til faglig bredde eller fordypning på ulike nivåer i dagens grunnskole. Både innhold og lengde av de ulike lærerutdanningstypene er endret. Blant annet ble allmennlærerutdanningen endret fra 3-årig til 4-årig i 1992. Slik endringer har

¹ For å registrere utdanning i enkelt fag, er omfanget omregnet i studiepoeng. Se tabell 1 (kapittel 2.4) for omregningsnøkkel.

vesentlig betydning for utdanningens innhold. Under har vi kort beskrevet de ulike pedagogiske utdanningene som er gjeldene i dag:

- Førskolelærer: Lærer for barn fra 0 til 6 år (opp til 10 år med tilleggsutdanning). I dag minimum 3 års utdanning.
- Allmennlærer: Lærer for grunnskolen (1. til 10. klasse) med 4 års utdanning. Nå delt i grunnskolelærer for 1.-7. trinn og grunnskolelærer for 5.-10. trinn. Den historiske videreføring av folkeskolelærerstillingen, som innebar utdanning fra lærerskole, senere lærerhøyskole.
- Adjunkt: Tradisjonelt en lærer i de høyere klassetrinnene med universitetsutdanning av et visst omfang, men lavere enn embedseksamen som kreves for lektorstilling. I dag kreves cand.mag.-grad eller bachelor med praktisk-pedagogisk utdanning (PPU), 4-5 års utdanning.
- Lektor: Historisk en lærer med embedseksamen, senere også hovedfag eller mastergrad. I dag kreves også PPU. Omfanget på utdannelsen varierer fra 5 til 7 års utdanning (tidligere minst 6 år). Det er tradisjonelt samme kompetansenivå som kreves for universitetslektorstilling.
- Rektor: Skoleleder, som er en funksjon og ikke et bestemt kompetansenivå eller stilling, og der innehaverens kompetanse av avhengig av hva slags institusjon det gjelder (grunnskole, gymnas/videregående skole, universitet osv.)

1.4. Rekrutteringen til læreryrket

Læreryrket hadde lenge høy status i Norge. I de første tiårene etter andre verdenskrig var det ved de fleste lærerskoler meget høye poengkrav for å få studieplass. Dette har imidlertid endret seg, og fra rundt 1980 er søkningen til det som fram til 2010 het allmennlærerutdanning, blitt redusert. Fra å være et studium det var vanskelig å komme inn på, ble det utover på 1990-tallet et studium som var åpent for alle som hadde bestått allmennfaglig studieretning på videregående skole. Fra 2004 ble det riktignok innført krav om minimumskaraktren 3 i norsk og matematikk, i tillegg til en minimumspoengsum på 35, men det er liten tvil om at læreryrkets status er betydelig endret.

Frafallet i lærerutdanningen kan også være et problem selv om frafallsraten faller. For studenter som startet i allmennlærerutdanning i 2007 var det 63 prosent som hadde fullført i løpet av seks år. For de som startet tre år tidligere, i 2004, var fullføringsprosenten 56 (SSB 2014).

1.5. Om fagkompetanse i enkeltfag

For å gi leseren innsikt i hvordan kompetanseprofilen for det enkelte faget er fremkommet, vil vi her beskrive hvordan vi har operasjonalisert den enkeltes kompetanse til studiepoeng (stp). Dette gjør det enklere å presentere en samlet sum for ulike utdanninger innen samme fag. Hvis respondenten f. eks. har en halvårsenhet i faget fra lærerskolen, og senere har tatt annen utdanning i faget, er omregningsreglene i tabell 1.1 brukt.

Ett vekttall er omregnet til tre studiepoeng (stp). Studiepoengene er videre delt inn i følgende kategorier: Ingen studiepoeng, 1-29 studiepoeng, 30-59 studiepoeng, 60 studiepoeng og Mer enn 60 studiepoeng. Begrep som fagkompetanse, utdanning i faget og fordypning i faget er brukt ekvivalent gjennom rapporten for studiepoeng.

Tabell 1.1. Omregningsnøkkel for ulike utdanningstyper og lengder til studiepoeng

Omfang av utdanning	Antall studiepoeng (stp)
FD-kurs	0
Kvartårsenhet	15
Halvårsenhet	30
¾ helårsenhet	45
Helårsenhet	60
Mer enn en helårsenhet	Anslag av studiepoeng ut fra antall år (antall årsheter)
Halvsemester	15
Semesteremne	30
Grunnfag	60
Mellomfag og bachelor	90
Storfag	120
Master og hovedfag	150

Kompetanseprofilene som her presenteres omfatter kjønn, alder, ansiennitet, grunnutdanning, skoletrinn, skoleslag, undervisningstimer, skolestørrelse, gruppestørrelse samt fylke (se også vedlegg A).

Alder har vi valgt å presentere i aldersgruppene 29 år eller yngre, 30-39 år, 40-49 år, 50-59 år og 60 år eller eldre. Dette er i samsvar med annen offisiell statistikk på området og tidligere publiseringer.

Ansiennitet er her presentert i ansattgruppene 0-4 år, 5-9 år, 10-14 år, 15-19 år, 20-24 år, 25-29 år og 30 år eller mer. Klassifiseringen er gjort på bakgrunn av spørsmål i spørreskjemaet og samsvarer med tidligere publiseringer (vedlegg A).

Den enkelte lærers pedagogiske grunnutdanning omfatter allmennlærerutdanning, førskoleutdanning, faglærerutdanning, praktisk-pedagogisk utdanning, samt ingen fullført pedagogisk utdanning. Klassifiseringen er gjort på bakgrunn av selvrapportering (se vedlagte spørreskjema). Utvalget er trukket fra en populasjon hvor alle er registrert med en form for pedagogisk utdanning. Både register og selvrapportering kan ha feil og vi har valgt å beholde selvrapportert utdanning i vedleggstabellene. Førskolelærerutdanningen er per 1. januar 2014 endret navn til barnehageutdanning, men vi har valgt å beholde termen førskolelærerutdanning her i samsvar med offisiell statistikk fra SSB.

Skoletrinn er hentet fra spørreskjemaet. Småskoletrinn, mellomskoletrinn og ungdomstrinn. I tillegg har vi kategorien kombinert. I denne kategorien har vi samlet de som oppgir å undervise på minst to ulike hovedtrinn.

Undervisningstimer per uke er hentet fra kartleggingen. Variabelen er klassifisert i kategoriene 1, 2, 3, 4, 5 og mer enn 5 timer per uke.

Vi har skilt mellom rene barneskoler, ungdomsskoler og kombinerte barne- og ungdomsskoler. Opplysningene om skoleslag/type er hentet fra grunnskolens informasjonssystem (GSI).

Skolestørrelse, målt i antall elever, er presentert i følgende grupper: 0-99, 100-199, 200-299, 300-399, 400-499 og minst 500 elever. Skolestørrelse er rapportert i spørreskjemaet.

Gruppestørrelse 1 er definert som gjennomsnittlig antall elever per lærer når alle undervisningstimer er medregnet. Både undervisningstimer og elevtall er hentet fra GSI.

Arbeidssted referer til fylke hvor skolen som respondenten jobber i er registrert i arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret til Statistisk sentralbyrå. Hvis respondenten ikke jobber på den skolen hvor vedkommende var registrert på trekketidspunktet er nytt arbeidssted (fylke) registrert da den enkelte underviser/lærer er analyseenhet og ikke skole. Kategoriene er Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark.

2. Hovedlinjer i kompetansefordelingen

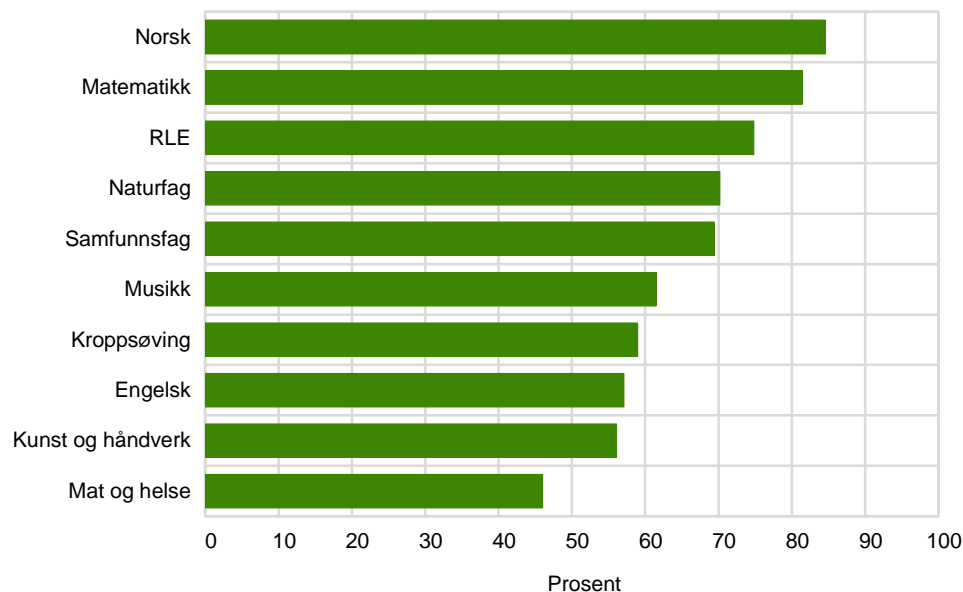
Læreres kompetanse er viet stor plass både nasjonalt og internasjonalt etter at undring og skuffelse da resultatene fra den første PISA-undersøkelsen (Programme for International Student Assessment) ble presentert i 2001. Både nivå og spredning i leseferdigheter var svakere enn ventet. Resultatene fra PIRLS 2001 (Progress in International Reading Literacy Study) og TIMSS 2003 (Trends in International Mathematics and Science Study) bekreftet de svake resultatene for norske elever. Etter dette er det iverksatt en rekke tiltak for å øke elevers ferdigheter og læreren sin kompetanse. Realfag, og kanskje matematikk spesielt, er viet stor oppmerksomhet både i organene innenfor skolens sfære og utenfor hos de som etterspør slik kompetanse de siste tiåret. I strategiplanen *Realfag, naturligvis* er det konkrete tiltak for å styrke den lokale etterutdanningen i matematikk på barnetrinnet. Målet for tiltaket var å øke lærerkompetansen for å sikre kvalitet i opplæringen, slik at antall lærere i grunnskolen med høy fagkompetanse (minst 60 studiepoeng i realfag) ble doblet innen 2007. Strategi for etter- og videreutdanning 2012-15 *Kompetanse for kvalitet* har som mål å bedre elevenes resultater i prioriterte fag ved å øke antall lærere som har faglig og fagdidaktikk kompetanse opp til 60 studiepoeng. Fagene norsk/samisk, matematikk og engelsk er prioritert høyt. Resultatene fra TIMSS i 2011 viser fremgang i både matematikk og naturfag for elever på 4. og 8. trinn (Grønmo m. fl. 2012). Videre dokumenterte PIRLS samme år at leseferdighetene på 4. og 5. trinn også er i fremgang sammenlignet med tidligere kartlegginger (Van Daal m. fl. 2012). I Pisa 2012 skårer 15-åringene i den norske grunnskolen på OECD gjennomsnittet, samtidig som resultatet i matematikk er noen svakere enn ved tidligere målinger (Kjærnsli og Olsen 2013).

Denne undersøkelsen fanger ikke opp effekten av de tiltakene som er igangsatt og ikke avsluttet på etterutdanningssiden da kun pedagogisk utdanning og fordypning i de fagene den enkelte underviser i på kartleggingstidspunktet er registrert.

2.1. Mange med fordypning, men ...

Nær ni av ti (85 prosent) norsklærere har fordypning i faget (figur 2.1). Åtte av ti (81 prosent) har fordypning i matematikk, mens det samme gjelder tre av fire (75 prosent) som underviser i RLE. Lavest finner vi mat og helse med 46 prosent. I de praktisk-estetiske fagene - kroppsøving, kunst og håndverk og musikk er andelen henholdsvis 59, 56 og 62 prosent, mens andelen med fordypning i engelsk er 57 prosent.

Figur 2.1. Andel med fordypning i faget de underviser i. 2014

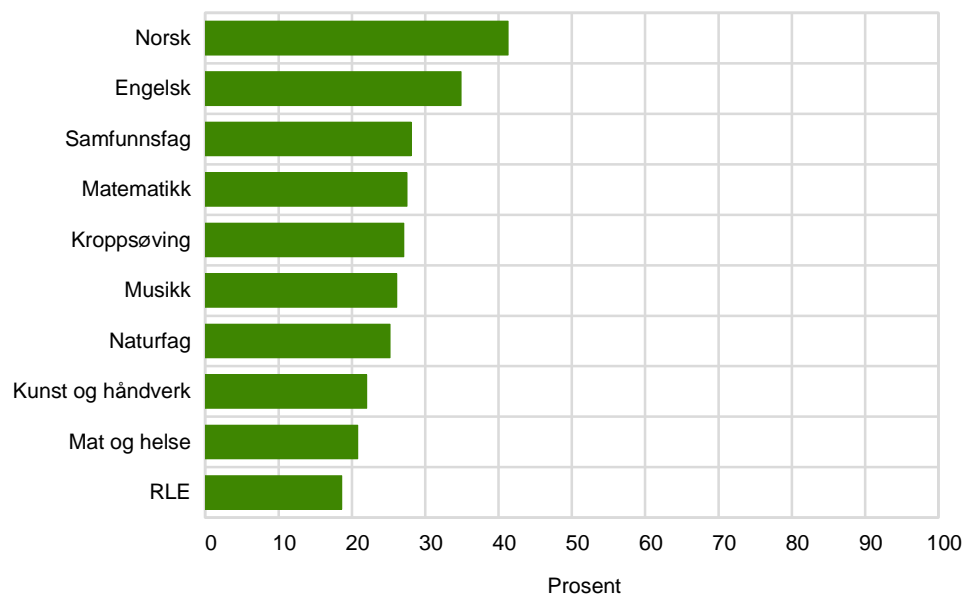

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 2.2 viser andelen som underviser i de enkelte fagene med minst 60 studiepoeng i fagene. Ikke uventet finner vi både at de som underviser i norsk i størst grad har fordypning i faget, og at det er de som i størst grad har dyp fordypning, dvs. 60 studiepoeng eller mer. Fire av ti av de som underviser i norsk har minst 60 studiepoeng i faget. Selv om under 60 prosent av engelsklærerne har fordypning i faget, finner vi at nesten fire av ti (37 prosent) har minst 60 studiepoeng i faget. I motsatt ende finner vi RLE, hvor hele tre av fire har fordypning, men under to av ti (19 prosent) har 60 studiepoeng eller mer i faget.

Med unntak av norsk og engelsk, hvor andelen med høy kompetanse i faget er stor, finner vi en rekke fag hvor andelen med 60 studiepoeng varierer fra 25 prosent (naturfag) til 28 prosent (både matematikk og samfunnsfag).

Figur 2.2. Andel med minst 60 studiepoeng i faget de underviser i. 2014

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

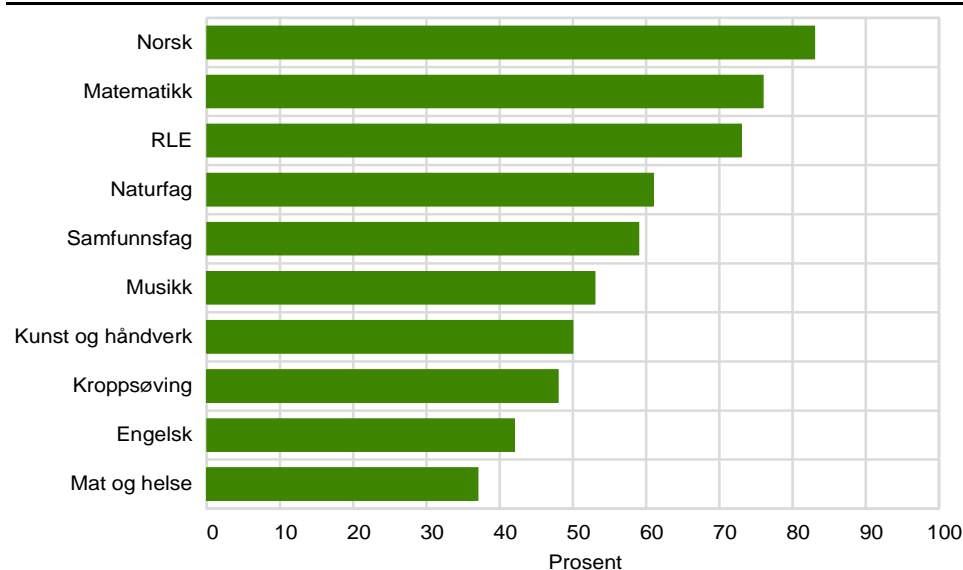
2.2. Stor variasjon mellom skoletrinnene

På alle tre skoletrinnene finner vi stor variasjon mellom andelen som har studiepoeng i de ulike undervisningsfagene, samtidig som noen trekk går igjen. Blant annet så finner vi at åtte av ti lærere som underviser i norsk på småskoletrinnet har fordypning i faget. Det samme gjelder om lag tre av fire lærere i matematikk og RLE. Blant de som underviser i engelsk finner vi at knappe en av fire har fordypning i faget (figur 2.3). Videre finner vi at de som underviser på mellomtrinnet i noe større grad har fordypning i de ulike undervisningsfagene (figur 2.4). Forskjellen mellom de ulike fagene er imidlertid ikke så stor.

Også på mellomtrinnet finner vi norsk, matematikk og RLE på toppen, mens engelsk og mat og helse er de fagene hvor vi finner den laveste andelen med fordypning (figur 2.4). Mens 85 prosent av dem som underviser i norsk har studiepoeng i faget, har kun 39 og 54 prosent av lærere i henholdsvis mat og helse og engelsk fordypning disse fagene.

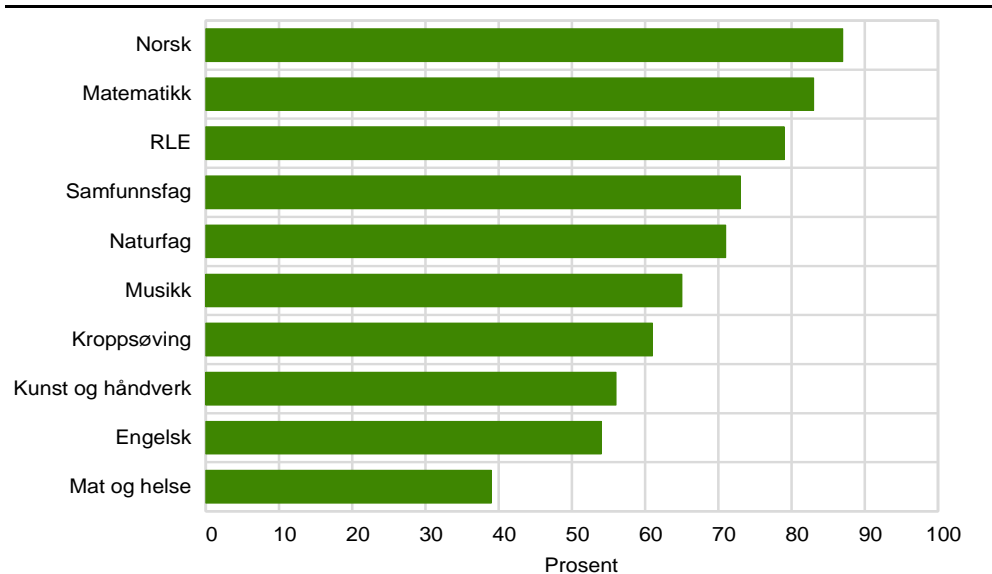
På ungdomstrinnet er bildet noe annerledes. De som underviser i realfagene på ungdomstrinnet har i større grad enn andre fordypninger i fagene de underviser i (figur 2.5). Ni av ti lærere i matematikk og naturfag har studiepoeng i fagene, mens om lag 85 prosent har studiepoeng i fagene norsk og engelsk. Også i fagene samfunnsfag og fremmedspråk finner vi at flere enn åtte av ti har fordypning i faget, mens andelen er rundt tre av fire i henholdsvis musikk, RLE, kroppsøving og musikk. Blant dem som underviser i mat og helse har kun seks av ti fordypning i faget på ungdomstrinnet.

Figur 2.3. Andel lærere med fordypning på småskoletrinnet, etter undervisningsfag. Prosent

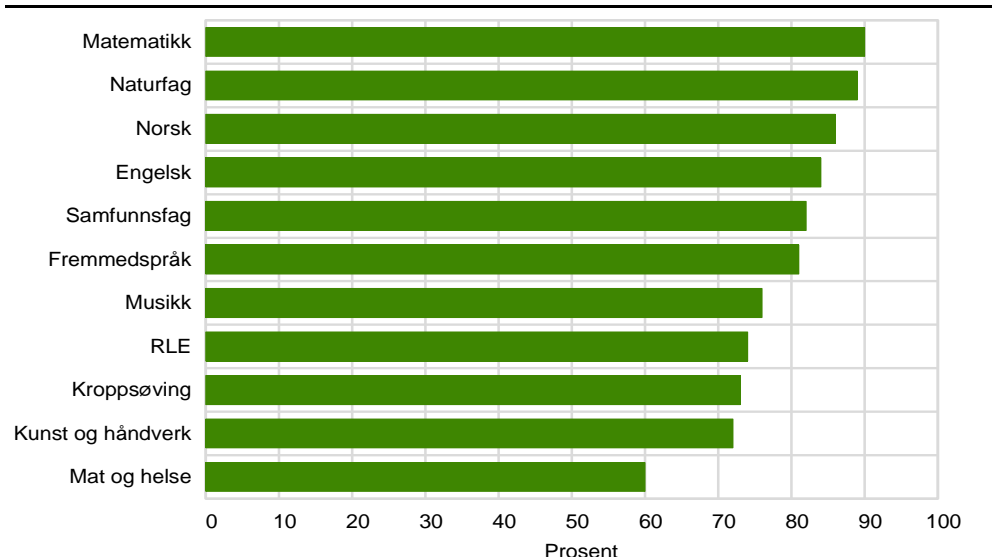
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 2.4. Andel lærere med fordypning på mellomskoletrinnet, etter undervisningsfag. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 2.5. Andel lærere med fordypning på ungdomsskoletrinnet, etter undervisningsfag. Prosent

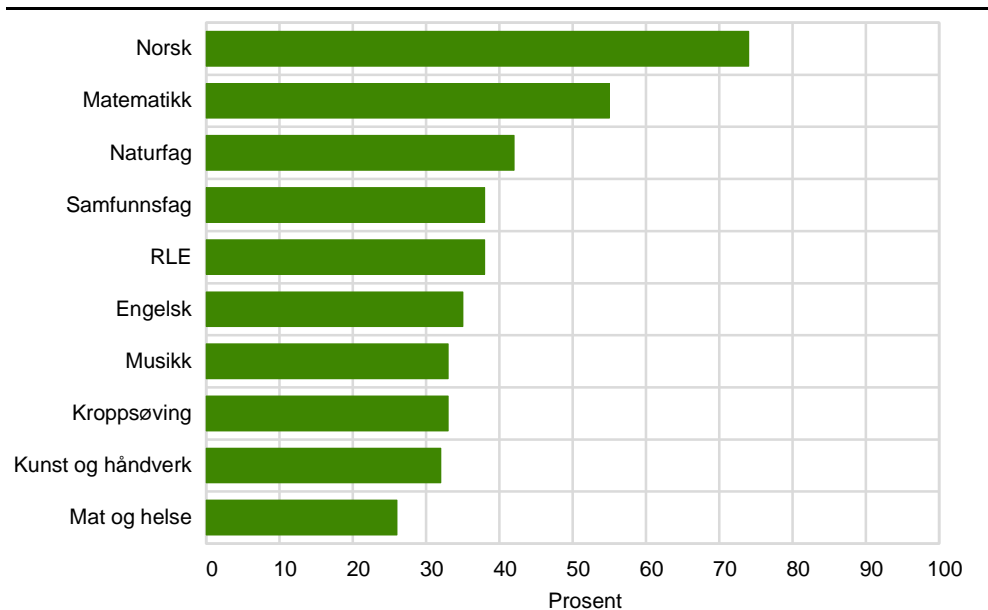
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

2.3. Mange har fordypning, men har de nok fordypning?

For å undervise i grunnskolen er det krav om pedagogisk utdanning. Likevel er det uttrykt ønsker og krav til formell kompetanse blant lærerne som underviser på grunnskolen som peker ut over dette. Som tidligere nevnt uttrykker Kunnskapsdepartementet gjennom strategien *Kompetanse for kvalitet* å øke antall lærere som har faglig og fagdidaktikk kompetanse opp til 60 studiepoeng i mange undervisningsfag. Fagene norsk/samisk, matematikk og engelsk er prioritert høyt. Videre er det satt krav til lærer som er utdannet etter 1. januar 2014 for å undervise i undervisningsfagene norsk og matematikk på småskoletrinnet skal ha minst 30 studiepoeng i fagene. På ungdomstrinnet er kravet minst 60 studiepoeng i norsk, engelsk og matematikk, samt minst 30 studiepoeng som er relevant for de andre undervisningsfagene. Vi har derfor valgt å se hvordan andelen med minst 30 studiepoeng i undervisningsfagene fordeler seg på små- og mellomtrinnet, mens vi har sett på andelen med minst 30 studiepoeng eller 60 studiepoeng i undervisningsfagene på ungdomstrinnet.

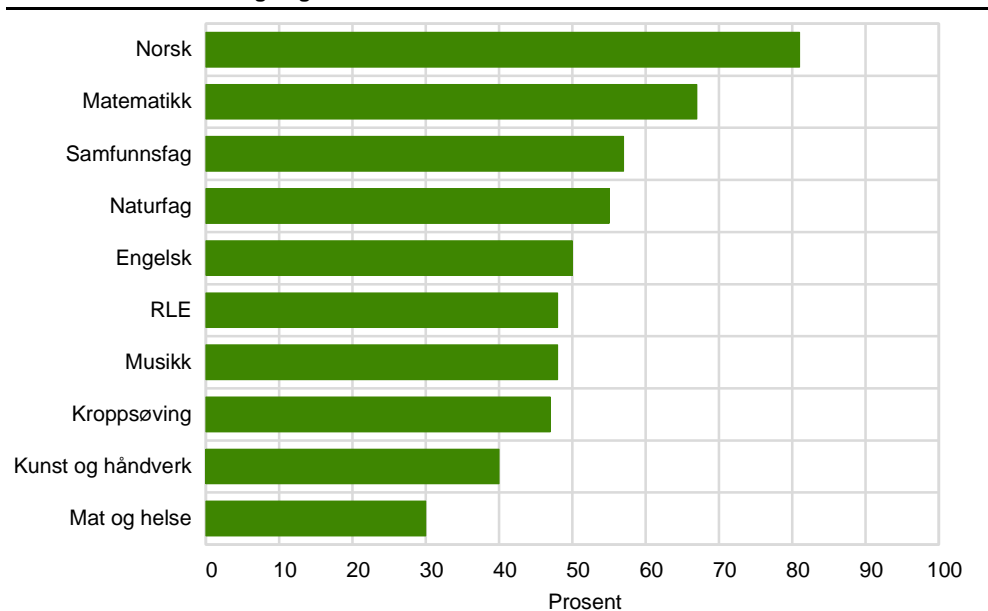
På små- og mellomskoletrinnet er mønsteret mellom de ulike undervisningsfagene ganske likt med unntak at andelen med minst 30 studiepoeng i de ulike undervisningsfagene er gjennomgående høyere i alle fag. Den høyeste andelen lærere med minst 30 studiepoeng finner vi i norsk og matematikk for begge skoletrinnene (figur 2.6 og 2.7). Størst forskjell mellom småskoletrinnet og mellomtrinnet finner vi blant dem som underviser i samfunnsfag. For dette undervisningsfaget øker andelen med minst 30 studiepoeng i faget med nesten 20 prosentpoeng.

Figur 2.6. Andel lærere med minst 30 studiepoeng på småskoletrinnet, etter undervisningsfag. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 2.7. Andel lærere med minst 30 studiepoeng på mellomskoletrinnet, etter undervisningsfag. Prosent

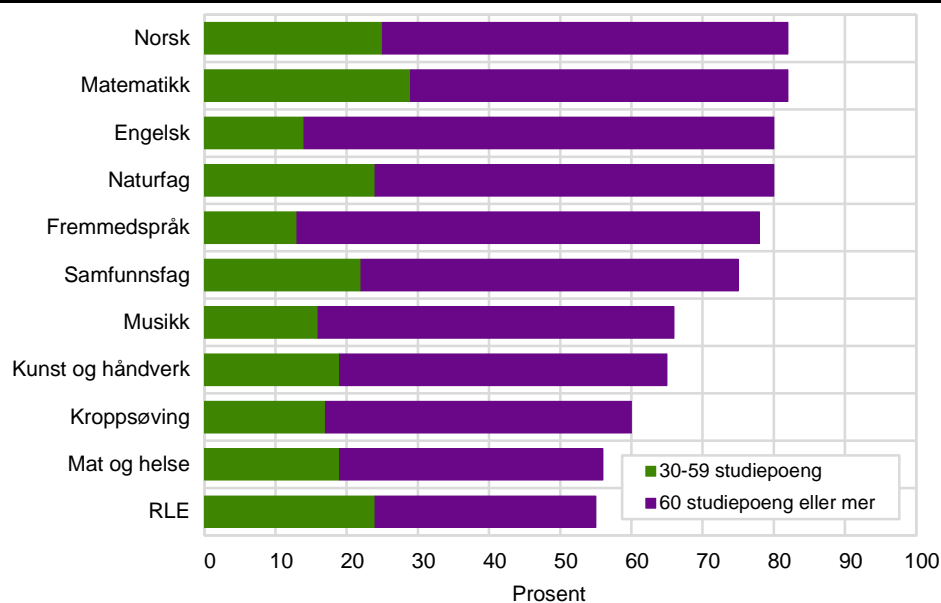

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

For ungdomstrinnet finner vi at to av tre av dem som underviser i engelsk og fremmedspråk har 60 studiepoeng eller mer i fagene (figur 2.8). I norsk og matematikk er andelen henholdsvis 57 og 53 prosent. Lavest andel med minst 60 studiepoeng finner vi i RLE hvor kun en av tre har fordypning på dette nivået.

Ser vi på andelen med minst 30 studiepoeng i de ulike undervisningsfagene på ungdomstrinnet finner vi at om lag åtte av ti har fordypning på dette nivået i norsk, matematikk, engelsk og naturfag, mens en av seks eller færre har tilsvarende fordypning blant lærere som underviser i henholdsvis kroppsøving, mat og helse og RLE.

Figur 2.8. Andel lærere med minst 30 studiepoeng på ungdomsskoletrinnet, etter undervisningsfag og studiepoenggrupper. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

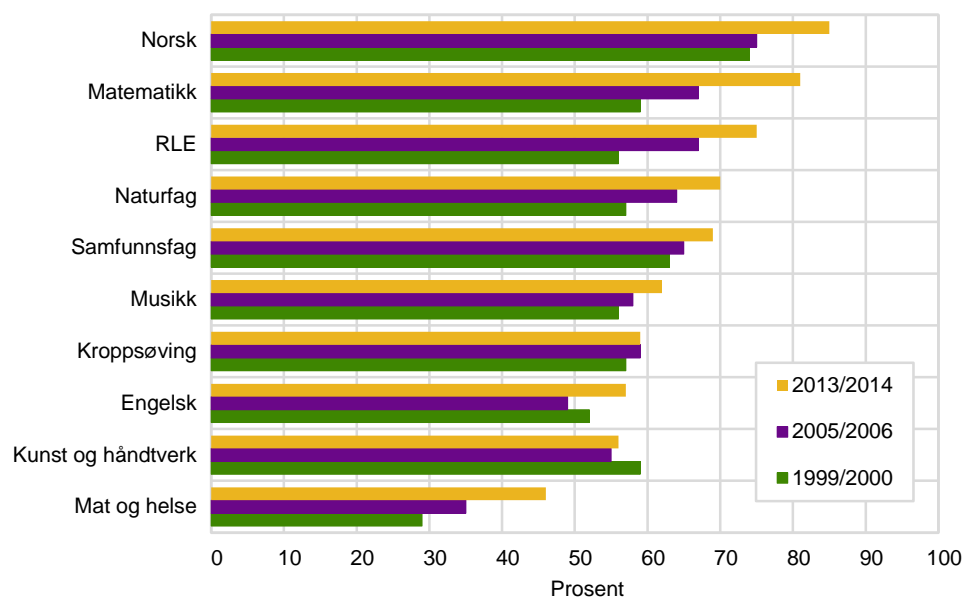
2.4. Mye blir bedre, men det kommer kanskje ikke av seg selv?

Siden utvalgene ikke representerer populasjonen av grunnskolelærere likt i de ulike kartleggingene av kompetanse i grunnskolen, er det ikke rett frem å sammenligne profilene. Forskjellen i utvalgsriteriene er knyttet til at undersøkelsen i 2014 er begrenset til kun å omfatte lærere med fullført pedagogisk utdanning. Dette vil høyst sannsynlig gi seg utslag i høyere andeler med fordypning i undervisningsfagene enn i tidligere kartlegginger. I 2005/2006 (Lagerstrøm 2007) oppgav om lag fem prosent av dem som underviste i grunnskolen å ikke ha godkjent pedagogisk utdanning.

De siste årene har vært preget av stor satsning på realfagene - både for lærer og elev. Det er derfor ikke uventet at andelen med fordypning i matematikk og natur- og miljøfag har økt siden begynnelsen av 2000-tallet. Spesielt har økningen vært stor i matematikk siden kartleggingen i skoleåret 2005/2006, fra 67 til 81 prosent (figur 2.9). Denne forskjellen er så stor at selv om vi tar forbehold om endringer i utvalgsriteriene mellom kartleggingen, så har det vært en positiv effekt av de ulike satsningene på realfag, spesielt matematikk.

Også for norsklærerne synes det å være en betydelig bedring siden 2005/2006. For andre fag er det vanskelig å si noe klart, selv om det kan synes å være en negativ tendens blant lærere som underviser i kunst og håndverk og kroppsøving.

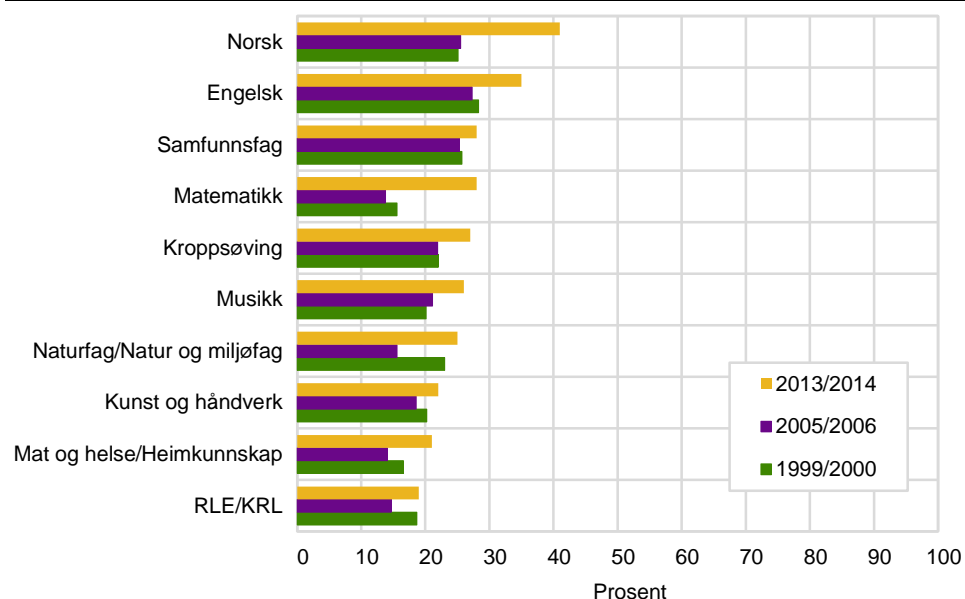
Figur 2.9. Andel med fordypning i fag, etter skoleår. 1999/2000, 2005/2006 og 2013/2014

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Også for dem som har 60 studiepoeng eller mer er det vanskelig å si noe klart om utviklingen fordi sammenligningsgrunnlaget mellom de to tidligere kartleggingene og den siste er forskjellige. Likevel kan det se ut til å være en positiv utvikling i fagene norsk, matematikk, naturfag og engelsk (figur 2.10).

Figur 2.10. Andel med minst 60 studiepoeng i undervisningsfag i etter skoleår. 1999/00, 2005/06 og 2013/14

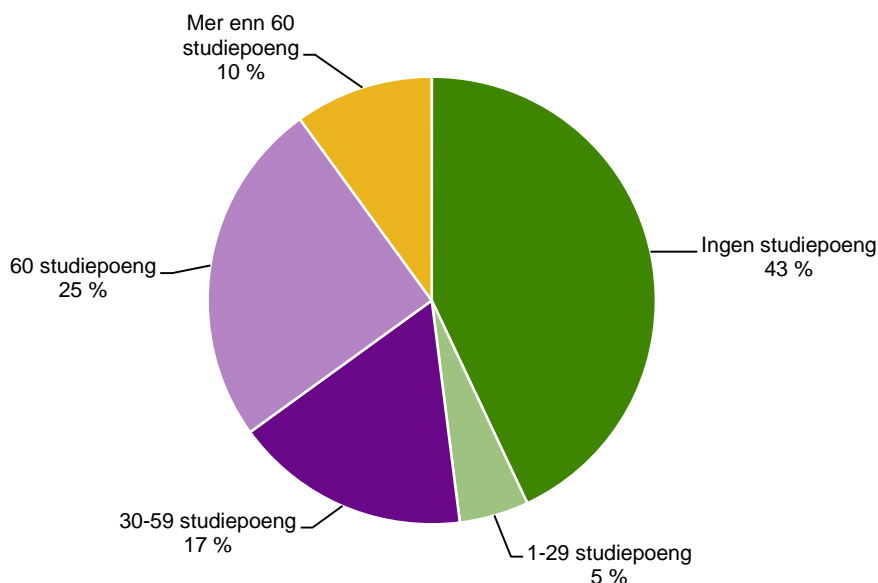

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

3. Engelsk

Seks av ti (57 prosent) av lærere som underviser i engelsk har faglig fordypning i faget målt i studiepoeng. En av tre (35 prosent) har minst 60 studiepoeng fordypning (figur 3.1). Det er ikke store forskjeller i kompetansefordeling mellom kvinnelige og mannlige engelsklærere. Seks av ti av de mannlige og nesten like stor andel av de kvinnelige lærerne har fordypning i engelsk (vedleggstabell 1). Ser vi kun på andelen med minst 60 studiepoeng, finner vi at det likevel er fem prosentpoeng høyere andel med 60 studiepoeng eller mer i favør til de mannlige lærerne, 39 mot 34 prosent.

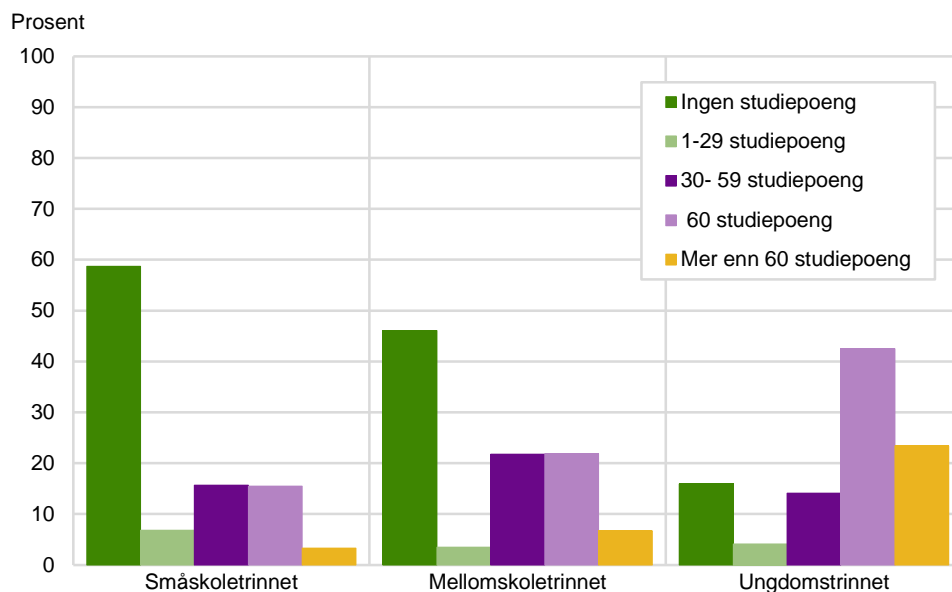
Figur 3.1. Andel engelsklærere med ulik grad av fordypning i faget. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

3.1. Høy andel med fordypning på ungdomstrinnet

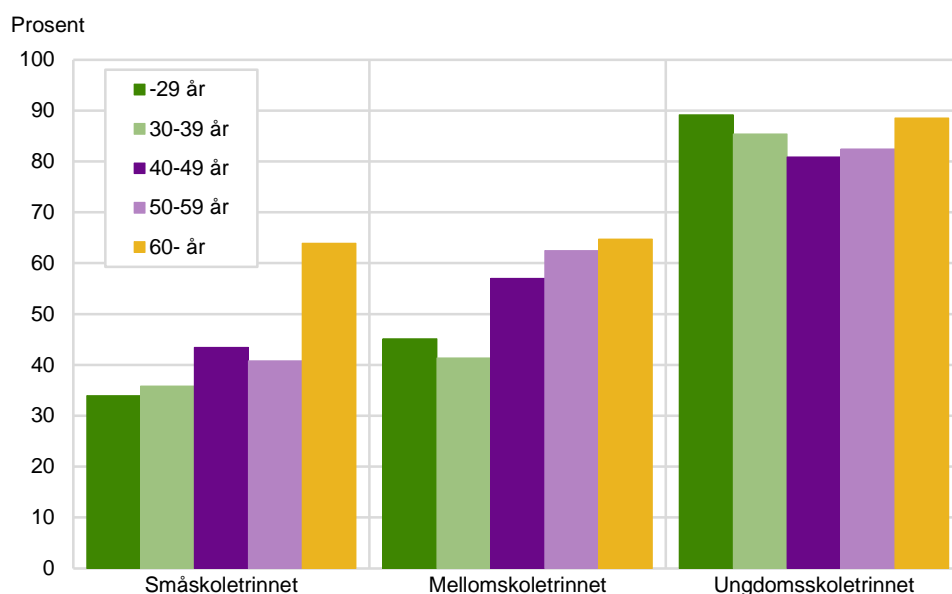
Engelsklærere på ungdomstrinnet har større grad av faglig fordypning enn sine kolleger på småskole- og mellomtrinnet. Flere enn åtte av ti (84 prosent) av engelsklærerne på ungdomstrinnet, mot 41 prosent av lærerne på småskoletrinnet og 54 prosent på mellomtrinnet, har fordypning i engelsk (figur 3.2). Andelen lærere med 60 studiepoeng eller mer i engelsk blant dem som underviser på ungdomstrinnet er 47 prosentpoeng høyere enn dem som underviser på småskoletrinnet, og 37 prosentpoeng høyere enn de på mellomtrinnet. To av tre (66 prosent) av engelsklærerne på ungdomstrinnet har faglig fordypning tilsvarende 60 studiepoeng eller mer, mens denne andelen ligger på 19 og 29 prosent blant lærerne på henholdsvis småskole- og mellomtrinnet.

Figur 3.2. Andel lærere med ulik fordypning i engelsk, etter hovedtrinn. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bryter vi ned på aldersgrupper, finner vi at lærere med faglig fordypning i engelsk på ungdomstrinnet er i klart flertall i alle aldersgrupper (figur 3.3). Ni av ti lærere i aldersgruppene under 30 år og 60 år eller eldre har fordypning i faget. Det er også større andel lærere i aldersgruppen 60 år eller eldre enn lærere i andre aldersgrupper på småskoletrinnet og mellomtrinnet som har faglig fordypning i engelsk.

Lavest andel med fordypning i engelsk på ungdomstrinnet finner vi blant dem som er 40-49 år. Likevel har åtte av ti lærere i denne aldersgruppen fordypning i faget. På småskoletrinnet finner vi lavest andel lærere med fordypning i faget i aldersgruppen under 30 år, mens på mellomtrinnet har aldersgruppen 30-39 år lavest andel.

Figur 3.3. Andel engelsklærere med fordypning i faget, etter hovedtrinn og aldersgruppe. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

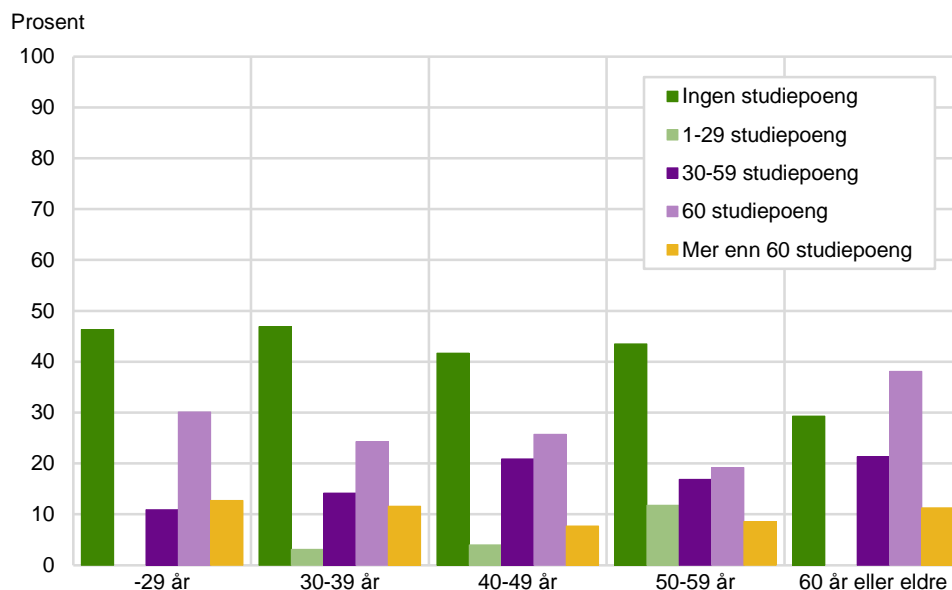
Tar vi for oss andelen engelsklærere med fordypning i faget etter skoletrinn, finner vi at fire av fem av engelsklærerne på ungdomsskoler har fordypning i faget. Til

sammenligning, har under halvparten (47 prosent) av lærerne på barneskoler fordypning i faget.

3.2. Eldre med høy kompetanse

Ser vi på engelsklærere på ulike hovedtrinn under ett, finner vi at syv av ti lærere i aldersgruppen 60 år eller eldre har fordypning i faget. Uten å sammenligne denne med den forrige kartleggingen av lærerkompetanse i grunnskolen (Lagerstrøm 2007), vil vi nevne at aldersgruppene 50-59 år og 60 år eller eldre hadde høyest andel lærere med fordypning i engelsk også i skoleåret 2005/2006.

Figur 3.4. Andel lærere med ulik fordypning i engelsk, etter aldersgrupper. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

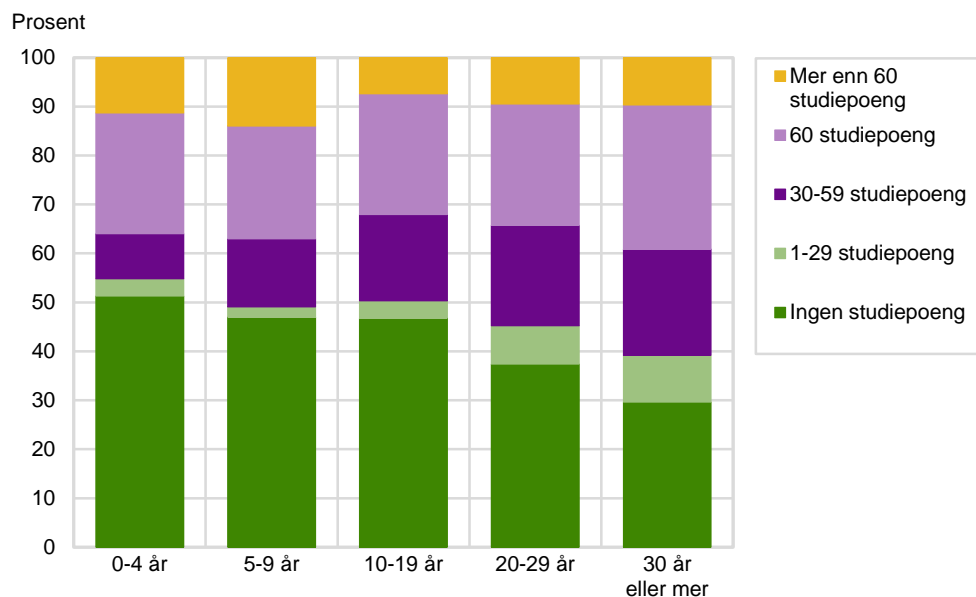
Halvparten av engelsklærerne i aldersgruppen 60 år eller eldre har minst 60 studiepoeng faglig fordypning, mens tre av ti har ingen fordypning i faget. Fire av ti lærerne i den yngste aldersgruppen (under 30 år) har 60 studiepoeng eller mer, mens nesten halvparten (46 prosent) av lærerne i denne aldersgruppen mangler faglig fordypning i engelsk. Det er ingen med 1-29 studiepoeng fordypning i faget blant lærerne i den yngste og den eldste aldersgruppen.

Under halvparten av lærerne i aldersgruppen 30-39, og enda lavere andel av lærerne i aldersgruppen 50-59 år, har ingen faglig fordypning i engelsk. Kun tre av ti lærere i aldersgruppen 50-59 år har faglig fordypning tilsvarende 60 studiepoeng eller mer.

3.3. Ansiennitet teller

Engelsklærere med lengre ansiennitet har i større grad faglig fordypning enn dem med kortere ansiennitet (figur 3.5). To av fem av lærere med minst 30 års ansiennitet har høy kompetanse (minst 60 studiepoeng) i faget. Gruppen av lærere med 10-19 års ansiennitet har lavest andel med høy kompetanse, 32 prosent. Halvparten av lærerne som har inntil fire års ansiennitet mangler fordypning i faget. Likevel har flere enn en tredel (36 prosent) av lærere i denne gruppen 60 studiepoeng eller mer faglig fordypning i faget.

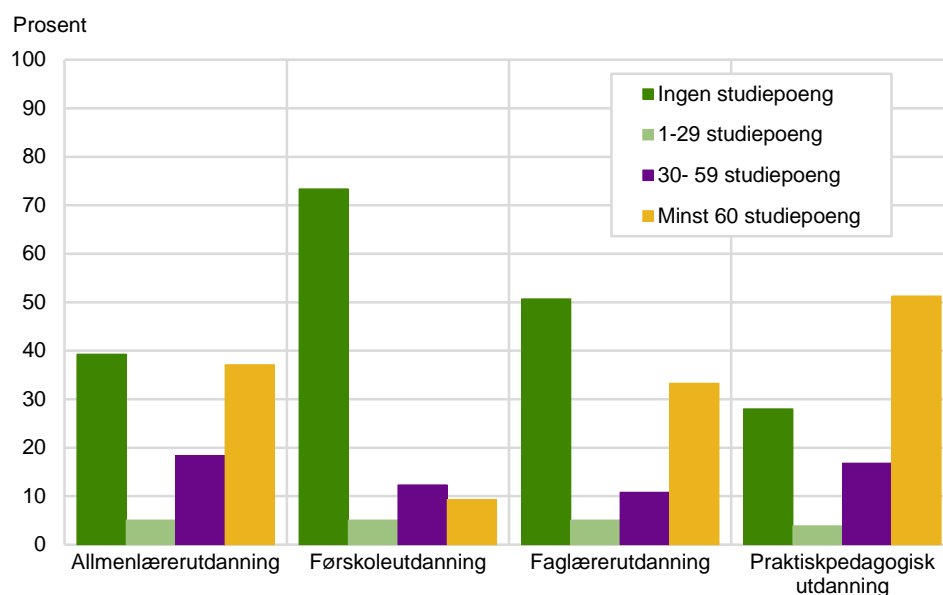
Lærere med lengst ansiennitet har større andel med 1-29 og 30-59 studiepoeng fordypning i faget sammenlignet med de andre gruppene. En av ti av lærere med 30 år eller mer ansiennitet har 1-29 studiepoeng, mens to av ti har 30-59 studiepoeng fordypning i engelsk.

Figur 3.5. Andel lærere med ulik fordypning i engelsk, etter ansiennitet. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

3.4. Lærere med praktisk-pedagogisk utdanning har høy kompetanse

Faglig kompetanse blant engelsklærere henger også sammen med typer pedagogisk utdanning lærerne har (figur 3.6). Syv av ti lærere med praktisk-pedagogisk utdanning har faglig fordypning i engelsk. Også seks av ti av allmennlærerne, og halvparten av faglærerne har fordypning i faget. Førskolelærere har lavest andel med faglig fordypning. Bare tre av ti (27 prosent) av førskolelærerne har fordypning i engelsk. Kun en av ti av førskolelærerne har minst 60 studiepoeng, og en av ti har fordypning tilsvarende 30-59 studiepoeng. Syv av ti av førskolelærerne har ingen fordypning i faget målt i studiepoeng. Det er større andel lærere med fordypning i engelsk tilsvarende 30-59 studiepoeng enn 1-29 studiepoeng uansett hvilken type pedagogisk utdanning da har.

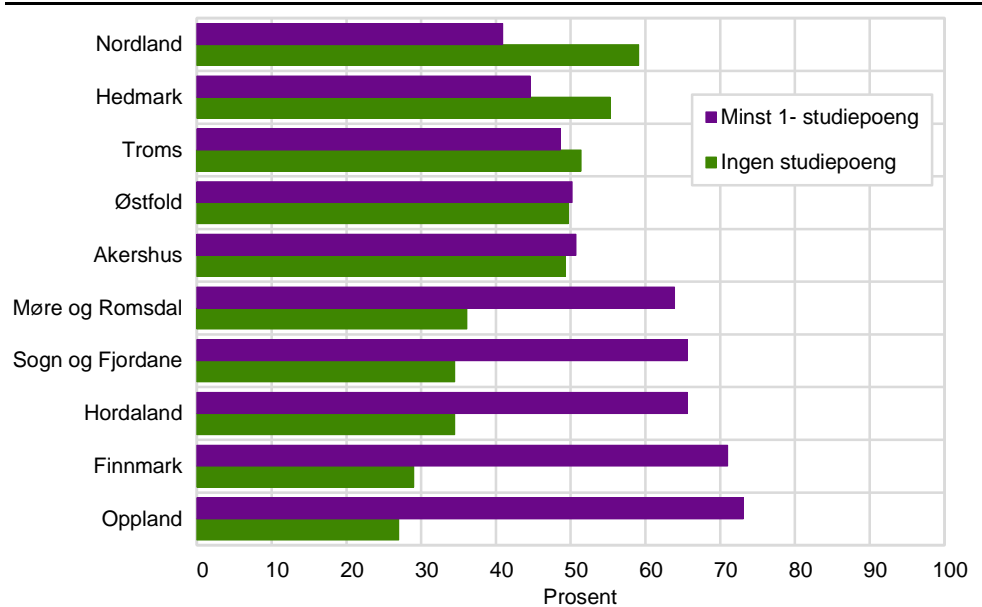
Figur 3.6. Andel lærere med ulik fordypning i engelsk, etter typer pedagogisk utdanning. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

3.5. Oppland og Oslo topper hver sin liste

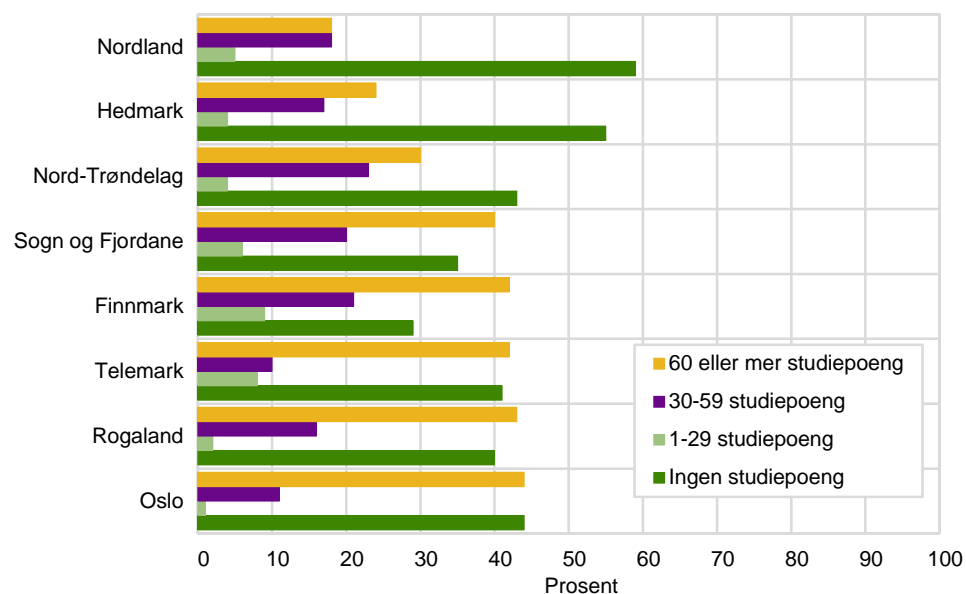
Større andel av engelsklærerne i Oppland og Finnmark har fordypning i faget enn de som har sitt arbeidssted i andre fylker. Syv av ti engelsklærere i Oppland og nesten like stor andel av lærerne i Finnmark har fordypning i faget. Ser vi på nedre delen av skala, finner vi at Nordland og Hedmark har høyest andel engelsklærere uten fordypning i faget. Seks av ti av engelsklærerne i Nordland, og enda lavere andel i Hedmark har ingen studiepoeng i engelsk.

Figur 3.7. Andel lærere med og uten fordypning i engelsk. Utvalgte fylker. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Ser vi på engelsklærere med 60 studiepoeng eller mer, finner vi at Oslo topper oversikten over lærere med slik kompetanse. 44 prosent av engelsklærerne i Oslo har minst 60 studiepoeng fordypning i faget (figur 3.8). På den annen side, har like stor andel (44 prosent) av engelsklærerne i Oslo ingen fordypning i faget. Det er ett prosentpoeng lavere andel (43 prosent) lærere med minst 60 studiepoeng i engelsk i Rogaland enn i Oslo, men til gjengjeld har fylket fire prosentpoeng lavere andel (40 prosent) lærere med ingen studiepoeng, sammenlignet med Oslo. I tillegg til Oslo og Rogaland, finner vi også Telemark, Finnmark og Sogn og Fjordane blant fylker med høyest andel lærer i engelsk med minst 60 studiepoeng fordypning i engelsk. Lavest andel finner vi i Nord-Trøndelag, Hedmark og Nordland. I det sistnevnte fylket har 18 prosent av engelsklærere fordypning i faget tilsvarende minst 60 studiepoeng, og like stor andel som har fordypning i faget tilsvarende 30-59 studiepoeng.

Figur 3.8. Andel lærere med ulik fordypning i engelsk. Utvalgte fylker. Prosent

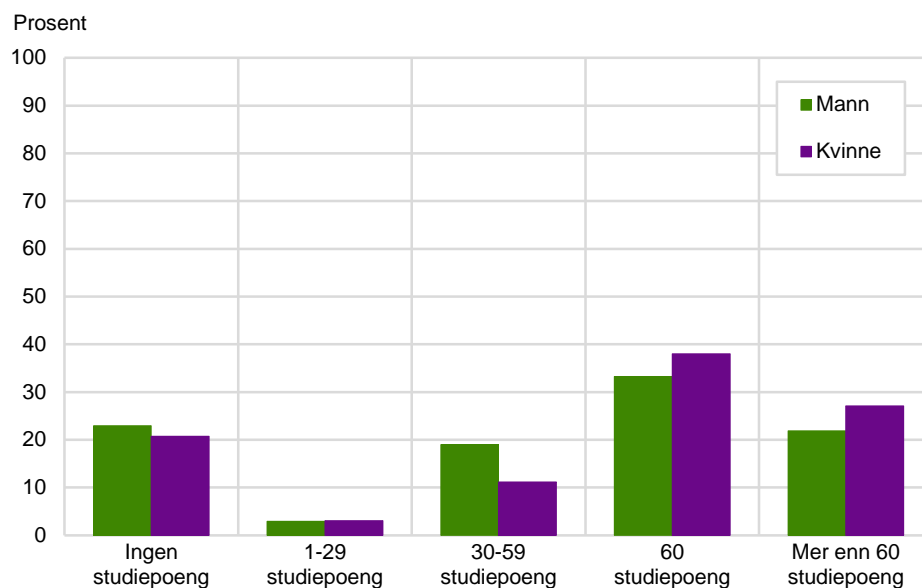
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

4. Fremmedspråk

Dette kapitlet omhandler lærernes kompetanse i fremmedspråk. Vi bruker betegnelsen fremmedspråk som et samlebegrep for fagene *fransk, tysk og spansk på ungdomstrinnet*. Funn fra kartleggingen som presenteres i dette kapitlet bygger på begrenset antall observasjoner i utvalget. Derfor vil usikkerheten tilknyttet ulike funn være noe større sammenlignet med funn og resultater som presenteres i andre deler av rapporten (mer om dette i kapittel 14).

Fire av fem lærere som underviser i fremmedspråk på ungdomstrinnet har fordypning i faget. Tre av fem (63 prosent) har minst 60 studiepoeng. De kvinnelige lærerne skiller seg fra sine mannlige kolleger med kun to prosentpoeng høyere andel med faglig fordypning, 79 mot 77 prosent. Forskjellen mellom de kvinnelige og de mannlige lærerne i fremmedspråk kommer bedre til syne når vi ser på andel lærere med minst 60 studiepoeng. 65 prosent av de kvinnelige mot 55 prosent av de mannlige lærerne har 60 studiepoeng eller mer i faget de underviser i (figur 4.1). På annen side, en større andel mannlige enn kvinnelige lærere har fordypning tilsvarende 30-59 studiepoeng i faget, 19 mot 11 prosent.

Figur 4.1. Andel lærere med ulik fordypning i fremmedspråk, etter kjønn. Prosent

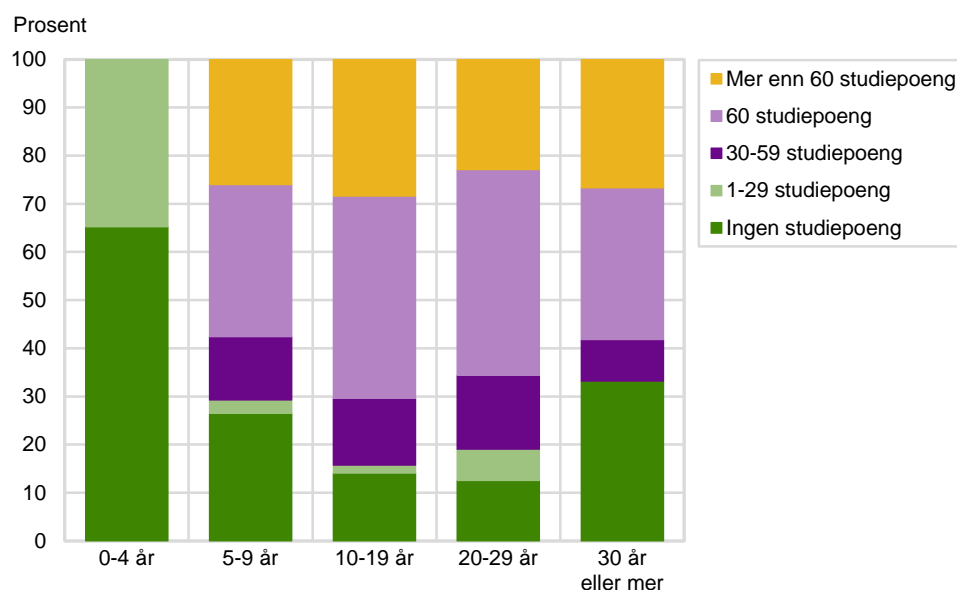

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Ni av ti av lærerne i aldersgruppen 40-49 år, og åtte av ti av lærerne under 40 år på ungdomstrinnet har fordypning i faget de underviser i (vedleggstabell 2). Andel lærere med fordypning er noe lavere i de eldste aldersgruppene, men vi finner likevel at syv av ti (68 prosent) av lærerne i aldersgruppen 60 år eller eldre har faglig fordypning.

Vi finner ikke en klar sammenheng mellom kompetansefordeling og lærernes ansiennitet for fremmedspråk. Nesten ni av ti (87 prosent) lærere med 20-29 års ansiennitet i har faglig fordypning. Det er høyest andel lærere med faglig fordypning sammenlignet med andre ansattgrupper (figur 4.2). Ser vi på lærere med minst 60 studiepoeng, finner vi høyest andel blant dem med 10-19 års ansiennitet hvor syv av ti lærere har 60 studiepoeng eller mer.

Figur 4.2. Andel lærere med ulik fordypning i fremmedspråk, etter ansiennitet. Prosent

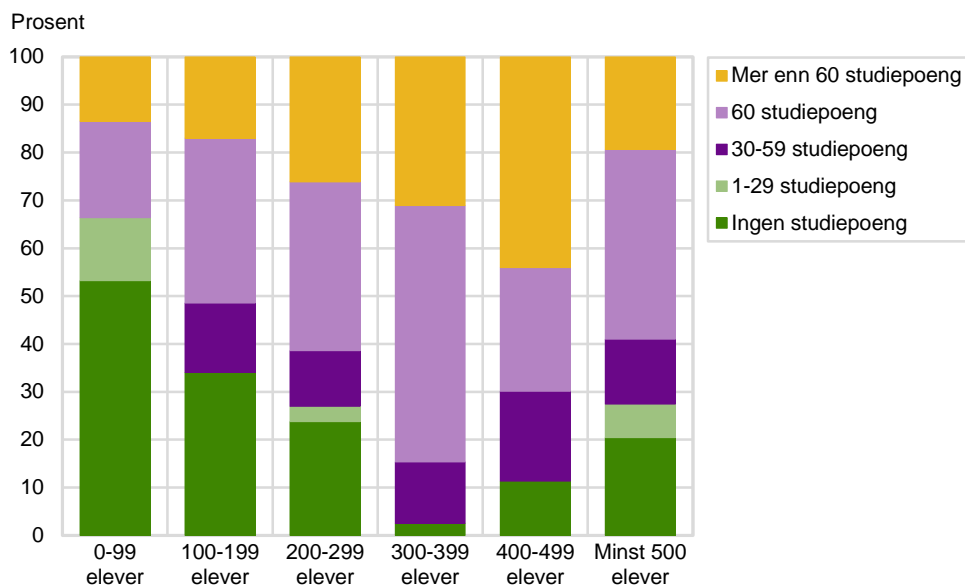
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det er høyere andel lærere med faglig forydning i fremmedspråk på skoler i mellomskiktet. Nesten samtlige (97 prosent) av lærerne som underviser på skoler med 300-399 elever har faglig fordypning. Over halvparten (54 prosen) av lærerne

på disse skolene har fagfordypning i fremmedspråk tilsvarende 60 studiepoeng, mens tre av ti har mer enn 60 studiepoeng (figur 4.3). Figuren viser også at godt over halvparten av lærerne på skoler med ulike størrelser har fordypning i faget, bortsett fra skoler med 0-99 elever.

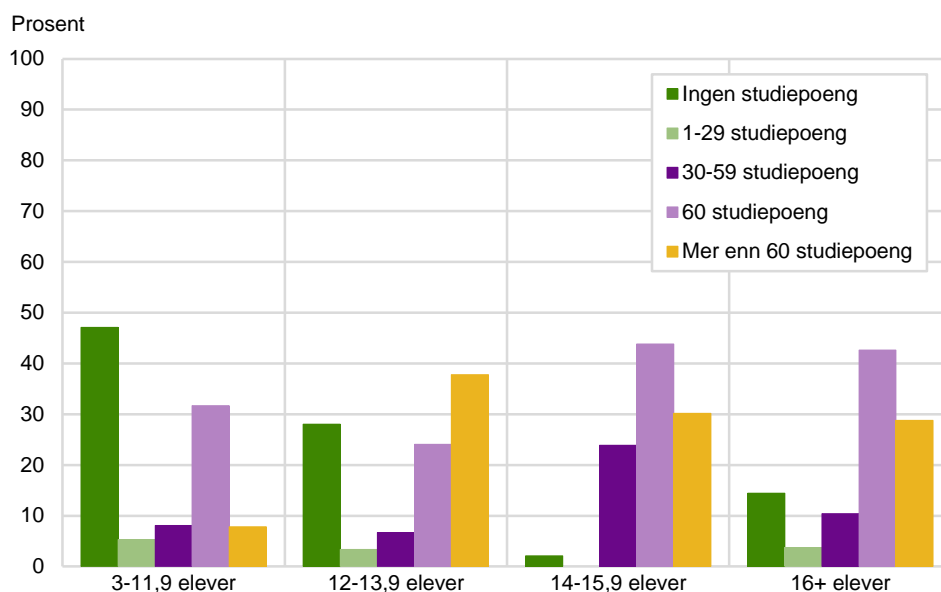
Omlag samtlige lærere (98 prosent) som underviser i grupper med 14-16 elever har faglig fordypning i fremmedspråk. Tre av fire av disse lærerne har minst 60 studiepoeng (figur 4.4). Kompetansenivået blant lærere som underviser i grupper med 16 elever eller mer er også høyt. Nesten ni av ti (86 prosent) av dem har fordypning i faget de underviser i, og nesten tre av fire (72 prosent) har minst 60 studiepoeng.

Figur 4.3. Andel lærere med ulik fordypning i fremmedspråk, etter skolestørrelse. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.4. Andel lærere med ulik fordypning i fremmedspråk, etter gruppestørrelse. Prosent

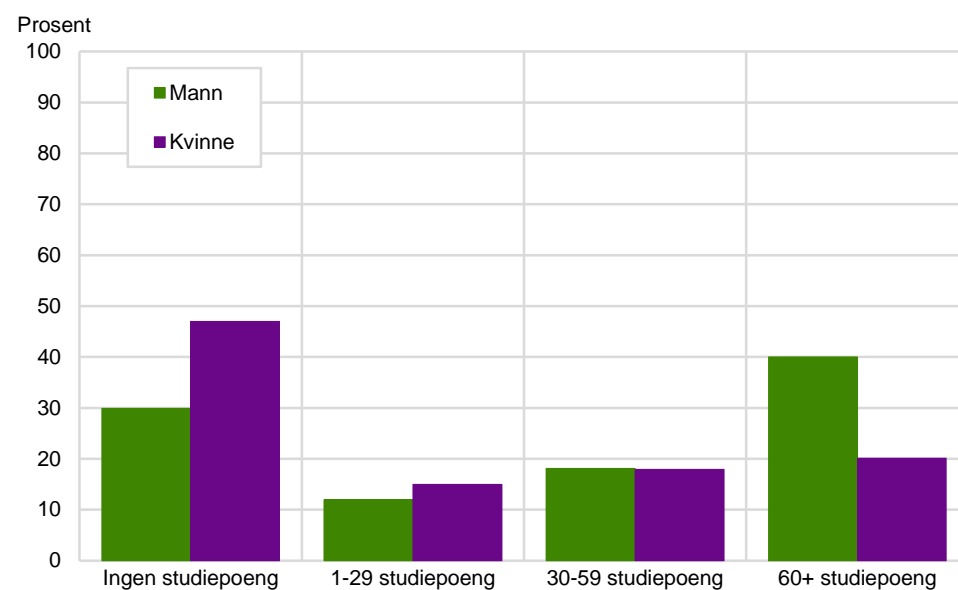

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

5. Kroppsøving

Tre av fem av kroppsøvingslærerne i skoleåret 2005/2006 hadde fordypning i faget. Mannlige lærere hadde mer kompetanse i faget enn de kvinnelige. I kartleggingen fra 2005/2006 kom det frem at mannlige lærere med minst 60 studiepoeng lå hele 26 prosentpoeng høyere enn de kvinnelige, 40 mot 14 prosent (Lagerstrøm 2007). I vår kartlegging – som ikke uten videre kan sammenlignes med kartleggingen fra 2005/2006 grunnet ulike utvalgsplan – finner vi at fortsatt at tre av fem lærere har fordypning i faget. Det er også slik at mannlige lærere har i større grad kompetanse i faget enn kvinnelige, men gapet mellom andel mannlige og kvinnelige lærere med minst 60 studiepoeng er redusert til 20 prosentpoeng i favør mannlige lærere (figur 5.1).

Figur 5.1. Andel lærere med ulik fordypning i kroppsøving, etter kjønn. Prosent

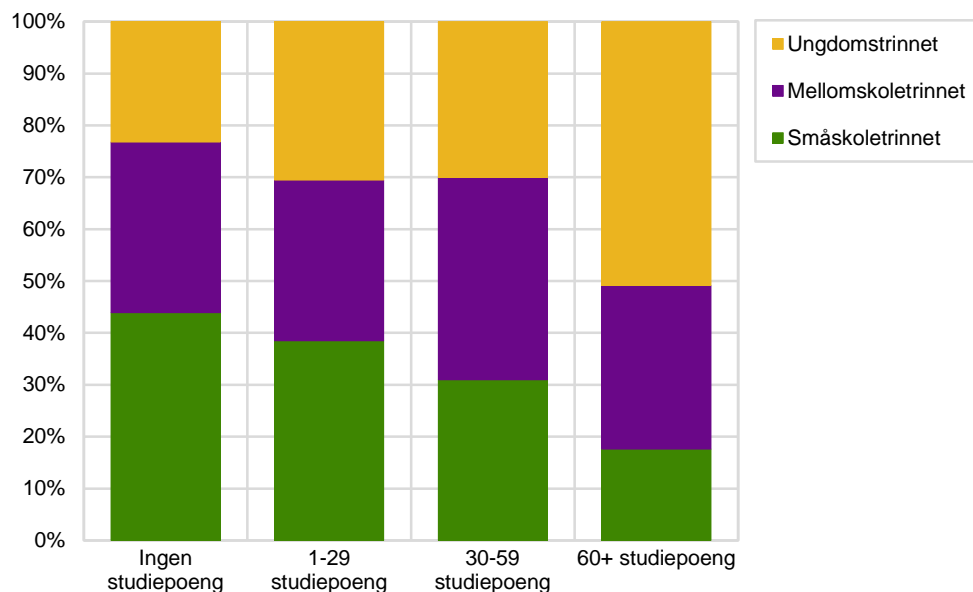
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Andel lærere, mannlige og kvinnelige til sammen, med minst 60 studiepoeng er på 27 prosent. Denne andelen var på 22 prosent i den forrige kartleggingen.

5.1. Høy kompetanse på ungdomstrinnet

Halvparten (48 prosent) av lærerne som underviser i kroppsøving på småskoletrinnet, og tre av fem (61 prosent) på mellomtrinnet har fordypning i faget. Andelen med fagfordypning på ungdomstrinnet er på 72 prosent. Forskjellene mellom de ulike trinnene viser seg å være større dersom vi kun ser på andel lærere med minst 60 studiepoeng. Mens 44 prosent av lærerne på ungdomstrinnet har 60 studiepoeng eller mer i kroppsøving, er samme andel på 15 og 27 prosent på henholdsvis småskole- og mellomtrinnet (figur 5.2).

To av ti (21 prosent) lærere på mellomtrinnet har fagfordypning tilsvarende 30-59 studiepoeng, mot 17 prosent på småskoletrinnet og 16 prosent på ungdomstrinnet. Vi finner høyest andel lærere med 1-29 studiepoeng fordypning i faget blant lærere på småskoletrinnet. 16 prosent har 1-29 studiepoeng på småskoletrinnet, mot 13 prosent både på mellomskole- og ungdomstrinnet.

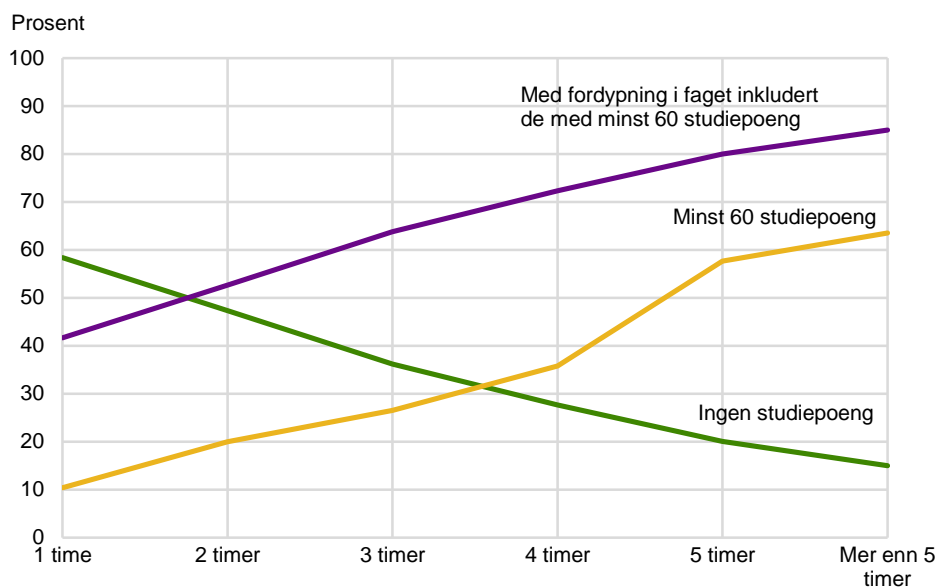
Figur 5.2. Andel lærere med ulik fordypning i kroppsøving, etter trinn. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det er høyere andel lærere på ungdomsskoler enn de på barneskoler og kombinerte barne- og ungdomsskoler som har fordypning i faget. Det er også høyere andel lærere med minst 60 studiepoeng på ungdomsskoler enn de to andre skoleslagene (vedleggstabell 3).

5.2. De som har mer, gir også mer

Andelen lærere med fordypning i kroppsøving øker med antall undervisningstimer per uke. Det er også en klar positiv sammenheng mellom andel lærere med minst 60 studiepoeng og antall undervisningstimer. Andelen uten fordypning i faget går derimot nedover når antall undervisningstimer per uke øker (figur 5.3).

Figur 5.3. Andel lærere med ulik fordypning i kroppsøving, etter antall undervisningstimer per uke. Prosent

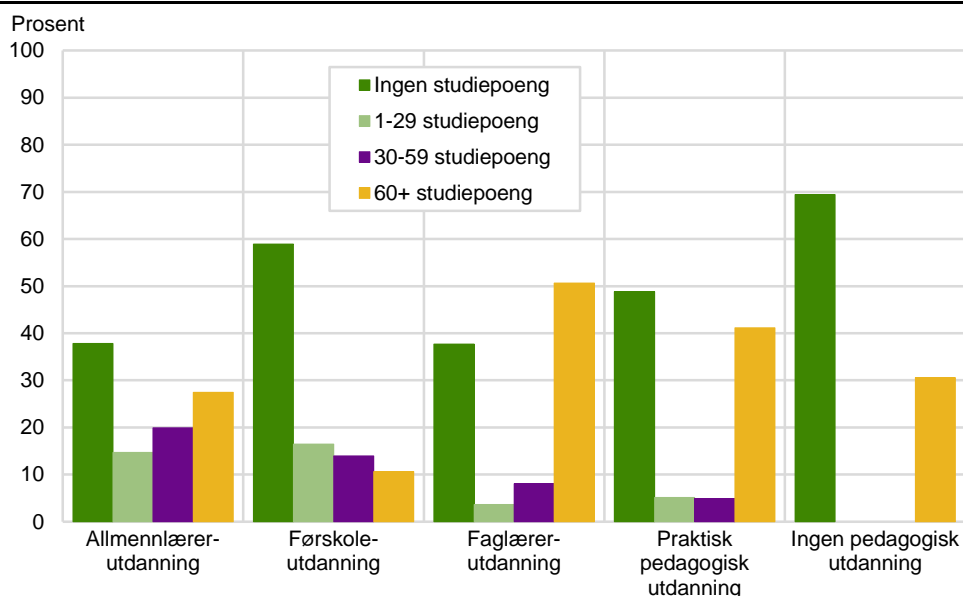
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Nær ni av ti (85 prosent) lærere som underviser mer enn fem timer i kroppsøving har fordypning i faget, og nesten en 64 prosent har minst 60 studiepoeng. Ser vi på de som underviser i en time per uke, finner vi at fire av ti har fordypning i faget og at kun én av ti har 60 studiepoeng eller mer. Andelen med minst 60 studiepoeng er dobbel så stor blant de som underviser i to timer enn de som underviser kun én time per uke.

5.3. Halvparten av faglærere har høy kompetanse

Figur 5.4. illustrerer andel lærere med ulik fordypning i kroppsøving etter type pedagogisk utdanning. Tre av fem allmennlærere og faglærere har fordypning i kroppsøving. Over halvparten av faglærerne har minst 60 studiepoeng med faglig fordypning, mens en av fire (27 prosent) av allmennlærerne har samme type kompetanse i faget. En av fem av allmennlærerne har faglig fordypning tilsvarende 30-59 studiepoeng. Tre av fem førskolelærere og halvparten av lærere med praktisk-pedagogisk utdanning mangler fordypning i faget.

Figur 5.4. Andel lærere med ulik fordypning i kroppsøving, etter typer utdanning. Prosent

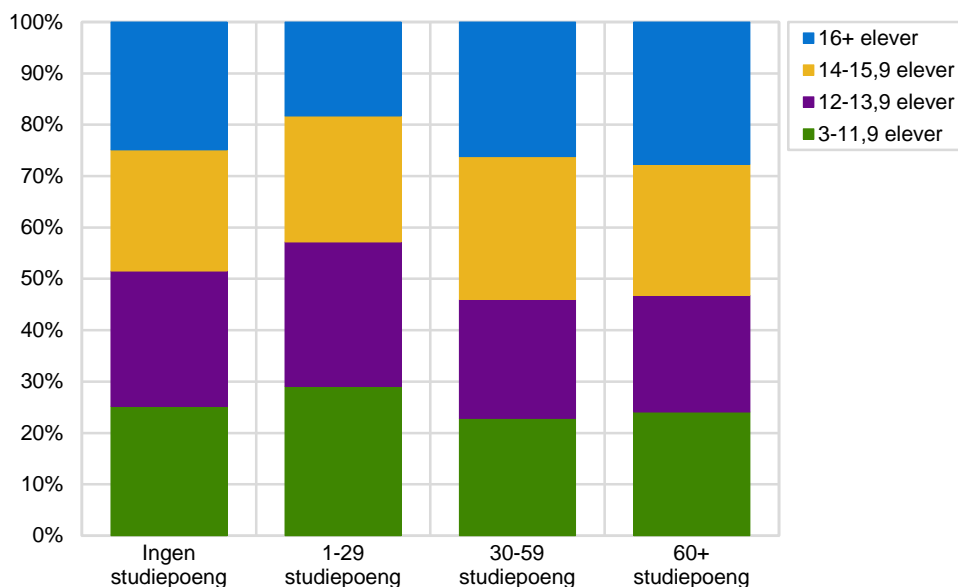

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

5.4. De med høy kompetanse underviser i de største elevgrupper

Vi finner ikke noen klare sammenhenger mellom andel lærere med fordypning i faget og gruppestørrelse (figur 5.5). Det er omtrent like mange som har ingen fordypning i faget, uansett størrelsen på elevgrupper. Den største andelen lærere i kroppsøving uten fagfordypning underviser i grupper med 12-13,9 elever.

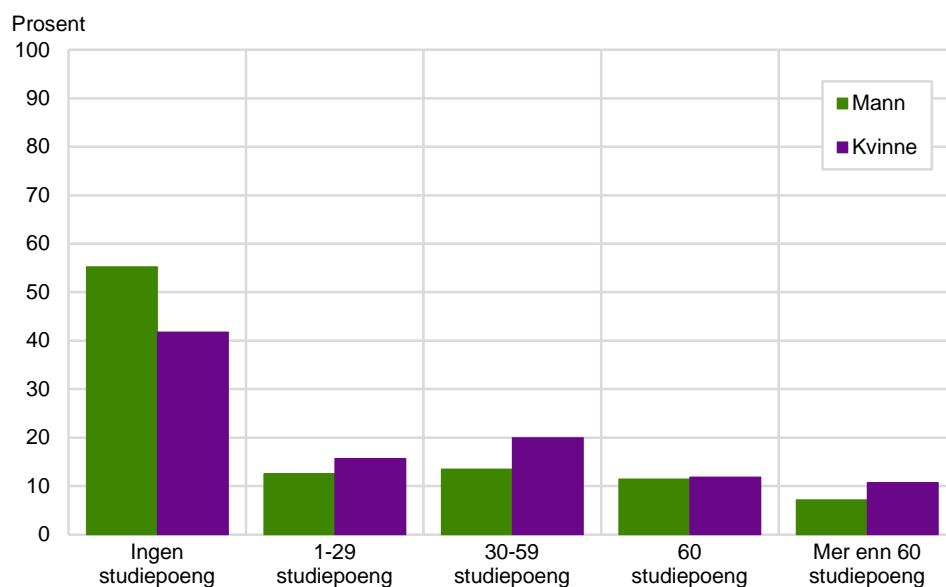
To av ti lærere med 30-59 studiepoeng underviser i grupper med 14-15,9 elever. Høyest andel (30 prosent) lærere med minst 60 studiepoeng finner vi blant de som underviser i de største gruppene (16 elever eller mer), mens den laveste andelen (25 prosent) finner vi blant lærerne som underviser i grupper med 12-13,9 elever.

Figur 5.5. Andel lærere med ulik fordypning i kroppsøving, etter gruppestørrelse. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

6. Kunst og håndverk

En av fem lærere i kunst og håndverk har minst 60 studiepoeng, og like stor andel har 30-59 studiepoeng fordypning i faget. I alt har over halvparten (56 prosent) av lærerne som underviser i kunst og håndverk fordypning i faget. De kvinnelige lærerne har i større grad fordypning i faget enn de mannlige lærerne, 58 mot 45 prosent (figur 6.1).

Figur 6.1. Andel lærere i kunst og håndverk med ulik fordypning i faget, etter kjønn. Prosent

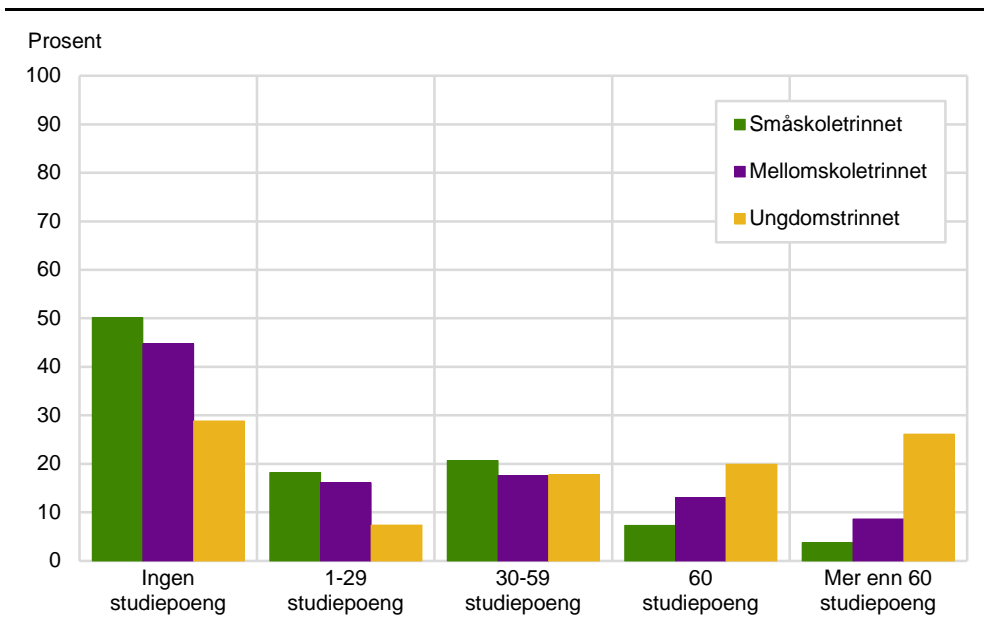
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

6.1. Høy kompetanse på ungdomstrinnet

Syv av ti lærere på ungdomstrinnet har ulik grad av faglig fordypning. Nesten halvparten (46 prosent) av lærerne har minst 60 studiepoeng fordypning i faget, mens to av ti (18 prosent) har fordypning i faget tilsvarende 30-59 studiepoeng (figur 6.2). Lærere både på småskole- og mellomtrinnet har i lavere grad faglig fordypning sammenlignet med kolleger på ungdomstrinnet. I tillegg til at det er lavere andel lærere med faglig fordypning på disse trinnene, er det også langt på

vei lavere andel som har 60 studiepoeng eller mer. Halvparten av lærerne på småskoletrinnet, og over halvparten (55 prosent) av lærerne på mellomtrinnet har faglig fordypning. Kun en av ti lærere på småskoletrinnet, og to av ti lærere på mellomtrinnet har minst 60 studiepoeng fordypning i faget.

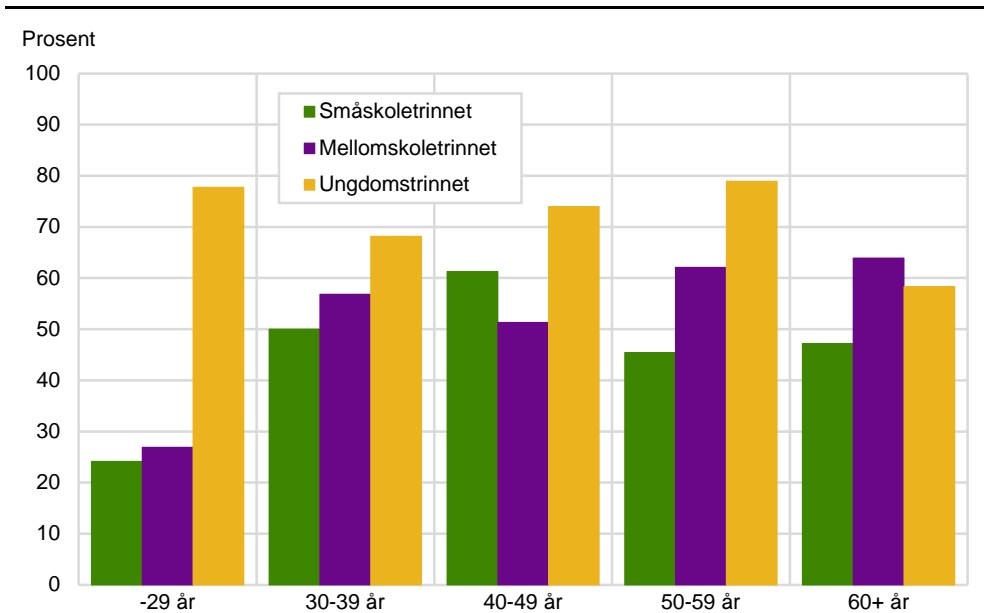
Figur 6.2. Andel lærere i kunst og håndverk med ulik fordypning i faget, etter hovedtrinn. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bryter vi ned på aldersgrupper, finner vi at det er jevnt over høy andel med faglig fordypning blant alle aldersgruppene på ungdomstrinnet (figur 6.3). Aldersgruppen 60 år eller eldre har lavest andel med fordypning i faget på ungdomstrinnet, men selv i denne aldersgruppen har tre av fem lærere faglig fordypning i kunst og håndverk. Det er høyere andel lærere med fordypning i faget blant de eldre enn de yngre aldersgruppene. Kun en av fem lærere på småskoletrinnet (24 prosent) og mellomtrinnet (27 prosent) med faglig fordypning er under 30 år. Til sammenligning har nesten fire av fem (78 prosent) lærere i aldersgruppen under 30 år på ungdomstrinnet faglig fordypning i faget.

Figur 6.3. Andel lærere i kunst og håndverk med fordypning i faget, etter hovedtrinn og aldersgruppe. Prosent

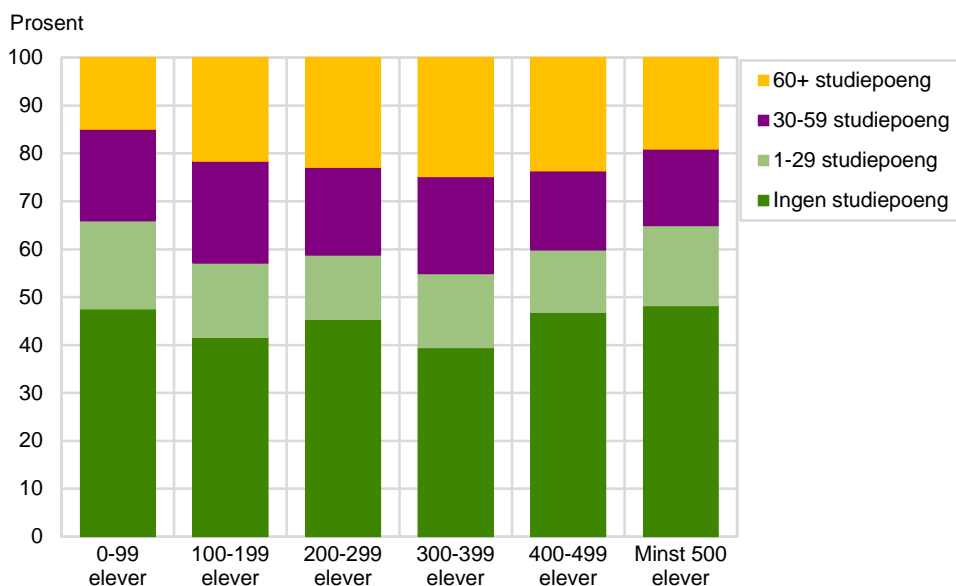
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Som forventet finner vi høyere andel lærere med faglig fordypning og høy kompetanse på ungdomsskoler enn på barneskoler og kombinerte barne- og ungdomsskoler (vedleggstabell 4), uten at vi skal gå nærmere inn på det i dette avsnittet.

6.2. Undervisningstimer er viktigere enn skole- og gruppestørrelse

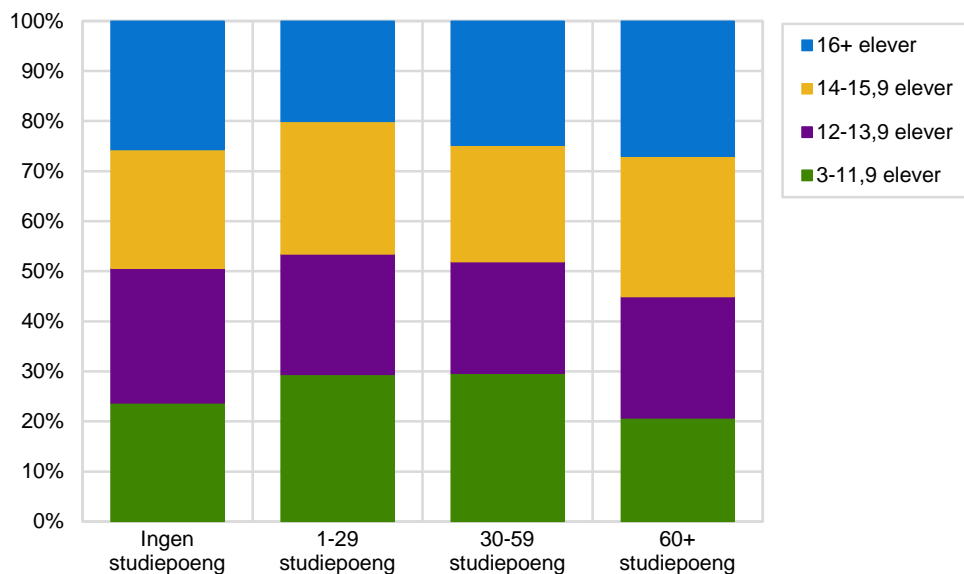
Vi finner noen forskjeller i lærernes faglige kompetanse når vi ser på skoler og elevgrupper med ulike størrelser, men vi finner ingen klare tendenser som tyder på at lærernes faglig fordypning henger sammen med skole- eller gruppestørrelse (figur 6.4 og figur 6.5). Høyest andel lærere med faglig fordypning i kunst og håndverk finner vi blant lærere som underviser på skoler med 300-399 elever og blant dem som underviser for grupper med 3-11,9 og 14-15,9 elever (58 prosent).

Figur 6.4. Andel lærere i kunst og håndverk med ulik fordypning i faget, etter skolestørrelse. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 6.5. Andel lærere i kunst og håndverk med ulik fordypning i faget, etter gruppestørrelse. Prosent

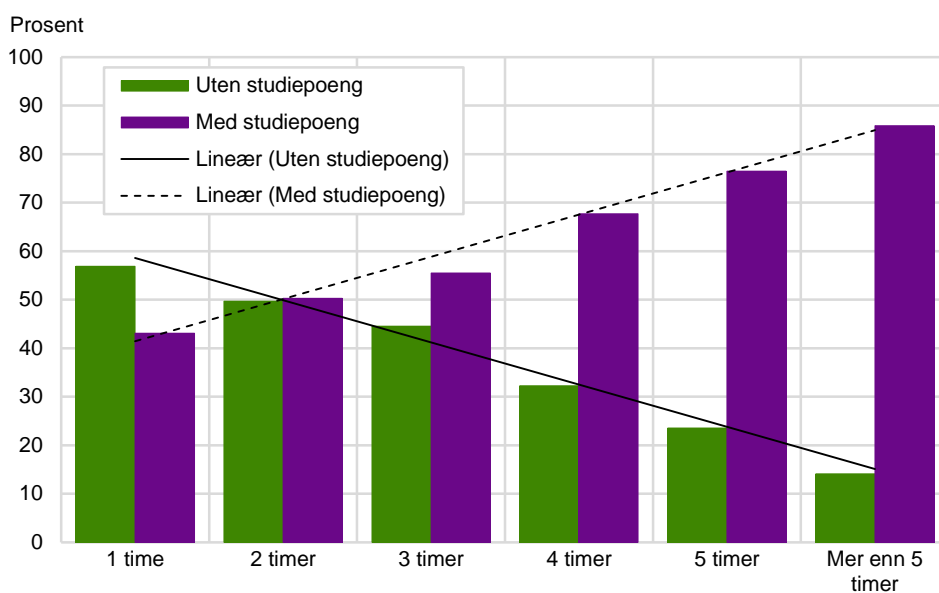

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Halvparten av lærerne som underviser på skoler med minst 500 elever har faglig fordypning. Dette er lavest andel sammenlignet med skoler som har færre/flere elever. Når det gjelder gruppestørrelse, har lærere som underviser i grupper med 12-13,9 lavest andel (53 prosent) med faglig fordypning målt i studiepoeng.

Lærernes kompetanse i kunst og håndverk henger klarere sammen med antall timer de underviser i uken. De som har større grad av fordypning i faget, underviser også flere timer per uke (figur 6.6). Nesten ni av ti (86 prosent) av lærerne som underviser mer enn fem timer i uken har fordypning i faget, mens denne andelen ligger på om lag fire av ti (43 prosent) blant lærerne som underviser kun én time i uken. Med andre ord har bare 14 prosent av de førstnevnte lærerne ingen fordypning i faget, mot 57 prosent blant de sistnevnte.

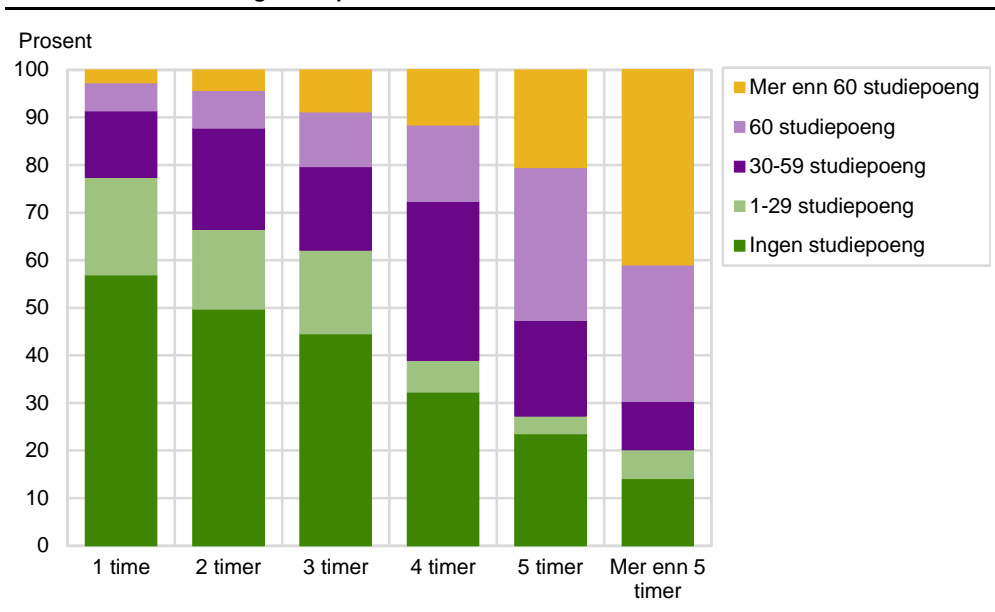
Figur 6.6. Andel lærere i kunst og håndverk med og uten fordypning i faget, etter antall undervisningstimer per uke. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Vi finner også at andelen lærere med 60 studiepoeng eller mer øker med antall undervisningstimer per uke (figur 6.7). Syv av ti lærere med minst 60 studiepoeng underviser mer enn fem timer i uken. Til sammenligning har kun en av ti lærere som underviser én time i uken samme grad av faglig fordypning i faget. Over halvparten (53 prosent) av lærerne som underviser fem timer i uken har minst 60 studiepoeng.

Figur 6.7. Andel lærere i kunst og håndverk med ulik fordypning i faget, etter undervisningstimer per uke. Prosent

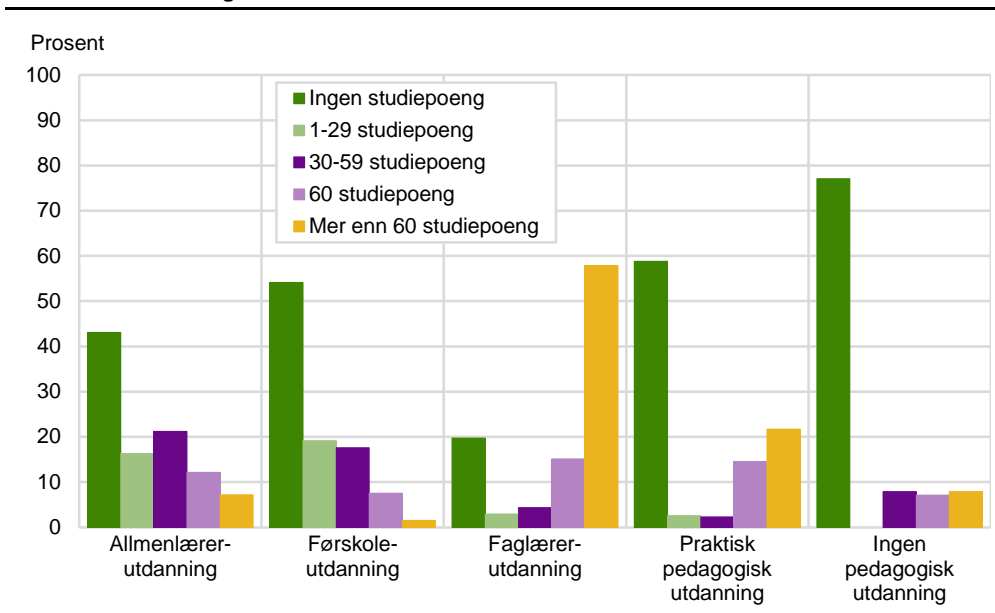

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

6.3. Faglærere har høy kompetanse

Fire av fem lærere med faglærerutdanning, og om lag tre av fem lærere med allmenlærerutdanning som underviser i kunst og håndverk, har fordypning i faget. I andre enden av skalaen har to av fem lærere med praktisk-pedagogisk utdanning fordypning i kunst og håndverk. Vi finner også høyest andel lærere (73 prosent) med minst 60 studiepoeng blant de med faglærerpedagogisk utdanning. Førskolelærere har lavest andel – kun én av ti – med fordypning i faget tilsvarende 60 studiepoeng eller mer.

Figur 6.8. Andel lærere i kunst og håndverk med ulik fordypning i faget, etter type pedagogisk utdanning. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

7. Matematikk

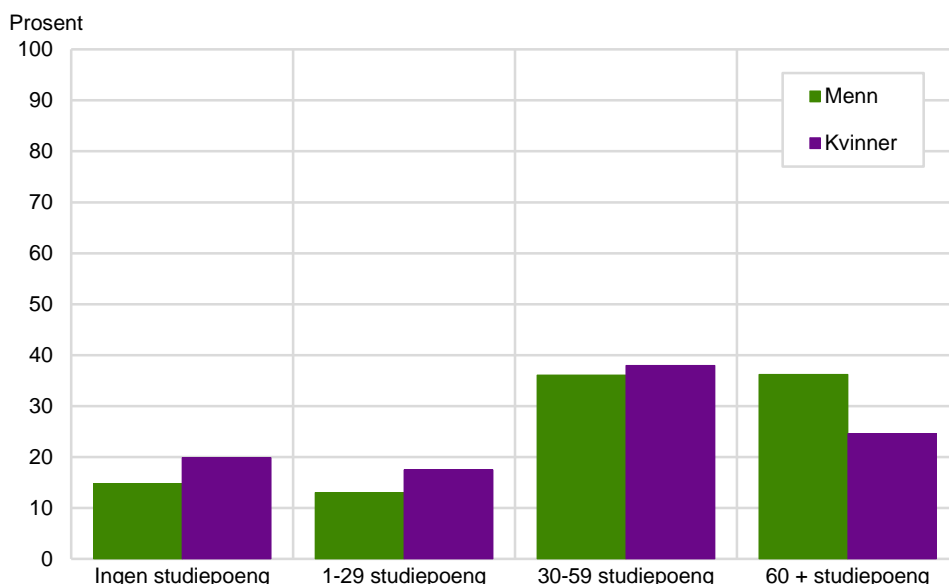
Lærernes fagkompetanse i matematikk har vært mye debattert i det offentlige rom i de siste årene. Lærerkompetanse og elevenes ferdigheter i matematikk har vært et fokusområde innenfor diskusjonen rundt ulike skolereformer.

Utdanningsmyndighetene har igangsatt flere tiltak, blant annet kompetansekrav ved tilsetninger, og for å undervise i faget - og brukt mye ressurser for å øke lærernes kompetanse og forbedre elevenes prestasjoner i faget. Så vidt halvparten (54 prosent) av dem som underviste i matematikk i 1999/2000 hadde utdanning i faget (Lagerstrøm 2000). I 2005/07 hadde denne andelen økt til to av tre (67 prosent) (Lagerstrøm 2007). Resultatene fra dagens kartlegging viser at over åtte av ti (81 prosent) matematikklærere har fordypning i faget.

7.1. Åtte av ti har fordypning i matematikk

Åtte av ti lærere som underviser i matematikk har fordypning i faget målt i studiepoeng. Nesten tre av ti har minst 60 studiepoeng. Andel mannlige matematikklærere med fordypning i faget er fem prosentpoeng høyere enn de kvinnelige, 85 mot 80 prosent. Det er hele 12 prosentpoeng forskjell i de mannlige lærernes favør når det gjelder andel matematikklærere med fordypning i faget tilsvarende 60 studiepoeng eller mer (figur 7.1).

Figur 7.1. Andel lærere med ulik fordypning i matematikk, etter kjønn. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Andel kvinnelige matematikklærere som har under 60 studiepoeng fordypning i faget er høyere enn samme andel blant mannlige lærere. Dette kan antas å henge sammen med at det er større andel kvinnelige matematikklærere som underviser i faget på små- og mellomtrinnet enn på ungdomstrinnet.

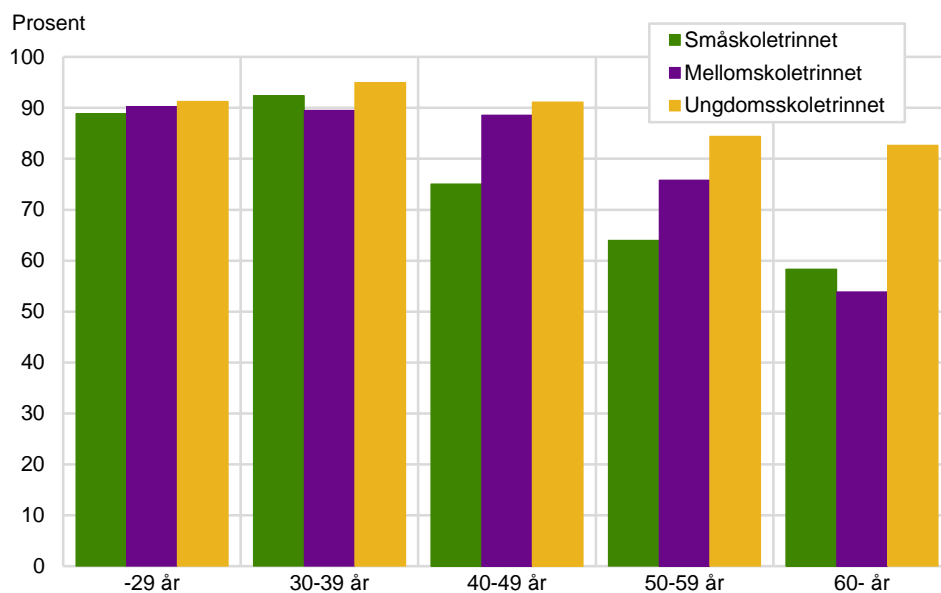
7.2. En av to har høy kompetanse

Over halvparten (53 prosent) av matematikklærerne på ungdomstrinnet har minst 60 studiepoeng fordypning, mens en av ti matematikklærere på samme trinn har ingen fordypning i faget. Andelen matematikklærere som har minst 60 studiepoeng på små- og mellomtrinnet er på henholdsvis 18 og 23 prosent. En av fire av lærerne som underviser i matematikk på småskoletrinnet, og 17 prosent av de på mellomtrinnet, har ingen fordypning i faget. Seks av ti av matematikklærerne på småskole- og mellomtrinnet har fordypning i faget tilsvarende 1-59 studiepoeng.

Ser vi på ovenstående med hensyn til alder, finner vi at det er høyere andel av matematikklærerne med faglig fordypning i de yngre enn i de eldre aldersgruppene

(figur 7.2). Dette mønsteret er gjeldende for alle hovedtrinn vi ser på. Som figur 7.2. viser, er det høyere andel matematikklærere med fordypning i faget i aldersgruppen 30-39 år på alle skoletrinn. Det er imidlertid like høy andel med fordypning i aldersgruppen under 30 år som i aldersgruppen 30-39 år på mellomtrinnet.

Figur 7.2. Andel med faglig fordypning i matematikk, etter skoletrinn. Prosent

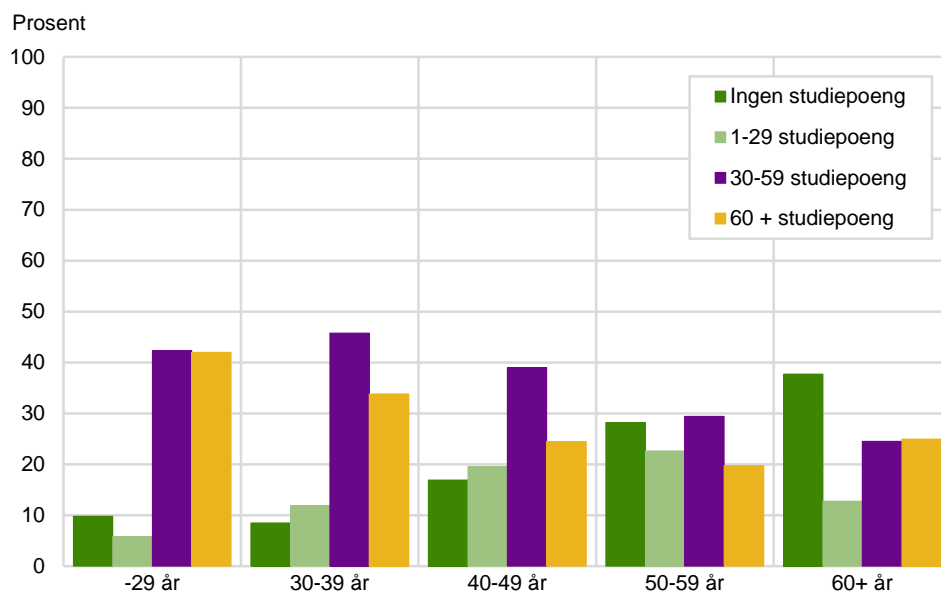
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

7.3. Unge matematikklærere med høy kompetanse

I samsvar med funnene i avsnittet over, er den generelle tendensen at høyere andel yngre lærere i matematikk har fordypning i faget. Kun en av ti matematikklærere i aldersgruppene under 30 år og 30-39 år har ingen studiepoeng i faget. Til sammenligning har nesten to av fem (38 prosent) i aldersgruppen 60 år eller eldre ingen studiepoeng i matematikk.

Av matematikklærerne med fordypning, er det høyest andel med 30-59 studiepoeng i alle aldersgrupper utenom aldersgruppen 60 år eller eldre hvor lærere uten studiepoeng har høyst andel med 38 prosent (figur 7.3.).

Figur 7.3. Andel matematikklærere med ulik fordypning i faget, etter aldersgrupper. Prosent

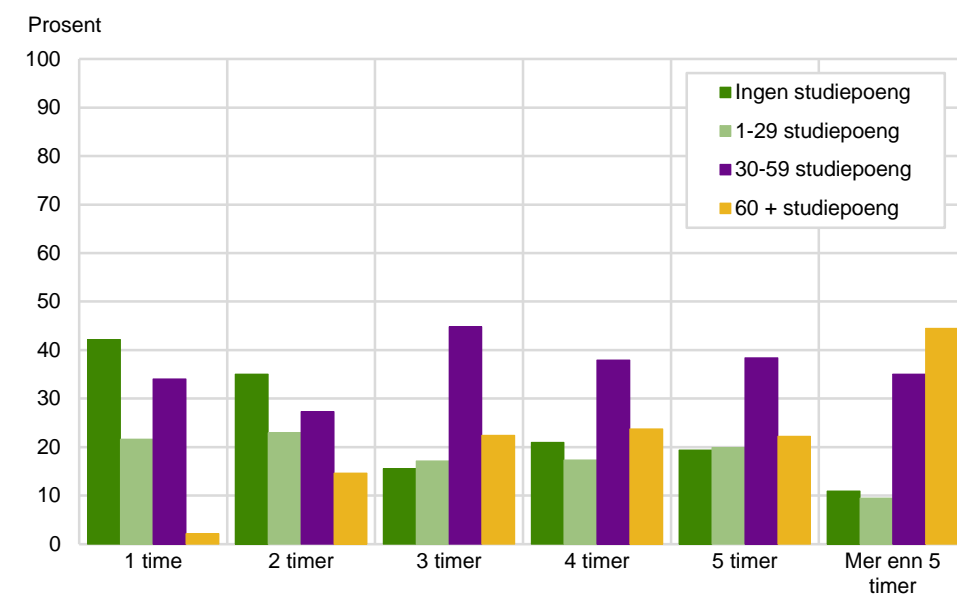
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Vi finner høyest andel med minst 60 studiepoeng fordypning i matematikk blant de yngste i aldersgruppen under 30 år. Lavest andel med tilsvarende fagkompetanse finner vi i aldersgruppen 50-59 år. Fordelingen av ulike fagkompetanse i denne aldersgruppen er noe jevnere sammenlignet med de andre aldersgruppene.

7.4. Mer kompetanse, flere undervisningstimer i uken

Kompetansefordelingen blant matematikklærere henger sammen med antall undervisningstimer i uken. Lærere med høyere grad av fordypning underviser flere timer i faget enn de som har ingen eller lavere grad av faglig fordypning. Noe under halvparten (45 prosent) av lærerne som underviser mer enn fem timer per uke, har minst 60 studiepoeng i faget. Kun en av ti lærere i denne gruppen – de som underviser mer enn fem timer per uke – mangler fordypning i faget (figur 7.4). Til sammenligning mangler fire av ti lærere som underviser i faget en time per uke fordypning. Kun to prosent av dem som underviser en time per uke har minst 60 studiepoeng.

Figur 7.4. Andel matematikklærere med ulike fordypning i faget, etter undervisningstimer per uke. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Til tross for store kompetanseforskjeller mellom de som underviser en time per uke og de som underviser mer enn fem timer per uke, er andelen lærere med ingen kompetanse og lærere med høy kompetanse noe jevnere blant lærerne som underviser 3-5 timer per uke. De som har fordypning tilsvarende 30-59 studiepoeng har høyest andel blant matematikklærerne som underviser 3-5 timer per uke.

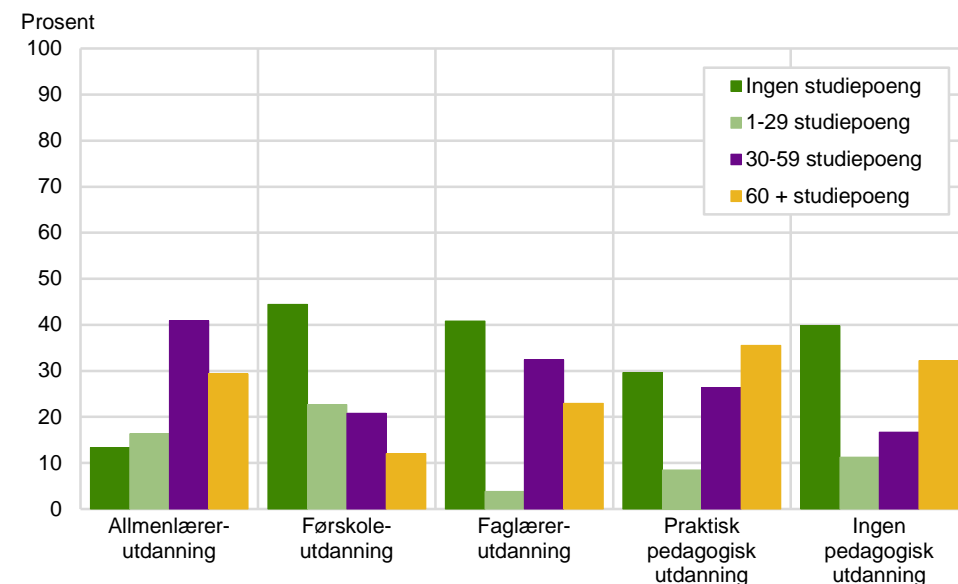
7.5. Mer fordypning blant lærere i Troms

Flere enn ni av ti (93 prosent) av matematikklærerne i Troms har fordypning i faget, det vil si at kun 7 prosent av lærerne som underviser matematikk i fylket ikke har fordypning (se vedleggstabell 5). Ser vi kun på lærere med minst 60 studiepoeng, kommer Sør-Trøndelag best ut av samtlige fylker. Om lag fire av ti matematikklærere som underviser i fylket har høy kompetanse (minst 60 studiepoeng). Også i Hedmark og Akershus finner vi en høy andel matematikklærere med høy kompetanse, henholdsvis 37 og 34 prosent. I så måte kommer Vest-Agder dårligst ut hvor kun to av ti lærere har fordypning i faget tilsvarende 60 prosent eller mer.

7.6. Høy grad av fordypning i matematikk

Nesten ni av ti (87 prosent) av dem med allmennlærerutdanning og syv av ti av dem med praktisk-pedagogisk utdanning som underviser i matematikk har fordypning. Ser vi nærmere på graden av fordypning, finner vi at andelen med 60 studiepoeng eller mer er høyere blant matematikklærere med praktisk-pedagogisk utdanning enn blant lærere med allmennlærerutdanning, 36 mot 29 prosent (figur 7.5).

Figur 7.5. Andel lærere med ulik fordypning i matematikk, etter type pedagogisk utdanning. Prosent

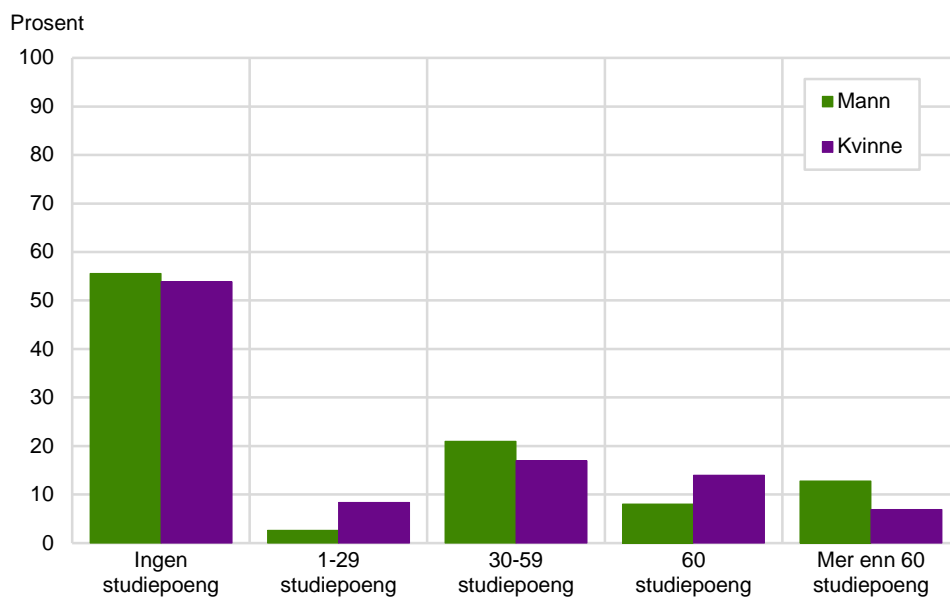

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

8. Mat og helse

Under halvparten (46 prosent) av dem som underviser i mat og helse har fordypning i faget. To av fem har faglig fordypning tilsvarende 60 studiepoeng eller mer. Kvinnelige lærere har i noe større grad fordypning i faget enn sine mannlige kolleger, 46 mot 44 prosent (vedleggstabell 6). Andelen lærere med 60 studiepoeng er seks prosentpoeng høyere blant kvinnelige enn mannlige lærere, men til gjengjeld er andelen lærere med mer enn 60 studiepoeng fordypning seks prosentpoeng høyere i de mannlige lærernes favør (figur 8.1). Vi finner også at det er større andel mannlige enn kvinnelige lærere som har faglig fordypning tilsvarende 30-59 studiepoeng, 21 mot 17 prosent (figur 8.1).

Figur 8.1. Andel lærere med ulik grad av fordypning i mat og helse, etter kjønn. Prosent

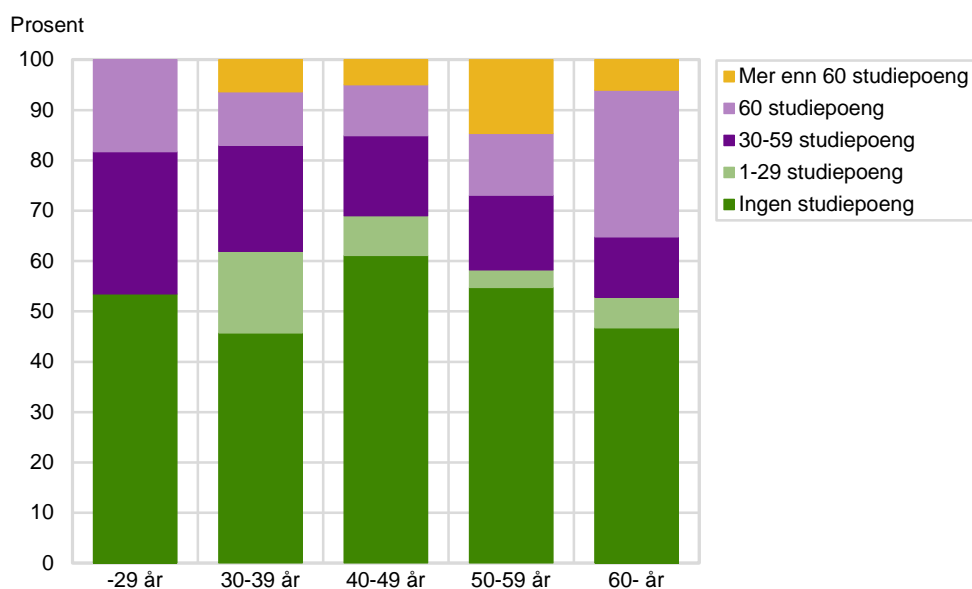

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

8.1. Kompetente eldre

Over halvparten av lærerne i aldersgruppen 30-39 år (54 prosent) og 60 år eller eldre (53 prosent) har fordypning i faget. Lærere i den sistnevnte aldersgruppen har størst andel lærere (35 prosent) med minst 60 studiepoeng faglig fordypning. Dernest har aldersgruppen 50-59 år høyest andel lærere (27 prosent) med 60 studiepoeng eller mer. To av fem lærere i aldersgruppen 40-49 år har faglig fordypning i mat og helse (figur 8.2).

Figur 8.2. Andel lærere med ulik grad av fordypning i mat og helse, etter aldersgruppe. Prosent

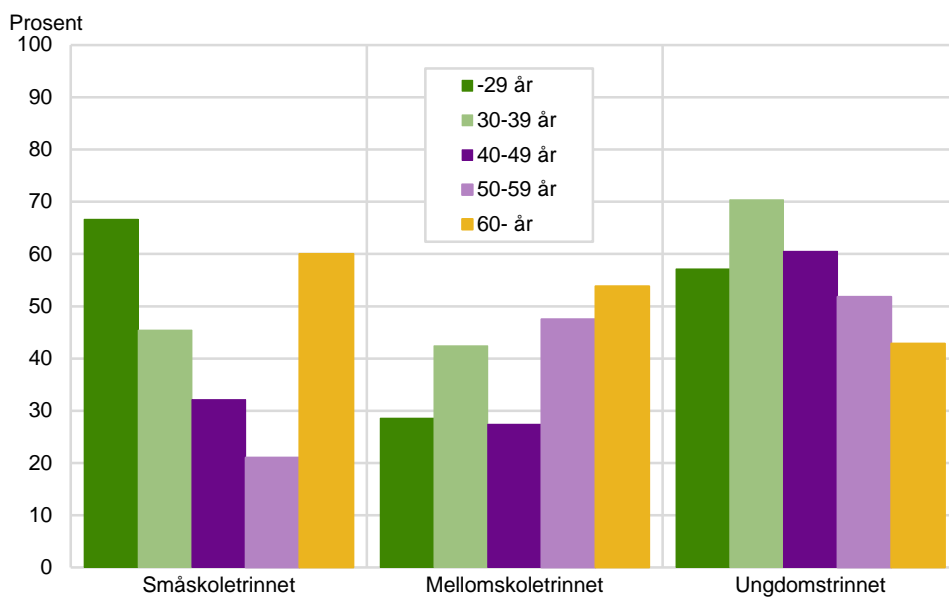

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bryter vi ned på hovedtrinn, finner vi at lærere under 30 år har størst andel (67 prosent) med fordypning i faget på småskoletrinnet, hvor de i aldersgruppen 50-59 har lavest andel (21 prosent) med faglig fordypning. På mellomtrinnet, har lærere i aldersgruppen 60 år eller eldre høyest andel med fordypning i faget, mens de i aldersgruppen 40-49 har lavest andel.

På ungdomstrinnet finner vi høyere andel med fordypning i faget i de fleste aldersgruppene sammenlignet med sine kolleger på småskole- og mellomtrinnet. Lærerne i aldersgruppen 60 år eller eldre på ungdomstrinnet har lavere andel med faglig fordypning sammenlignet med samme aldersgruppe både på småskole- og mellomtrinnet. Andelen med fordypning i faget i aldersgruppen under 30 år på ungdomstrinnet er høyere enn de på mellomskolenivået, men lavere enn de i samme aldersgruppe på småskoletrinnet. Høyest andel med faglig fordypning på ungdomstrinnet, finner vi i aldersgruppen 30-39 år. Syv av ti av lærerne i aldersgruppen 30-39 år og seks av ti i aldersgruppene under 30 år og 40-49 år på ungdomstrinnet har faglig fordypning i mat og helse.

Figur 8.3. Andel lærere med fordypning i mat og helse, etter aldersgruppe. Prosent

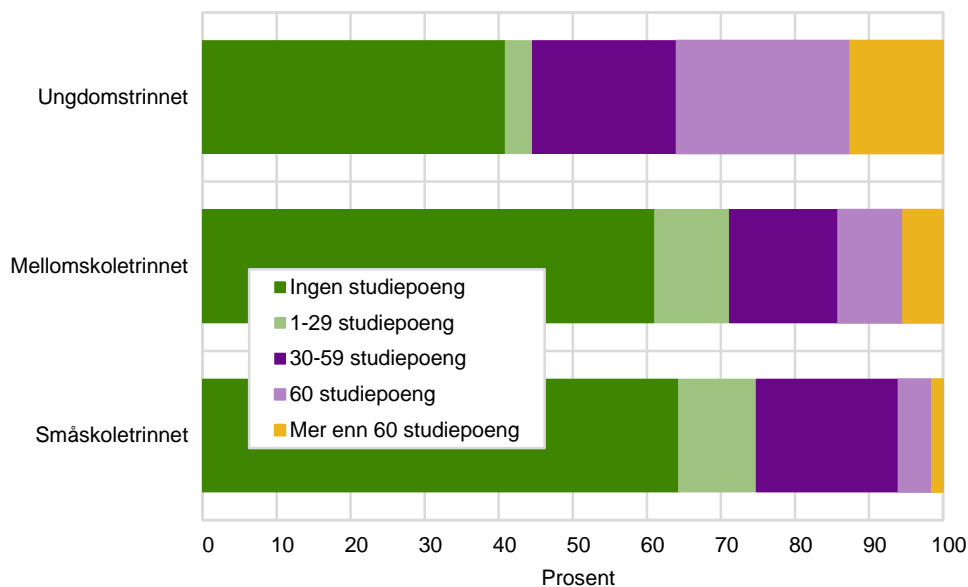

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

8.2. Høy kompetanse på ungdomstrinnet og på ungdomsskole

Tre av fem lærere på ungdomstrinnet har fordypning i mat og helse, og nesten to av fem (36 prosent) har minst 60 studiepoeng i faget (figur 6.4). Om lag to av fem lærere i mat og helse på småskoletrinnet (36 prosent) og mellomtrinnet (39 prosent) har fordypning i faget de underviser i. På småskoletrinnet har kun seks prosent 60 studiepoeng eller mer fordypning i faget, mens tilsvarende andel på mellomtrinnet er på 14 prosent.

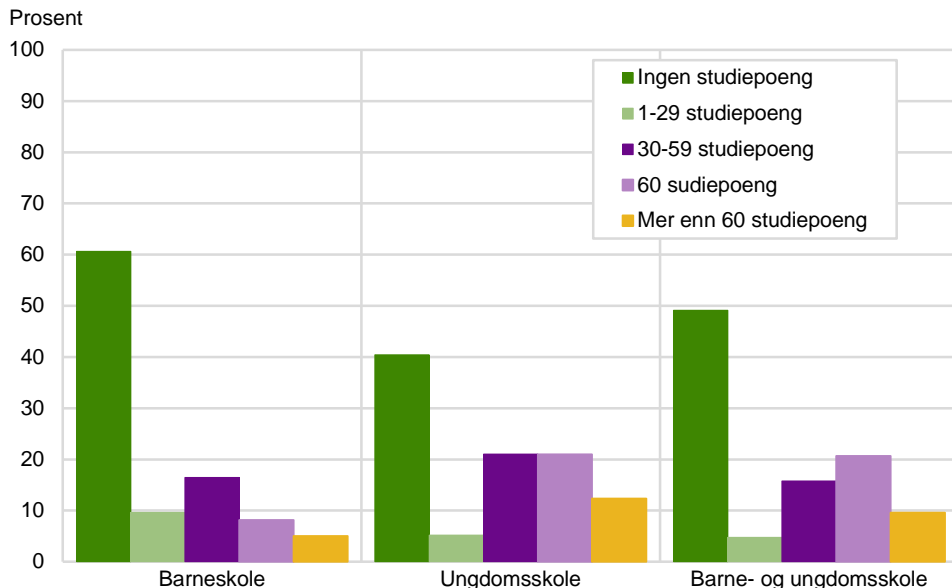
Figur 8.4. Andel lærere med fordypning i mat og helse, etter hovedtrinn. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tre av fem lærere på ungdomstrinnet mot to av fem på barneskoletrinnet har fordypning i faget. Andelen lærere med fordypning i faget på kombinerte barne- og ungdomsskoler ligger mellom de to nevnte skoletypene. Halvparten av lærerne på kombinerte barne- og ungdomsskoler har fordypning i mat og helse. Det er større andel med minst 60 studiepoeng fordypning i faget blant lærere på ungdomsskoler og kombinerte barne- og ungdomsskoler enn blant lærere på barneskoler.

Figur 8.5. Andel lærere med fordypning i mat og helse, etter skoleslag. Prosent

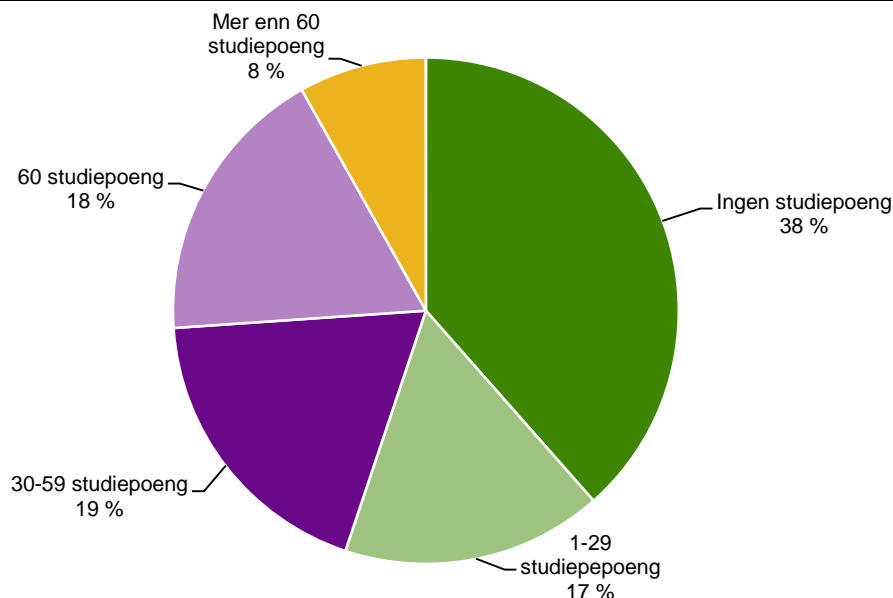

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

9. Musikk

Tre av fem lærere som underviser i musikk på grunnskolen har faglig fordypning, mens to av fem har ingen faglig fordypning målt i studiepoeng (figur 9.1). En av fire musikk lærere har kompetanse i faget tilsvarende 60 studiepoeng eller mer. De som har fordypning i faget tilsvarende 30-59 og 1-29 studiepoeng, utgjør henholdsvis 19 og 17 prosent av de som underviser i faget.

Figur 9.1. Andel lærere i musikk med ulik kompetanse i faget. Prosent

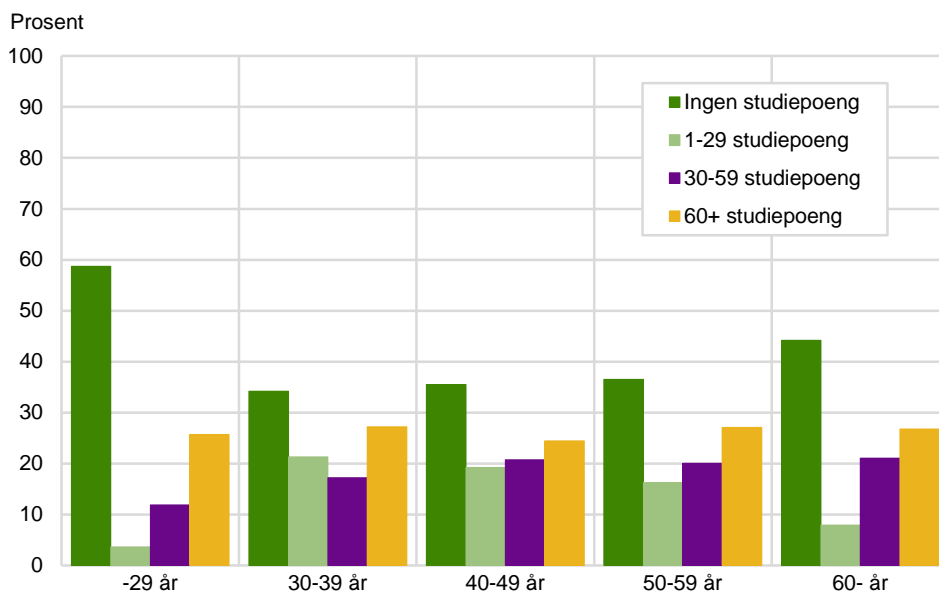
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det er åtte prosentpoeng høyere andel mannlige enn kvinnelige musikk lærere med fordypning i faget, 68 mot 60 prosent. Men andelen mannlige lærere med 60 studiepoeng eller mer er 12 prosentpoeng høyere enn andelen kvinnelige lærere med samme type kompetanse, 36 mot 24 prosent.

9.1. En av fire i ulike aldersgrupper har høy kompetanse

Musikk lærernes kompetanse varierer også avhengig av hvilken aldersgruppe de hører til (figur 9.2). I den yngste aldersgruppen (under 30 år) finner vi høyest andel (59 prosent) lærere uten studiepoeng i faget. I den nest yngste aldersgruppen (30-39 år) mangler en av tre (34 prosent) fordypning i faget. Vi ser at andelen uten fagfordypning øker i de neste aldersgruppene, noe som betyr at andelen med fordypning i faget faller med alder. Likevel registrerer vi ikke store forskjeller mellom ulike aldersgrupper når vi ser på andel lærere med 60 studiepoeng eller mer. Om lag en av fire av musikk lærerne i ulike aldersgrupper har minst 60 studiepoeng fordypning i faget.

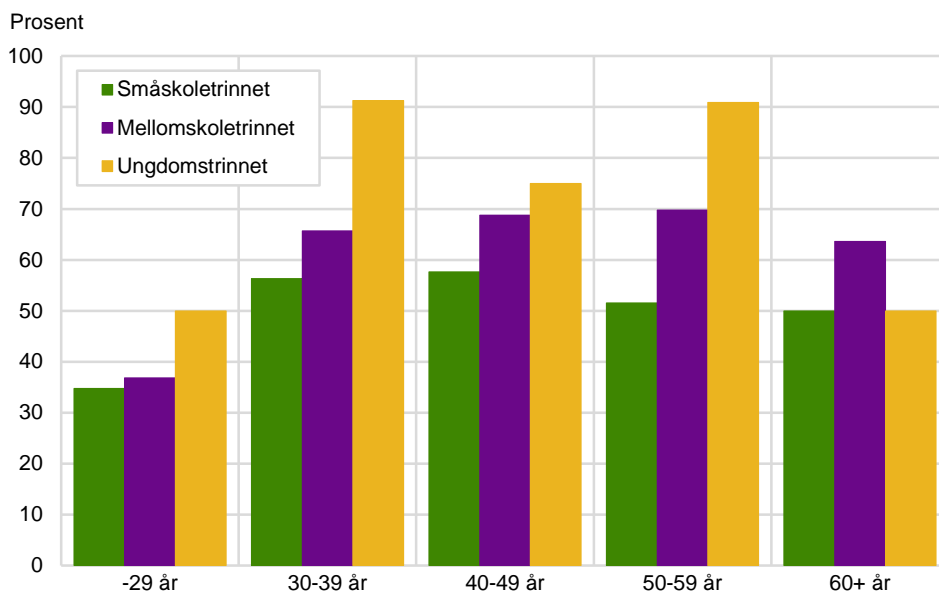
Figur 9.2. Andel lærere i musikk med ulik kompetanse i faget, etter aldersgruppe. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bryter vi ned på hovedtrinn, finner vi at en høyere andel av musikk lærerne med fordypning i faget i ulike aldersgrupper underviser på ungdomstrinnet, med ett unntak. Unntaket er at en større andel lærere i den eldste aldersgruppen er å finne på mellomtrinnet, mens det er like stor andel lærere i denne aldersgruppen som underviser på småskole- og ungdomstrinnet (figur 9.3). Det er verdt å merke seg at ni av ti lærere på ungdomstrinnet i aldersgruppene 30-39 år og 50-59 år har faglig fordypning i musikk. På annen side, har bare halvparten av lærerne i aldersgruppene under 30 år og 60 år eller eldre på samme trinn tatt fordypning i faget.

Figur 9.3. Andel lærere i musikk med ulik kompetanse i faget, etter hovedtrinn og aldersgruppe. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

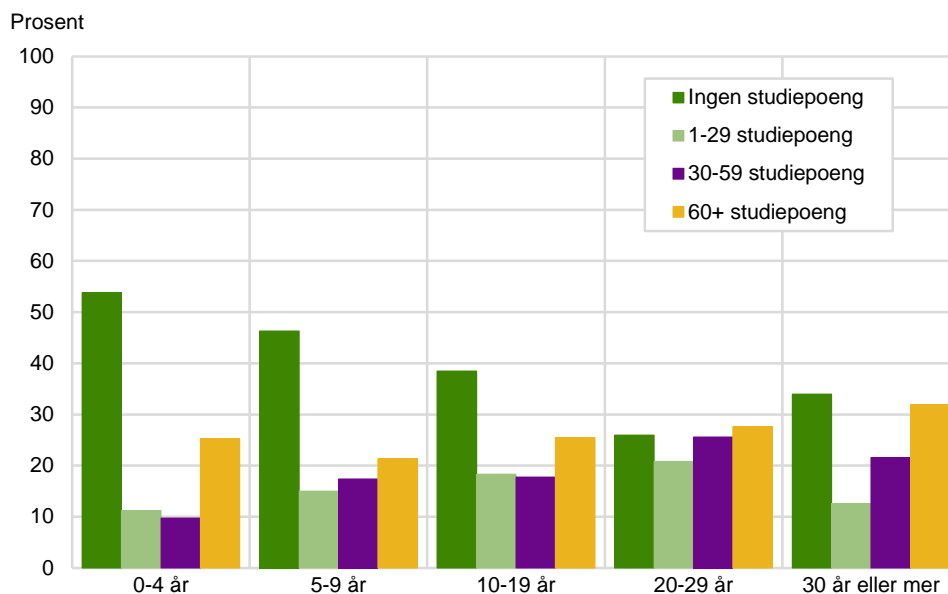
Ser vi på ulike hovedtrinn uten å ta hensyn til alder, finner vi at en større andel (76 prosent) av lærerne på ungdomstrinnet har fordypning i faget. Det er også langt på vei større andel lærere på dette trinnet enn små- og mellomskoletrinnet som har minst 60 studiepoeng fordypning i musikk. Mens over halvparten av lærerne på ungdomstrinnet har 60 studiepoeng eller mer faglig fordypning, er andelen lærere

med samme kompetanse på småskole- og mellomtrinnet på henholdsvis 17 og 25 prosent (vedleggstabell 7).

9.2. Høyere grad av kompetanse med lengre ansiennitet

Andel musikk lærere med fordypning i faget øker med ansiennitet. Denne tendensen gjør seg gjeldende helt frem til 30 års ansiennitet eller mer da andelen med faglig fordypning faller og andelen uten fordypning øker igjen (figur 9.4).

Figur 9.4. Andel lærere i musikk med ulik kompetanse i faget, etter ansiennitet. Prosent

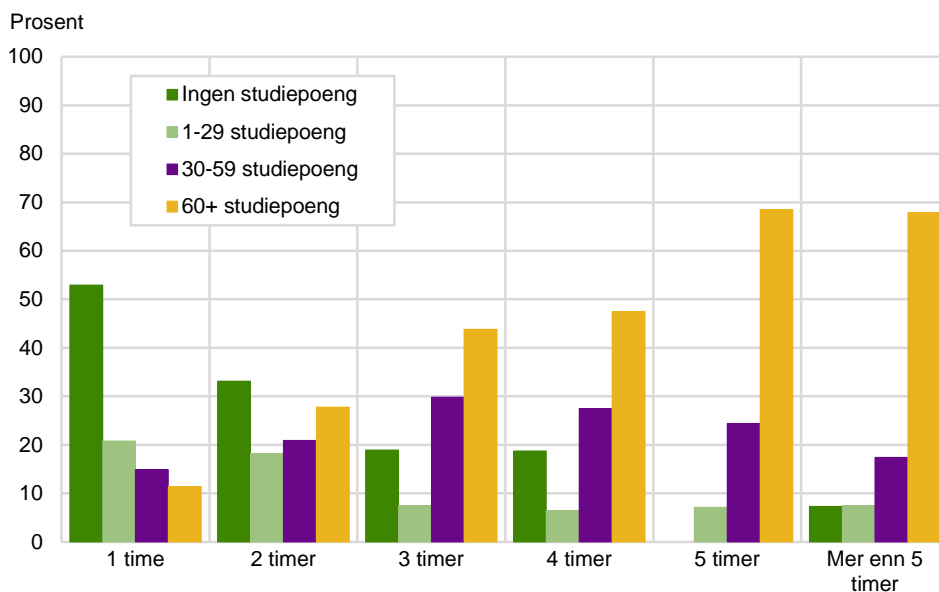
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

To av tre musikk lærere med 30 års ansiennitet eller mer har fordypning i faget, og en av tre (32 prosent) har faglig fordypning tilsvarende 60 studiepoeng eller mer. Høyest andel (74 prosent) lærere med fordypning i faget finner vi blant de som har 20-29 års ansiennitet, mens lærere med 0-4 års ansiennitet har lavest andel (46 prosent) med faglig fordypning. En av fire lærere med 20-29 års ansiennitet har faglig fordypning tilsvarende 30-59 studiepoeng, og en av fem har faglig fordypning tilsvarende 1-29 studiepoeng.

9.3. De mest fagkompetente underviser mest

Kartleggingen av musikk lærernes kompetanse i 2005/2006 viste at større andel lærere med høy kompetanse i faget underviste i musikk mer enn fem timer i uken (Lagerstrøm 2007). Våre funn tyder på det samme - for øvrig uten sammenligning med den forrige kartlegging. Vi finner at syv av ti lærere som underviser i musikk i mer enn fem timer per uke innehar en fagkompetanse tilsvarende 60 studiepoeng eller mer (figur 9.5). Til sammenligning innehar kun én av ti av de som underviser i én time i uken samme type kompetanse.

Figur 9.5. Andel lærere i musikk med ulik kompetanse i faget, etter undervisningstimer per uke. Prosent

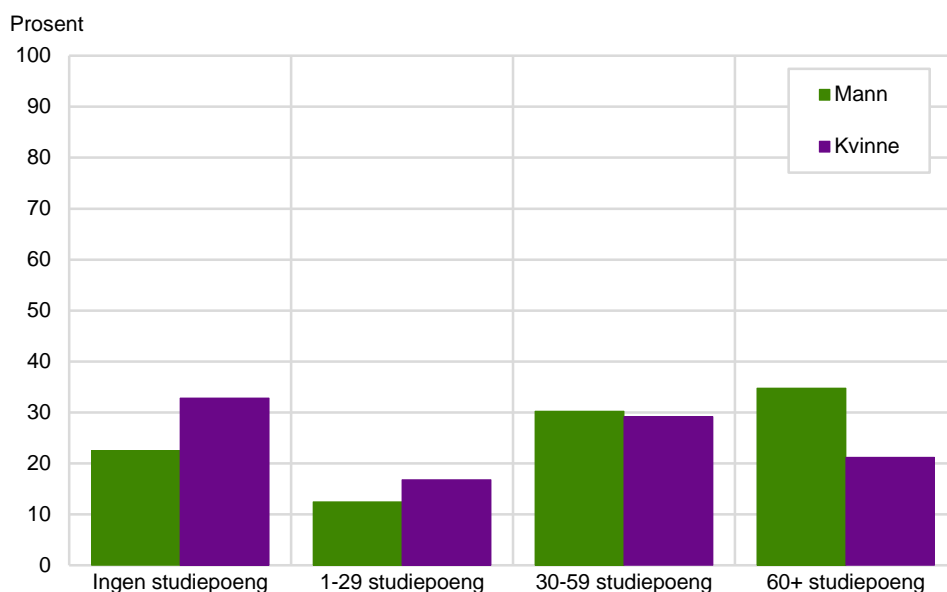
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

10. Naturfag

Syv av ti av dem som oppgir å undervise i naturfag har fordypning i faget. En av fire har 60 studiepoeng eller mer. I følge kartleggingen av grunnskolelærernes fagkompetanse i 2005/2006, hadde mindre enn en av fem (16 prosent) høy grad av fordypning i faget (Lagerstrøm 2007).

Vi finner klare skiller mellom de mannlige og de kvinnelige naturfaglærernes fagkompetanse. Mannlige lærere har i større grad enn kvinnelige fordypning i faget. Det er en forskjell på hele 10 prosentpoeng i favør mannlige lærere når det gjelder fordypning i faget. Flere enn tre av fire (77 prosent) av de mannlige lærerne mot to av tre (67 prosent) av de kvinnelige lærerne har fordypning i faget (figur 10.1).

Figur 10.1. Andel lærere med ulik fordypning i naturfag, etter kjønn. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det er mindre andel mannlige enn kvinnelige naturfaglærere med fordypning i faget tilsvarende 1-29 studiepoeng, men det er langt større andel mannlige enn kvinnelige lærere som har minst 60 studiepoeng fordypning i faget. Forskjellen er på hele 14 prosentpoeng i de mannlige lærernes favør. Det er omlag like stor andel mannlige som kvinnelige lærere med 30-59 studiepoeng i faget.

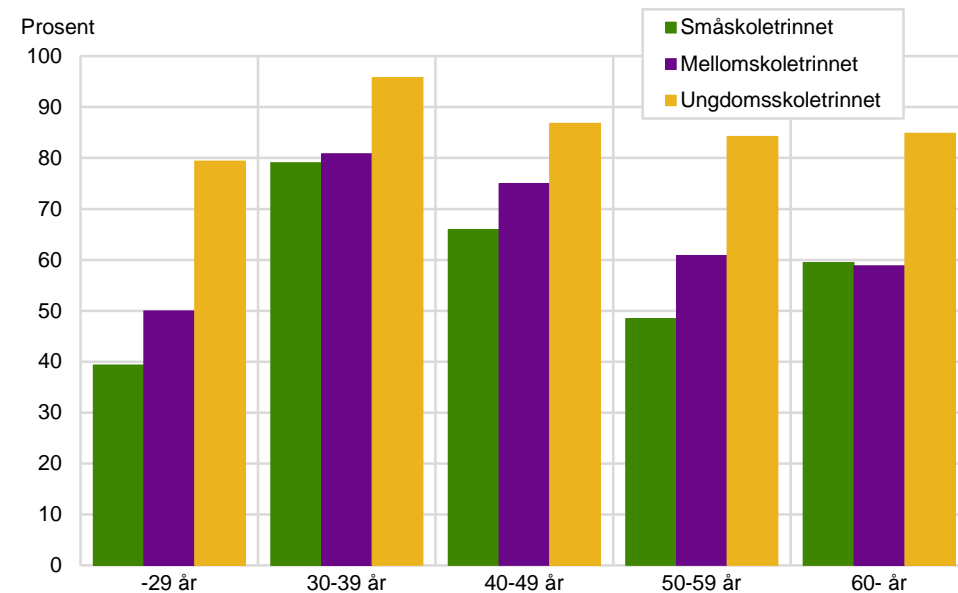
10.1. Ni av ti har fordypning i faget på ungdomstrinnet

Større andel av naturfaglærerne på ungdomstrinnet enn på små- og mellomtrinnet har fordypning i faget. Mens om lag ni av ti (88 prosent) lærere på ungdomstrinnet har fordypning i naturfag, har seks av ti lærere på småskoletrinnet og syv av ti på mellomtrinnet samme grad av kompetanse (figur 10.2). Naturfaglærere på ungdomstrinnet har også høyest andel (55 prosent) lærere med 60 studiepoeng eller mer. På mellomtrinnet har en høyere andel lærere (36 prosent) fordypning tilsvarende 30-59 studiepoeng, mens på småskoletrinnet har den største andelen (39 prosent) ingen studiepoeng.

Bryter vi ned på ulike aldersgrupper, finner vi at nesten alle (96 prosent) i aldersgruppen 30-39 år på ungdomstrinnet har fordypning i faget (figur 10.2). Også i andre aldersgrupper på ungdomstrinnet finner vi at en ganske høy andel har fordypning i faget. Lavest kompetanse blant naturfaglærere finner vi i aldersgruppen under 30 år, men selv i denne gruppen har fire av fem lærer fordypning i faget.

Fire av fem naturfaglærere i aldersgruppen 30-39 både på små- og mellomtrinnet har fordypning i faget. På begge trinnene har lærere i aldersgruppen under 30 år lavest andel med fordypning i faget sammenlignet med de andre aldersgruppene. Likevel har halvparten av lærerne i denne aldersgruppen på mellomtrinnet, og to av fem på småskoletrinnet, fordypning i faget.

Figur 10.2. Andel med fordypning i naturfag, etter skoletrinn og alder. Prosent

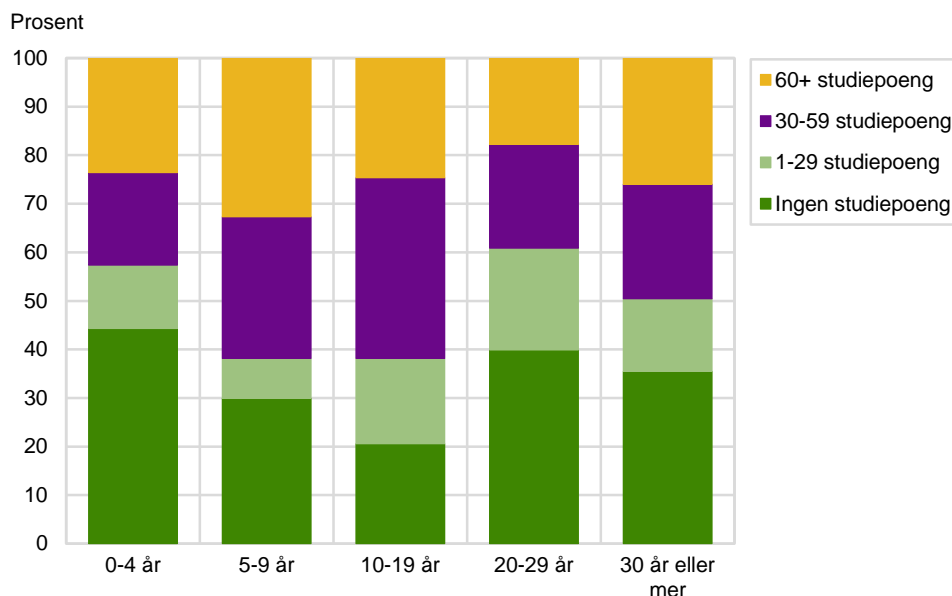
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

10.2. Nye lærere uten kompetanse?

Lærernes fagkompetanse i naturfag henger også sammen med deres ansiennitet (figur 10.3). Vi finner ingen grunnlag for å kunne hevde at jo høyere ansiennitet en lærer i naturfag har, desto høyere grad av fordypning i faget vedkommende sitter med. Men det er slik at naturfaglærere med kortest ansiennitet (0-4 år) har også større andel uten fordypning i faget sammenlignet med lærere som har lengre ansiennitet. 44 prosent av naturfaglærerne med inntil fire års ansiennitet har ingen studiepoeng i faget. Også lærerne med 20-29 års ansiennitet er kompetansemessig

dårligere rustet enn sine kolleger, både enn de med kortere og de med lengre ansiennitet enn dem selv. To av fem lærere i denne gruppen har ingen fordypning, og kun en av fem (18 prosent) har fordypning i faget tilsvarende 60 studiepoeng eller mer.

Figur 10.3. Andel lærere med ulik fordypning i naturfag, etter ansiennitet. Prosent

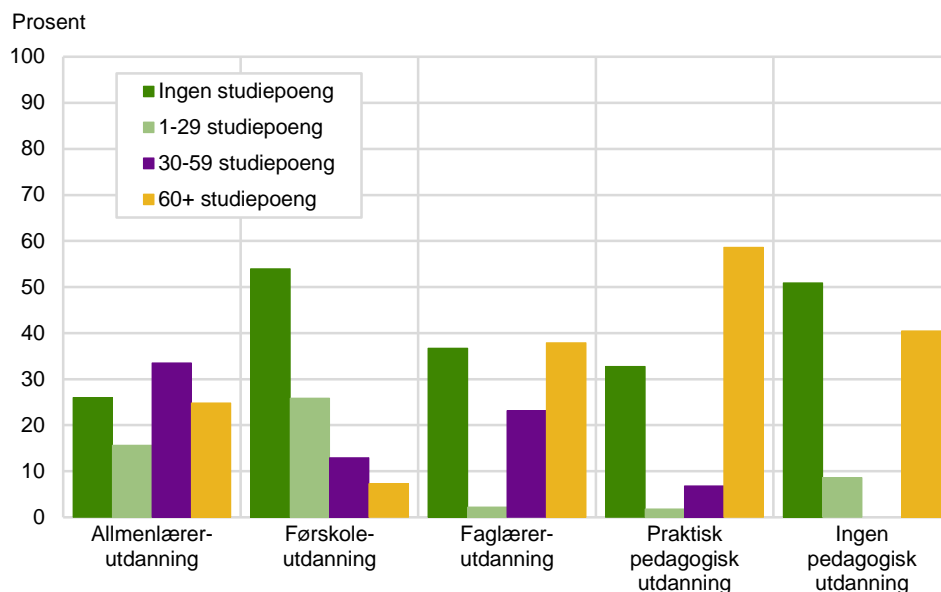

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

I kartleggingen av lærerkompetanse i 2005/2006, kom det frem at det var høy andel av kompetanse blant de senest ansatte (Lagerstrøm 2007). De som var senest ansatte for ca. ti år siden, hører til gruppen med 10-19 år ansiennitet i 2014. Uten sammenligning med den forrige kartleggingen forøvrig, vil vi likevel peke på at resultater fra foreliggende kartlegging viser at fire av fem lærere med 10-19 års ansiennitet har fordypning i faget, men kun en av fire av lærerne i denne gruppen har 60 studiepoeng eller mer. Lærere med 5-9 års ansiennitet har høyest andel med 60 studiepoeng eller mer. Én av tre naturfaglærere i denne gruppen har minst 60 studiepoeng.

10.3. Høy kompetanse blant lærere med praktisk-pedagogisk utdanning

Det er høyere andel naturfaglærere uten fordypning blant dem som har tatt praktisk-pedagogisk utdanning enn dem som har tatt allmennlærerutdanning, 33 mot 26 prosent (figur 10.4). Derimot er det langt på vei høyere andel med minst 60 studiepoeng blant de førstnevnte enn de sistnevnte, 59 mot 25 prosent. Samme mønster gjør seg gjeldende også når vi sammenligner de med faglærerutdanning med lærere som har tatt allmennlærerutdanning. Andelen uten fordypning er høyere både blant dem med faglærerutdanning enn dem med allmennlærerutdanning, men til gjengjeld er andelen med minst 60 studiepoeng mye høyere blant dem som har faglærerutdanning. Dette skyldes at det er flere allmennlærere med fordypning i faget tilsvarende 1-29 og 30-59 studiepoeng enn blant de med andre typer utdanning. Blant allmennlærere som underviser i naturfag har 16 prosent under 30 studiepoeng, mens 34 prosent har 30-59 studiepoeng.

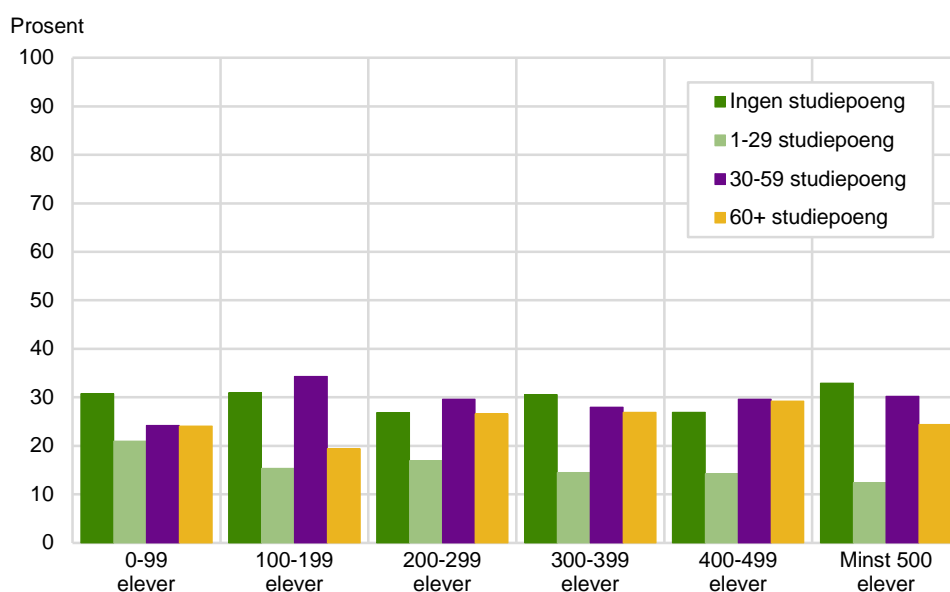
Figur 10.4. Andel lærere med ulik fordypning i naturfag, etter lærernes pedagogisk utdanning. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

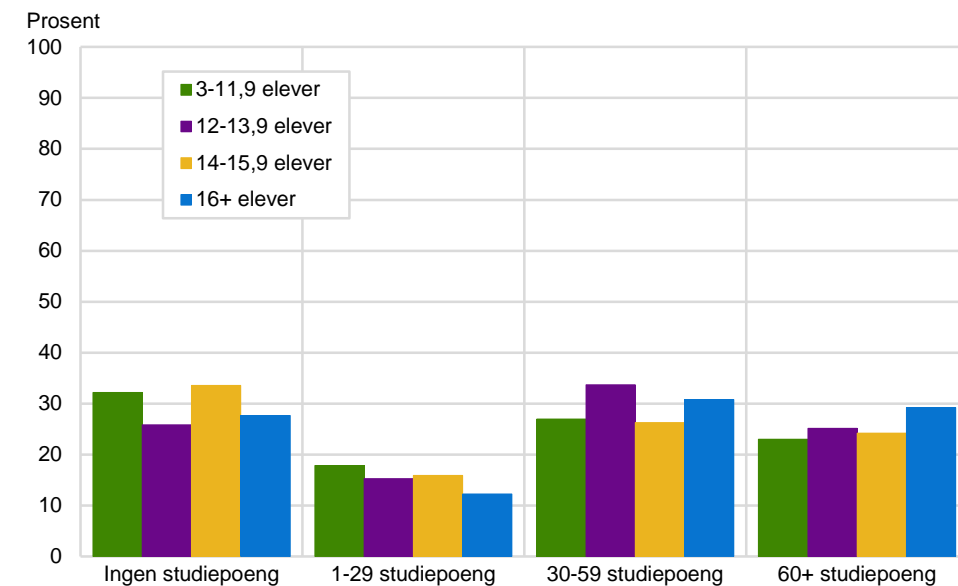
Over halvparten (54 prosent) av førskolelærerne har ingen fordypning i faget, mens en av fire har fordypning i faget tilsvarende 1-29 studiepoeng. Kun 7 prosent av førskolelærerne har 60 studiepoeng eller mer faglig fordypning i naturfag.

10.4. Like stor grad av kompetanse på små og store skoler

Vi finner ikke noen store forskjeller i kompetansefordelingen blant naturfaglærere med hensyn til skolestørrelse. Det er nesten like mange lærere uten fordypning, og like mange lærere med minst 60 studiepoeng både på skoler som har mindre enn 100 elever og skoler som har minst 500 elever (figur 10.5). Vi finner heller ikke noen store forskjeller med hensyn til gruppestørrelse (figur 10.6), men vi finner det nevneverdig at det er lavest andel naturfaglærere med faglig fordypning i grupper som består av 12-13 elever.

Figur 10.5. Andel lærere med ulik fordypning i naturfag, etter skolestørrelse. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 10.6. Andel lærere med ulik fordypning i naturfag, etter gruppestørrelse. Prosent

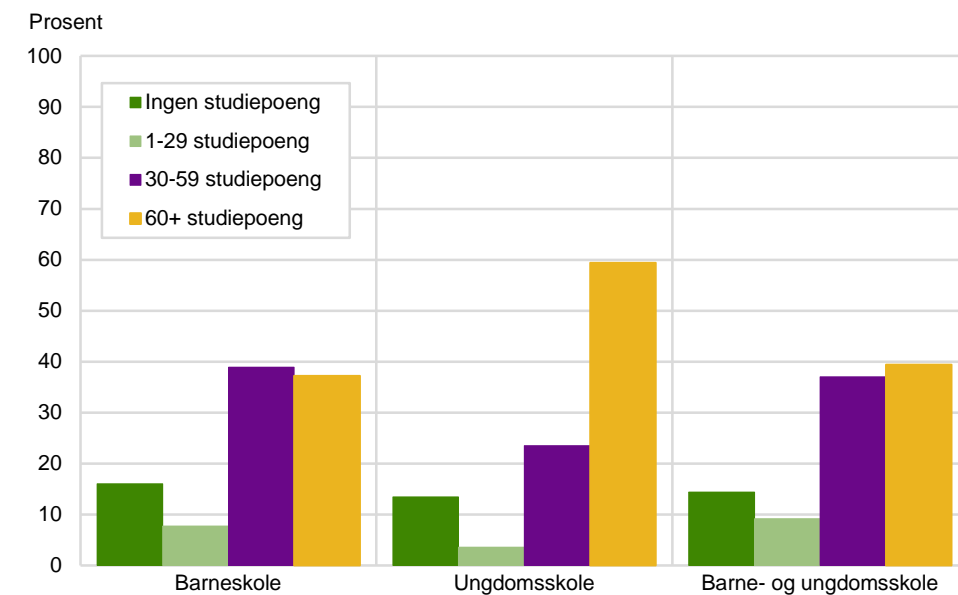
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

11. Norsk

Kartleggingen av fagkompetanse blant norsklærere i 2005/2006, viste at tre av fire (76 prosent) av norsklærerne hadde fordypning i faget, mens knappe en av fire (26 prosent) hadde fagkompetanse tilsvarende 60 studiepoeng eller mer (Lagerstrøm 2007). I foreliggende kartlegging – for øvrig uten sammenligning – finner vi at 85 prosent av norsklærerne har fordypning i faget. Fire av ti (41 prosent) av samtlige norsklærere har minst 60 studiepoeng fordypning. Det er høyst andel norsklærere med 60 studiepoeng eller mer på ungdomsskoler enn på barneskoler og kombinerte barne- og ungdomsskoler.

11.1. Seks av ti med høy fagkompetanse på ungdomstrinnet

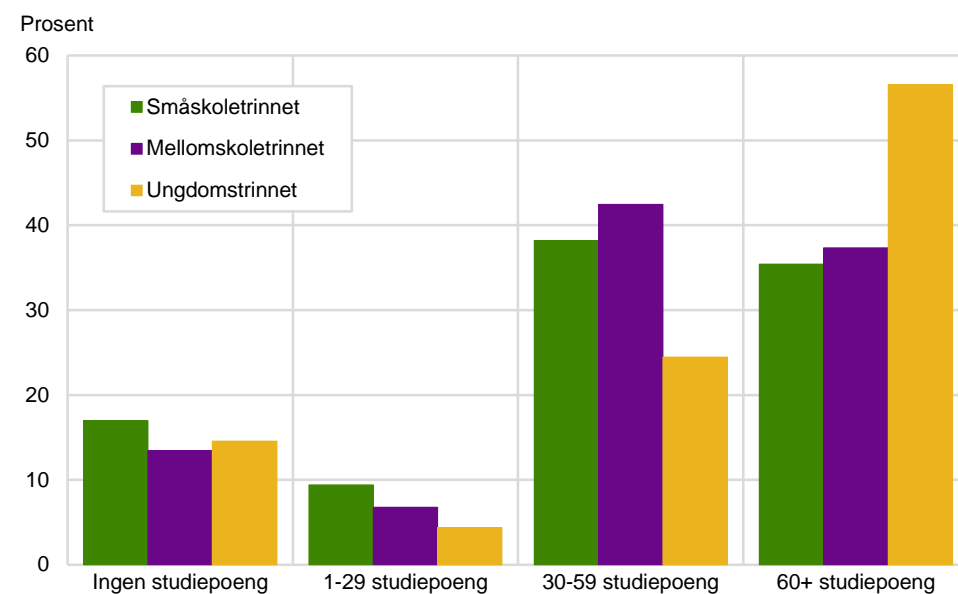
En stor andel av lærerne i norsk har fordypning i faget, uansett skoleslag. Likevel skiller norsklærere på ungdomsskole seg fra sine kolleger på barneskole og kombinerte barne- og ungdomsskole ved at en høyere andel av dem har minst 60 studiepoeng fordypning i faget (figur 11.1). Seks av ti norsklærere på ungdomsskole mot fire av ti norsklærere på barneskoler og kombinerte barne- og ungdomsskole har høy kompetanse (minst 60 studiepoeng).

Figur 11.1. Andel norsklærere med ulik fordypning i faget, etter skoleslag. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Sammenlignet med lærere med fordypning i faget de underviser i, er det en ganske lav andel norsklærere med fordypning som har under 30 studiepoeng. På ungdomsskoler er det kun fire prosent som har fordypning i faget tilsvarende 1-29 studiepoeng.

Som forventet finner vi de samme tendensene når vi velger å se på ulike hovedtrinn i stedet for skoleslag. Det er igjen høy andel med minst 60 studiepoeng som underviser på ungdomstrinnet, og det er lav andel lærere som har under 30 studiepoeng fordypning i faget, uansett skoletrinn (figur 11.2). Det er verdt å merke seg at om lag to av fem (36 prosent) lærere på ungdomstrinnet har 60 studiepoeng, og en av fem har mer enn 60 studiepoeng faglig fordypning i norsk.

Figur 11.2. Andel norsklærere med ulik fordypning i faget, etter skoletrinn. Prosent

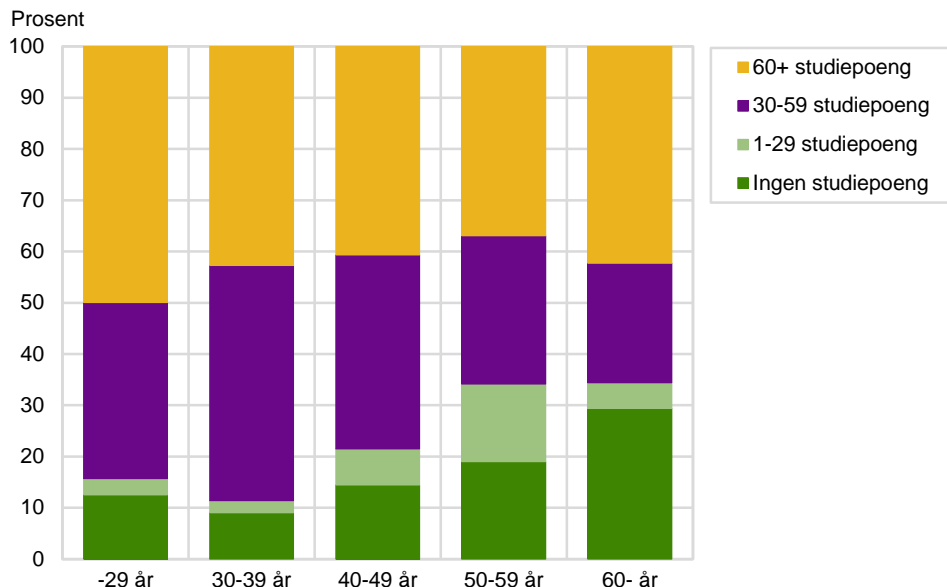
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

17 prosent av norsklærerne på småskoletrinnet, 13 prosent på mellomtrinnet og 15 prosent på ungdomstrinnet mangler fordypning i faget. Det er nesten like mange mannlige som kvinnelige norsklærere som har ingen fordypning målt i studiepoeng i faget, 17 mot 15 prosent.

11.2. Ni av ti lærere 30-39-år har fordypning i faget

Figur 11.3 viser at det er høy andel norsklærere som har fordypning i faget uansett hvilken aldersgruppe de hører til. Det er høyere andel med minst 60 studiepoeng fordypning i norsk blant lærere i aldersgruppen under 30 år. Ni av ti lærere i aldersgruppen 30-39 år har fordypning i faget, og de aller fleste av dem har mer enn 30 studiepoeng.

Figur 11.3. Andel norsklærere med ulik fordypning i faget, etter aldersgruppe. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

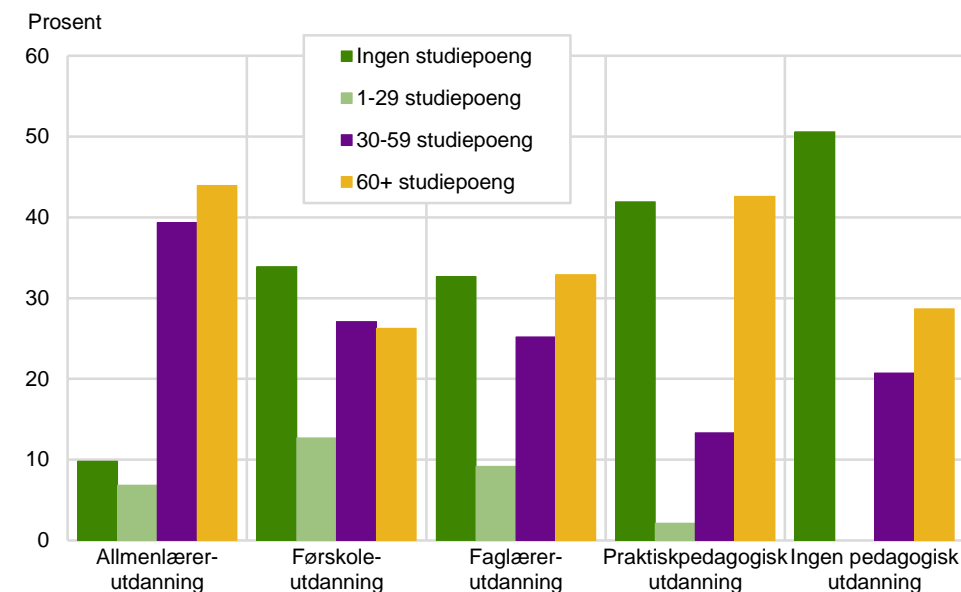
Halvparten av de yngste lærerne har minst 60 studiepoeng. Det er syv prosentpoeng høyere enn andelen norsklærere med samme kompetanse i aldersgruppen 30-39 år. Til gjengjeld er det andelen med fordypning i norsk tilsvarende 30-59 studiepoeng fordypning i faget 12 prosentpoeng høyere blant lærerne i aldersgruppen 30-39 enn de lærerne som er under 30 år, 46 mot 34 prosent.

Høyest andel norsklærere uten studiepoeng finner vi blant lærere i den eldste aldersgruppen (60 år eller eldre). Likevel er andelen med høy kompetanse i denne aldersgruppen (42 prosent) høyere enn i de øvrige aldersgruppene bortsett fra aldersgruppen under 30 år. Det er høyere andel (15 prosent) med fordypning i norsk tilsvarende 1-29 studiepoeng blant lærerne i aldersgruppen 50-59 år. Nærmest andel lærere med samme kompetanse finner vi i aldersgruppen 40-49 år med syv prosent, altså åtte prosentpoeng lavere andel enn i aldersgruppen 50-59 år.

11.3. Ni av ti allmennlærere har fordypning i norsk

Norsklærernes kompetanse i grunnskolen henger også sammen med hvilken type pedagogisk utdanning de har tatt. Det er et helt tydelig og klart skille mellom lærerne som har tatt allmennlærerutdanning og de lærerne som har tatt andre typer pedagogisk utdanning i denne sammenheng. Mens ni av ti (90 prosent) av lærerne med allmennlærerutdanning har fordypning i faget, er samme andel på to av tre blant henholdsvis de med faglærerutdanning og førskolelærerutdanning (figur 11.4).

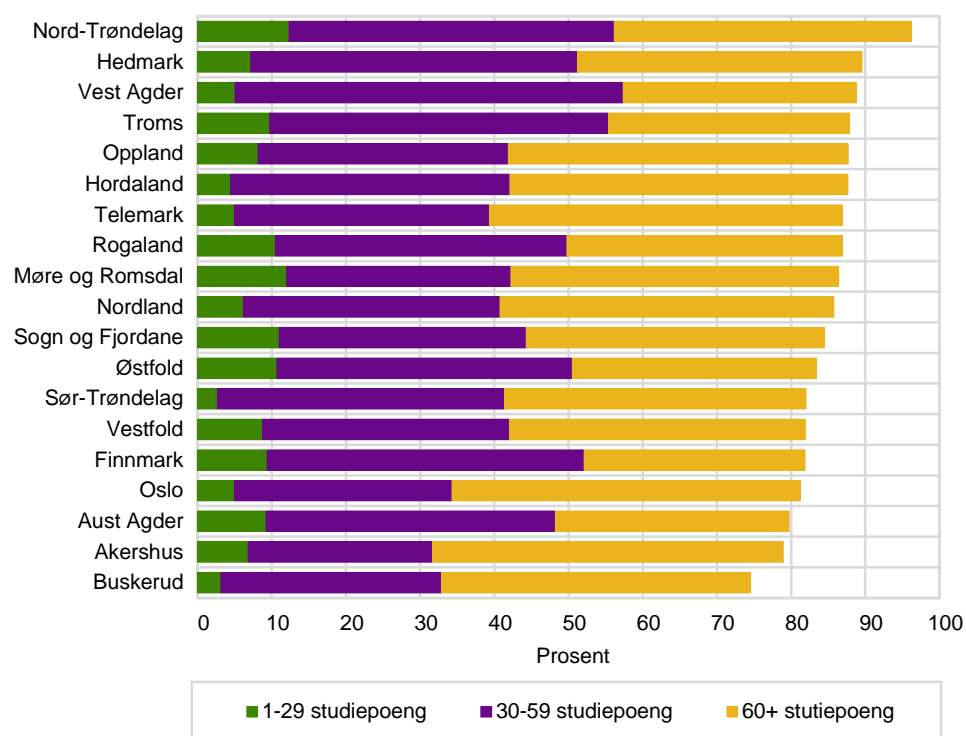
Det er kun en av ti norsklærere med allmennlærerutdanning som mangler fordypning i faget. Lærere som har tatt førskolelærerutdanning har høyest andel (13 prosent) med fordypning i faget tilsvarende 1-29 studiepoeng.

Figur 11.4. Andel norsklærere med ulik fordypning i faget, etter pedagogisk utdanning. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

11.4. Høy kompetanse i Telemark

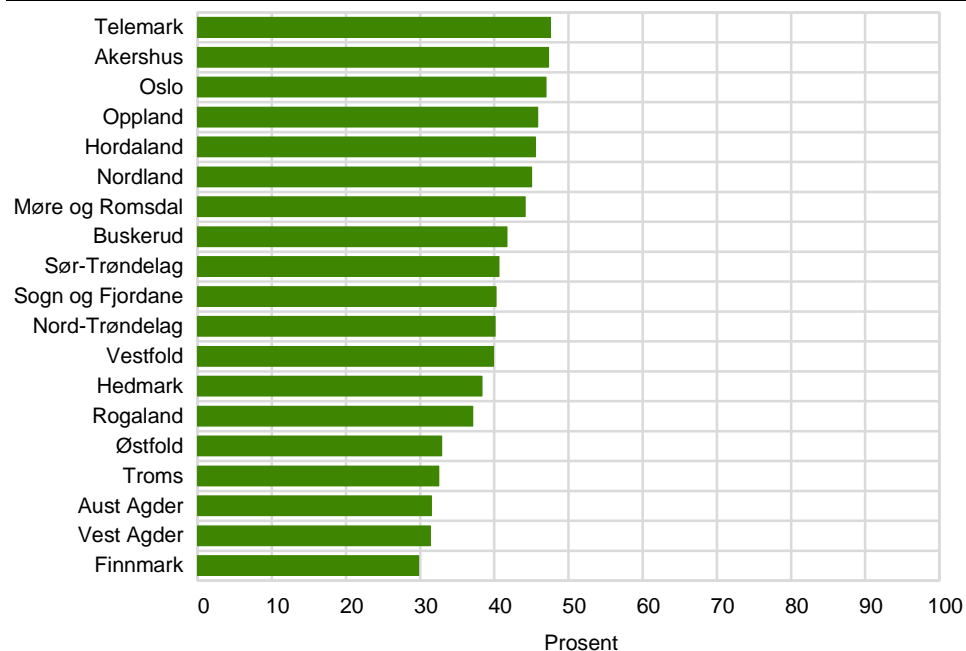
Nord-Trøndelag har høyest andel (96 prosent) norsklærere med fordypning i faget (figur 11.5). To av fem har faglig fordypning tilsvarende 60 studiepoeng eller mer. Hedmark og Vest Agder ligger bak Nord-Trøndelag. Ni av ti norsklærere i disse to fylkene har fordypning i faget. Buskerud har lavest andel lærere med fordypning i norsk. Likevel har tre av fire lærere i Buskerud fordypning i norsk, og to av fem har 60 studiepoeng eller mer.

Figur 11.5. Andel lærere med ulik fordypning i norsk, etter fylke. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Nesten halvparten (48 prosent) av lærerne som underviser i norsk i Telemark har minst 60 studiepoeng fordypning i faget. Det er nesten like høy andel norsklærere med høy kompetanse i Akershus og Oslo som det er i Telemark. Disse to fylkene ligger kun ett prosentpoeng bak Telemark i så måte. Finnmark er det fylket som har lavest andel norsklærere med høy kompetanse i faget.

Figur 11.6. Andel norsklærere med minst 60 studiepoeng, etter fylke. Prosent

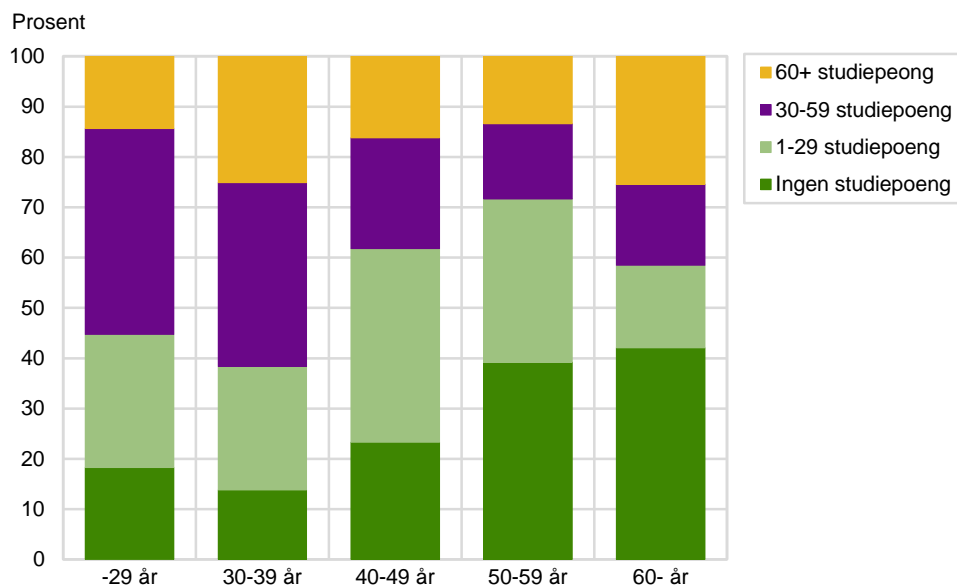
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

12. Religion, livssyn og etikk

Tre av fire lærere som underviser i religion, livssyn og etikk (RLE) har fordypning i faget. Andelen kvinnelige lærere med fordypning i faget er to prosentpoeng høyere enn andelen mannlige lærere (75 mot 73 prosent), mens andelen mannlige lærere med minst 60 studiepoeng er 4 prosentpoeng høyere enn andelen blant deres kvinnelige kolleger med samme kompetanse (22 mot 18 prosent).

Det er større andel med faglig fordypning i RLE blant de unge enn de eldre lærerne. Om lag ni av ti (86 prosent) av lærerne i aldersgruppen 30-39 år og åtte av ti (82 prosent) i aldersgruppen under 30 år har fordypning i faget målt i studiepoeng. Den eldste aldersgruppen har lavest andel lærere med fagfordypning (58 prosent), likevel finner vi høyest andel lærere med 60 studiepoeng eller mer i denne og i aldersgruppen 30-39 år. En av fire lærere i disse to aldersgruppene har minst 60 studiepoeng (figur 12.1).

Figur 12.1. Andel lærere med ulik fordypning i RLE, etter aldersgruppe. Prosent

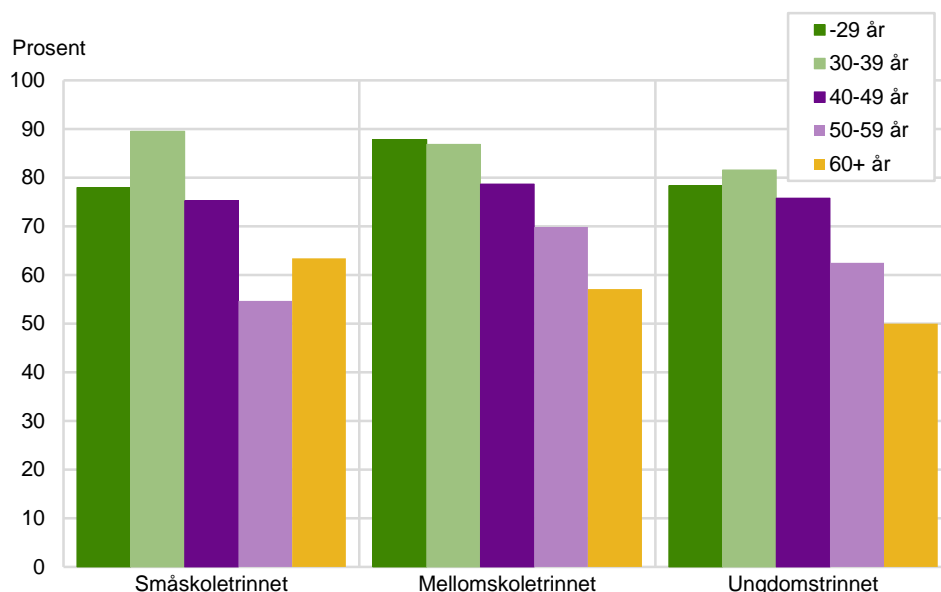

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Andelen lærere med fordypning i faget tilsvarende 30-59 studiepoeng er fallende med alder. To av fem av de yngste lærerne har 30-59 studiepoeng med faglig fordypning, mens kun 15 prosent av lærerne i aldersgruppen 50-59 og 16 prosent i aldersgruppen 60 år og eldre sitter med samme kompetanse.

Figur 12.2 viser at det er større andel av lærere med fordypning i faget blant de yngre enn de eldre aldersgruppene både på småskole-, mellomskole- og ungdomstrinnet. Ni av ti lærere i aldersgruppen 30-39 år på småskoletrinnet har fordypning i faget. Også nesten like mange (87 prosent) av lærerne i samme aldersgruppe på mellomtrinnet og åtte av ti (82 prosent) av lærerne på ungdomstrinnet har fagfordypning. Andel lærere med fagfordypning i aldersgruppen 60 år eller eldre på småskole-, Mellomskole- og ungdomstrinnet er på henholdsvis 63, 57 og 50 prosent.

Figur 12.2. Andel lærere med fordypning i RLE, etter aldersgruppe. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

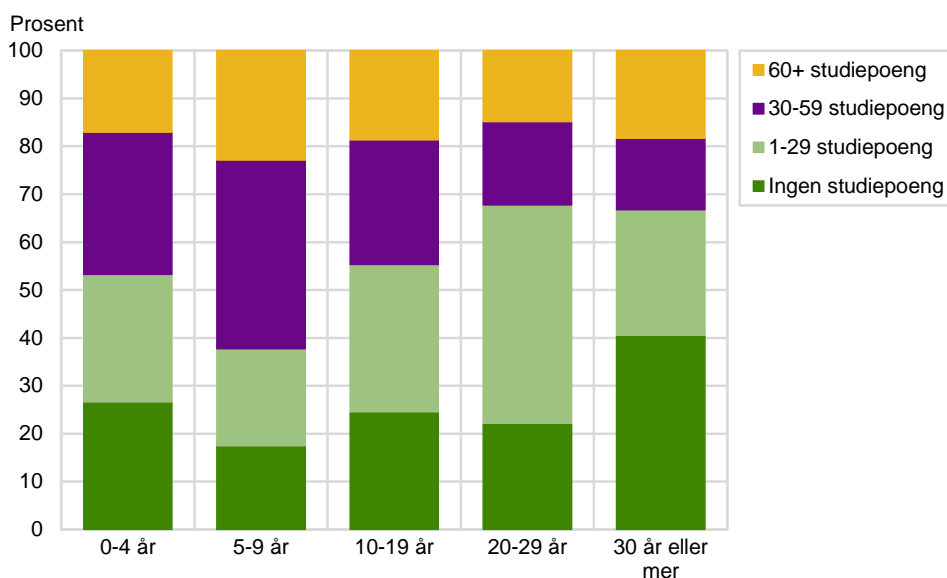
12.1. Lærerne med 5-9 års ansiennitet har høy kompetanse

Lærere med 5-9 år ansiennitet har høyest andel (83 prosent) lærere med faglig fordypning i RLE. Lærere med 20-29 års ansiennitet har nest høyest andel med 78 prosent. Lavest andel finner vi blant lærere med 30 års ansiennitet eller mer hvor tre av fem (59 prosent) har fordypning i faget (figur 12.3).

Lærere med 5-9 år ansiennitet har høyest andel (23 prosent) med høy kompetanse, dvs. minst 60 studiepoeng fordypning i faget. Lærere med 20-29 års ansiennitet har lavest andel med 15 prosent, mens 17 prosent av de med inntil fire års ansiennitet har høy kompetanse i faget. Figur 12.4 illustrerer andel lærere med minst 60 studiepoeng fordypning i faget, etter lærernes ansiennitet.

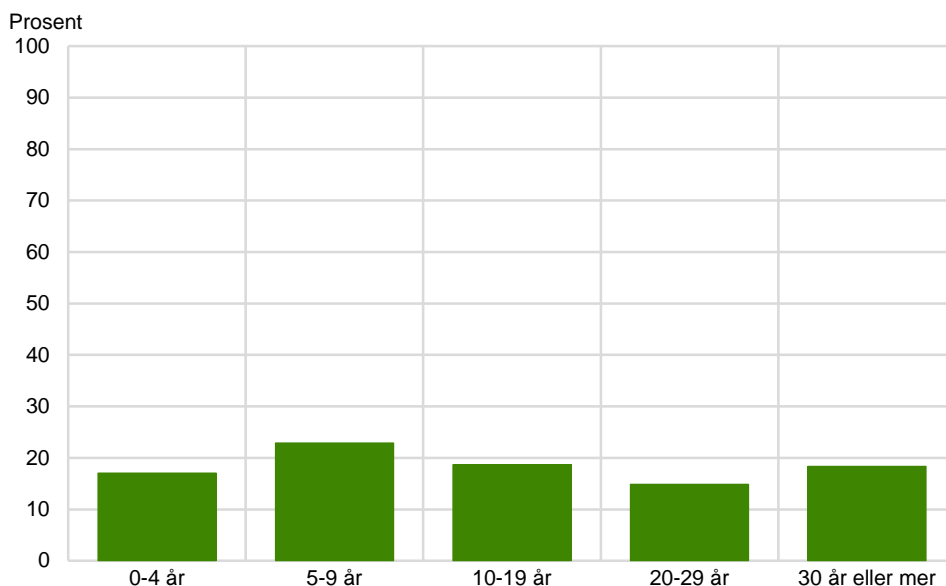
Vi finner høyest andel (39 prosent) lærere med 30-59 studiepoeng fordypning i faget blant de med 5-9 år ansiennitet. Igjen har lærere med 30 års ansiennitet eller mer lavest andel med kun 15 prosent. Lærere med 20-29 år ansiennitet har høyest andel (46 prosent) med 1-29 studiepoeng.

Figur 12.3. Andel lærere med ulik fordypning i RLE, etter ansiennitet. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 12.4. Andel lærere med minst 60 studiepoeng fordypning i RLE, etter ansiennitet. Prosent

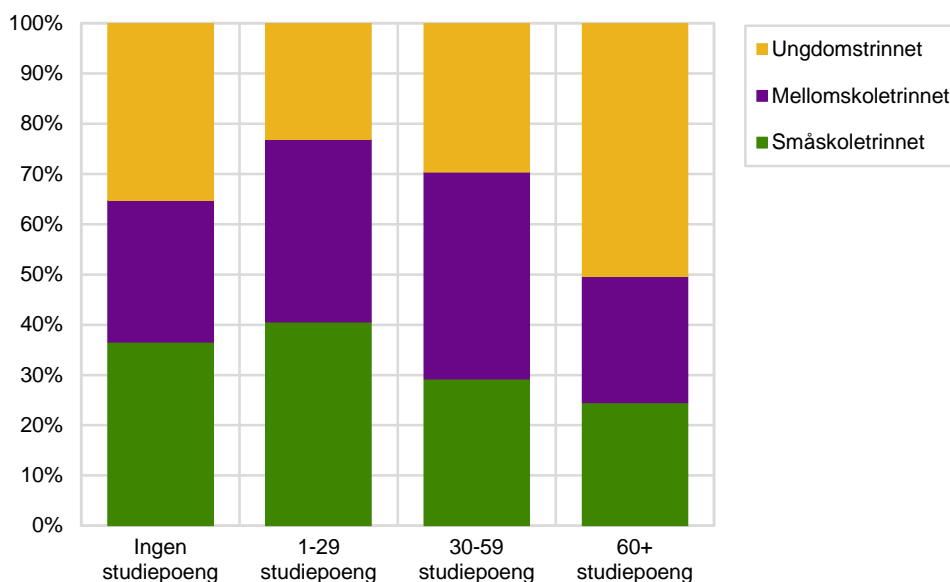
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

12.2. Åtte av ti har fordypning i RLE på mellomtrinnet

Åtte av ti av RLE-lærere på mellomtrinnet har fordypning i faget, men det er ikke mange blant dem som har 60 studiepoeng eller mer (figur 12.5). Tre av ti har faglig fordypning tilsvarende 1-29 studiepoeng og like mange har 30-59 studiepoeng. Kun 15 prosent har 60 studiepoeng eller mer.

Det er like stor andel lærere med 60 studiepoeng eller mer på småskoletrinnet som på mellomtrinnet, men det er 6 prosentpoeng høyere andel lærere med under 60 studiepoeng på mellomtrinnet enn på småskoletrinnet (64 mot 58 prosent).

Figur 12.5. Andel lærere med ulik fordypning i RLE, etter hovedtrinn. Prosent

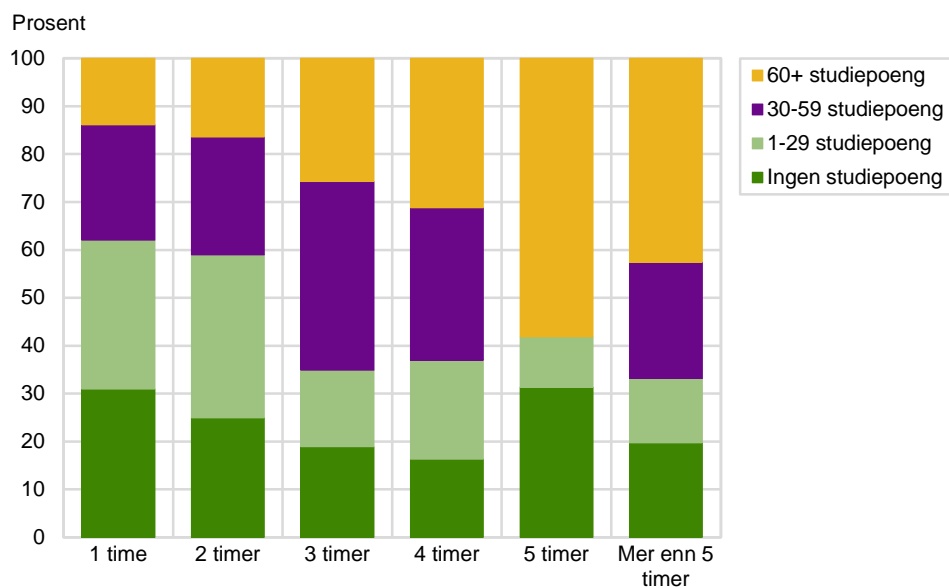
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Dobbelt så mange RLE-lærere på ungdomstrinnet enn på småskole- og mellomtrinnet har minst 60 studiepoeng fordypning i faget. Kun en av fem av RLE-lærere på ungdomstrinnet har fagfordypning tilsvarende 1-29 studiepoeng. Derimot er andelen som har 30-59 studiepoeng på ungdomstrinnet like stor som på småskoletrinnet, nemlig 23 prosent.

12.3. Jo mer kompetanse, desto flere timer med undervisning

Tre av fem lærere som underviser fem timer per uke, og to av fem (43 prosent) av lærerne som underviser mer enn fem timer per uke, har minst 60 studiepoeng fordypning i faget. På den annen side er andelen uten studiepoeng blant lærerne som underviser fem timer i uken like stor (31 prosent) som blant lærerne som underviser kun én time per uke.

Figur 12.6. Andel lærere med ulik fordypning i RLE, etter undervisningstimer per uke. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Som det kommer frem i figur 12.6 har ingen av dem som underviser fem timer per uke fagfordypning tilsvarende 30-59 studiepoeng, men dette kan skyldes et lavt antall observasjoner i denne gruppen i utvalget. To av fem av lærerne som underviser tre timer per uke har 30-59 studiepoeng. Høyest andel (34 prosent) med 1-29 studiepoeng finner vi blant dem som underviser to timer per uke.

12.4. Rogaland og Hedmark på topp

Ser vi på landets fylker, finner vi at det er større andel lærere med fordypning i Rogaland og Hedmark. I disse fylkene har fire av fem av RLE-lærerne fordypning i faget målt i studiepoeng. I andre enden av skalaen finner vi Akershus og Sør-Trøndelag, hvor to av tre lærere har fagfordypning. Vest-Agder har høyest andel (29 prosent) og Finnmark har lavest andel (8 prosent) lærere med 60 studiepoeng eller mer. Om lag to av fem (37 prosent) av lærerne i Telemark har fagfordypning tilsvarende 30-59 studiepoeng, mens i Sogn og Fjordane har under halvparten (47 prosent) av lærerne 1-29 studiepoeng fagfordypning (vedleggstabell 10).

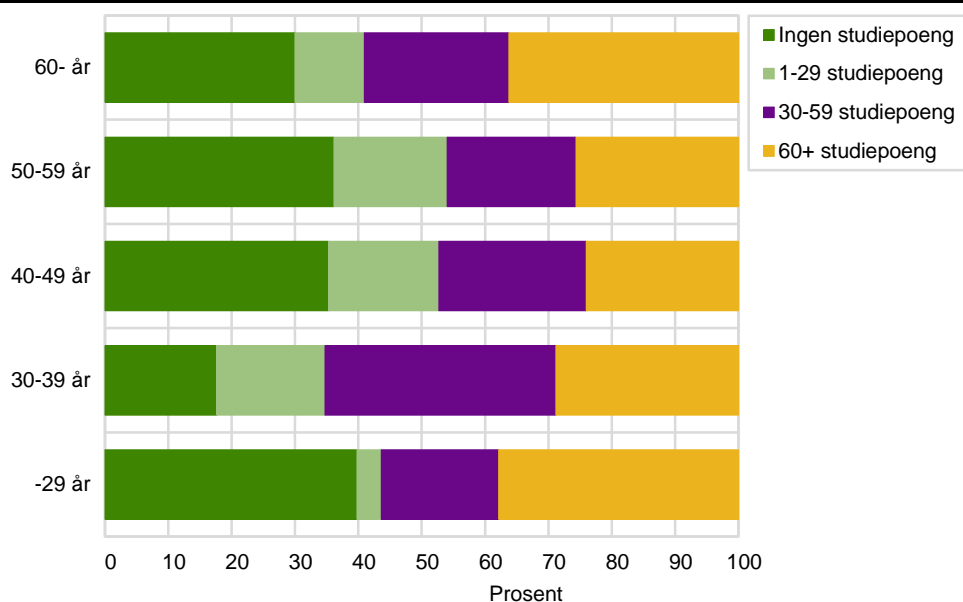
13. Samfunnsfag

Syv av ti lærere som underviser i samfunnsfag har fordypning i faget, og tre av ti har minst 60 studiepoeng fagfordypning. Andelen med fordypning i faget blant mannlige samfunnsfaglærere er hele 16 prosentpoeng større enn blant de kvinnelige, 81 mot 65 prosent. Andelen mannlige lærere med minst 60 studiepoeng er dobbelt så stor som andelen kvinnelige lærere med like mange studiepoeng, 44 mot 23 prosent. Det er også to prosentpoeng høyere andel mannlige enn kvinnelige lærere med fordypning tilsvarende 30-59 studiepoeng, 27 mot 25 prosent.

13.1. Stor grad av kompetanse blant unge lærere, men ...

Fire av fem (82 prosent) lærere i aldersgruppen 30-39 år har fordypning i faget. I den andre enden av skalaen finner vi aldersgruppen under 30 år, der kun to av fem lærere har faglig fordypning. Det er hele 22 prosentpoeng høyere andel lærere med fordypning i samfunnsfag i den førstnevnte enn i den sistnevnte aldersgruppen (figur 13.1).

Figur 13.1. Andel lærere i samfunnsfag med ulik fordypning i faget, etter aldersgruppe. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

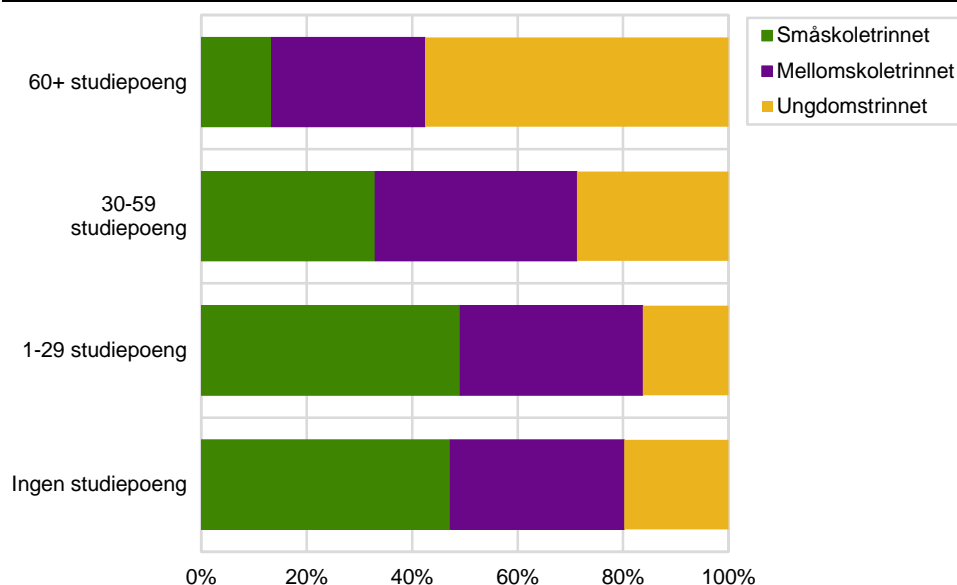
Andel lærere med minst 60 studiepoeng fordypning i faget er høyest blant de aller yngste og de aller eldste. Tre av ti av lærerne i aldersgruppen under 30 år og om lag fire av ti (36 prosent) av lærerne i aldersgruppen 60 år eller eldre har 60 studiepoeng eller mer faglig fordypning.

Andel lærere i samfunnsfag med ulik grad av fordypning i faget er nesten helt lik i aldersgruppene 40-49 år og 50-59 år. Det er kun 2 prosentpoeng (26 mot 24 prosent) høyere andel lærere med minst 60 studiepoeng i favør aldersgruppen 50-59 år, mens det er 3 prosentpoeng (23 mot 20) høyere andel med 30-59 studiepoeng i favør aldersgruppen 40-49 år.

13.2. Høyere kompetanse på ungdomstrinnet

Fire av fem (83 prosent) lærere på ungdomstrinnet som underviser i samfunnsfag har fordypning i faget, og over halvparten (54 prosent) har 60 studiepoeng eller mer. Selv om henholdsvis 59 og 72 prosent av lærerne på henholdsvis småskole- og mellomtrinnet har fordypning i samfunnsfag, er andelen med 60 studiepoeng eller mer ikke så stor som det er tilfelle blant lærere på ungdomstrinnet (figur 13.2). Kun en av ti (12 prosent) lærere på småskoletrinnet og nesten tre av ti (27 prosent) lærere på mellomtrinnet har 60 studiepoeng eller mer.

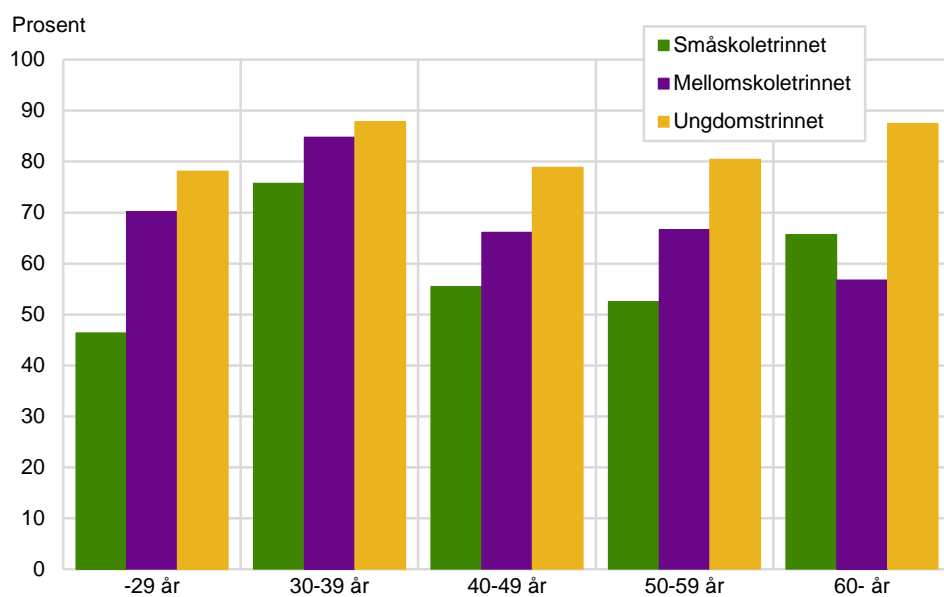
Figur 13.2. Andel lærere i samfunnsfag med ulik fordypning i faget, etter hovedtrinn. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Ser vi nærmere på kompetansefordelingen i de forskjellige aldersgruppene på ulike trinn, finner vi at lærere i aldersgruppen 30-39 år har høyest andel lærere med faglig fordypning både på småskoletrinnet (76 prosent) og mellomtrinnet (85 prosent). Lærerne i samme aldersgruppe og lærerne i aldersgruppen 60 år eller eldre har høyst andel med fordypning i faget på ungdomstrinnet (figur 13.3).

Figur 13.3. Andel med fordypning i ulike fag, etter hovedtrinn og aldersgruppe. Prosent

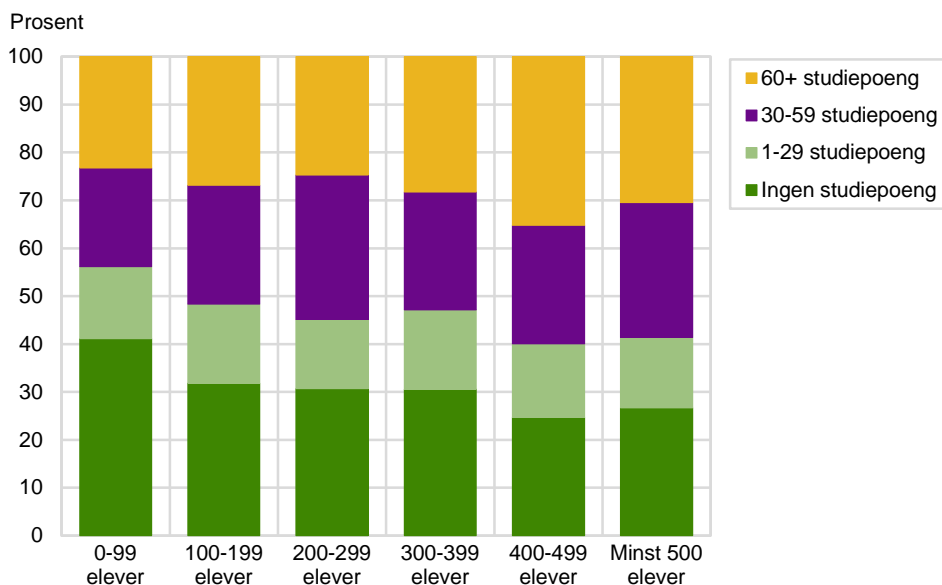
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Lærere i under 30 år har lavest andel fordypning i samfunnsfag, både på småskoletrinnet (46 prosent) og ungdomstrinnet (78 prosent). Lavest andel på mellomtrinnet finner vi i aldersgruppen 60 år eller eldre med 57 prosent.

13.3. Høyere grad av kompetanse på store skoler og store elevgrupper

Det er små variasjoner i kompetansefordelingen blant samfunnsfaglærere som underviser i skoler med ulike størrelser. Tre av fem av lærere på skoler med under 100 elever mot tre av fire på skoler med over 400 elever har fordypning i faget (figur 13.4).

Figur 13.4. Andel lærere i samfunnsfag med ulik fordypning i faget, etter skolestørrelse. Prosent

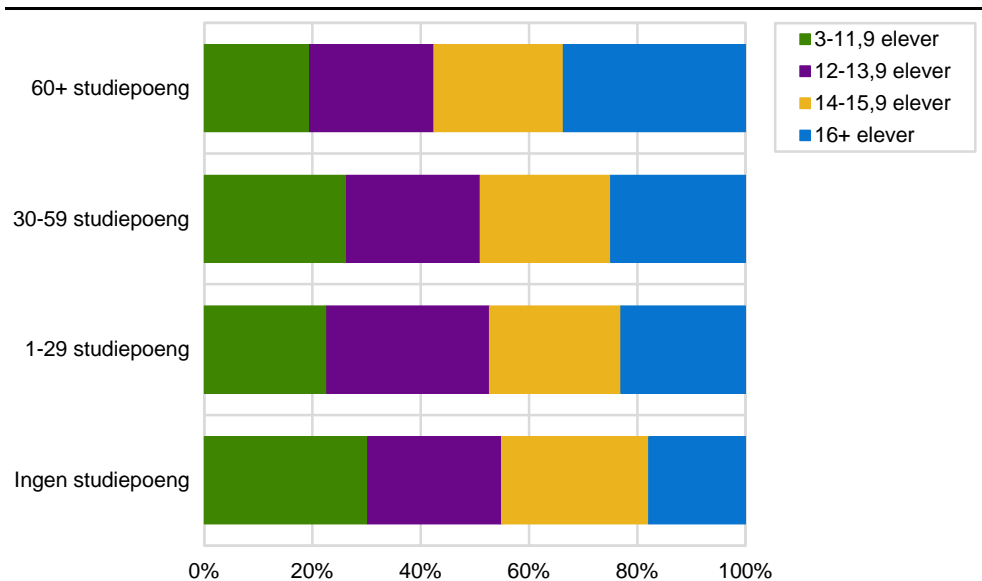

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bryter vi ned på graden av fordypning, finner vi at 35 prosent av lærerne på skoler med 400-499 elever og 30 prosent på skoler med minst 500 elever har høy minst 60 studiepoeng i faget. På skoler med færre enn 100 elever er andelen lærere med 60 studiepoeng eller mer på 23 prosent, noe som er en lavere andel sammenlignet med større skoler. Skoler med 200-299 elever har høyeast andel (30 prosent) lærere med 30-59 studiepoeng, og lavest andel (14 prosent) lærere med 1-29 studiepoeng fordypning i samfunnsfag.

Fire av fem av lærerne som underviser i de største gruppene (16 elever eller mer), og tre av fem (63 prosent) av de som underviser i de minste gruppene (3-11,9 elever) har fordypning i faget. Andelen lærere med 60 studiepoeng eller mer øker med antall elever i gruppen. En av fem (22 prosent) av lærerne som underviser i de minste gruppene mot to av fem (38 prosent) av lærerne som underviser i de største gruppene har minst 60 studiepoeng (figur 13.5).

Figur 13.5. Andel lærere i samfunnsfag med ulik fordypning i faget, etter gruppestørrelse. Prosent

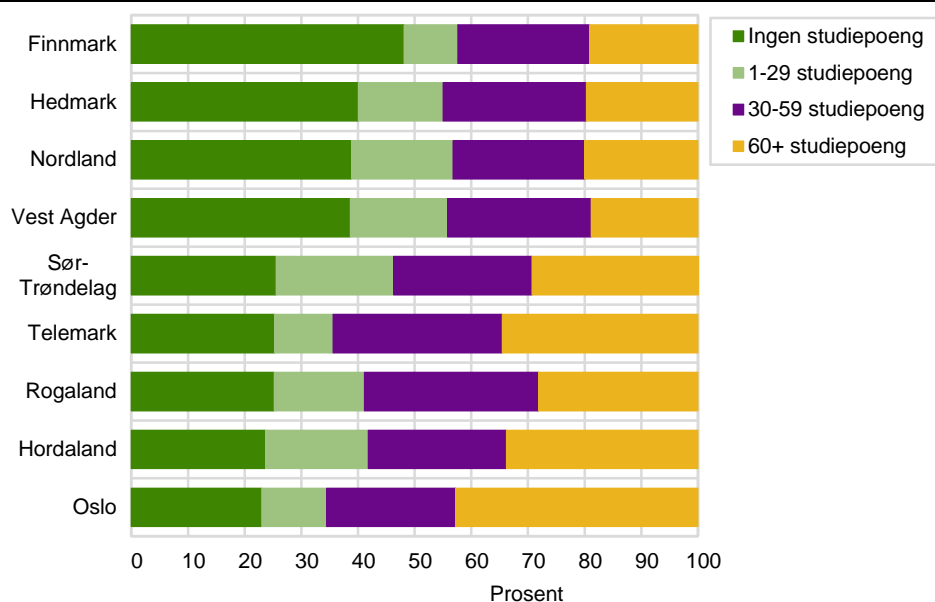

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

13.4. Høy kompetanse i Oslo

Tre av fire samfunnsfaglærere i Oslo (77 prosent), Hordaland (76 prosent), Rogaland og Telemark (begge 75 prosent) har fordypning i faget (figur 13.6). I andre enden av skalaen, finner vi Finnmark og Hedmark med henholdsvis 52 og 60 prosent.

Figur 13.6. Andel lærere i samfunnsfag med ulik fordypning i faget, etter utvalgte fylker. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Selv om det nesten er lik andel lærere med fagfordypning i Oslo, Hordaland, Rogaland og Telemark, finner vi større forskjeller mellom disse fylkene når vi ser på andel lærere med høy kompetanse (minst 60 studiepoeng). 43 prosent av lærerne i Oslo har høy kompetanse. Tilsvarende er andelen i Hordaland, Rogaland og Telemark på henholdsvis 34, 28 og 35 prosent. Nederst i oversikten over andel lærere med høy kompetanse finner vi Nord-Trøndelag, hvor kun 14 prosent av samfunnsfaglærerne har høy kompetanse. I Finnmark, hvor vi finner den laveste andelen lærere med fagfordypning, har en av fem (19 prosent) lærere i samfunnsfag høy kompetanse i faget.

14. Dokumentasjon av undersøkelsen

I dette kapitlet vil vi dokumentere datainnsamlingen. Først presenteres nøkkeltall i tabell 14.1. Deretter følger en presentasjon av ulike feilkilder knyttet til intervjuundersøkelsen og hvordan disse er behandlet før, under og etter datafangsten. Orientering til intervjuere og spørreskjema er vedlagt i vedlegg B.

Tabell 14.1. Nøkkeltall. 2014

	Antall	Prosent
Utvalg	4 993	100,0
Avgang	648	12,9
Bruttoutvalg	4 345	100,0
Frafall	915	21,1
Nettoutvalg	3 429	78,9 ¹
Innsamlingsmetode		Telefon og web
Feltperiode		15. april - 21. juni 2014

¹ Som vi skal se senere kan de personene som her er trukket fra utvalget som avgang også regnes som intervju. Svarprosent vil i det tilfellet bli 2,8 prosentpoeng høyere – 81,7.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Datainnsamlingen foregikk både på telefon og internett. 3 000 personer ble først forsøkt kontaktet på telefon, og senere fulgt opp på internett. De resterende 1 992 personene ble først invitert til å svare på et webskjema og de som ikke besvarte det ble senere forsøkt intervjuet på telefon.

14.1. Planlegging

Statistisk sentralbyrå (SSB) har på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet gjennomført en kartlegging av fordypning i enkeltfag blant grunnskolelærere i de fagene de underviser i våren 2014.

14.2. Utvalg

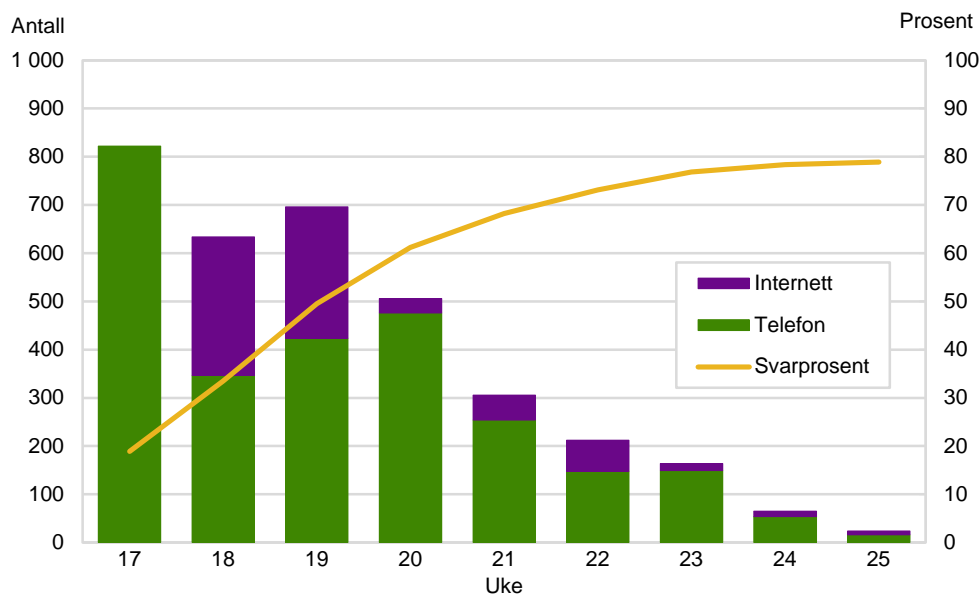
Trekkegrunnlaget er hentet fra KOSTRA² per 4. kvartal 2012. Populasjonen er avgrenset til lønnstakere med næringskode 85.201 (ordinær grunnskoleundervisning). Videre måtte avtalte årsverk være større enn 0,5 i hovedarbeidsforhold, lærerutdanning måtte være fullført og personen kunne ikke være eldre enn 65 år. Utdanningen var oppdatert til og med november 2011. Personer som ikke hadde fullført utdanning på dette tidspunktet ble altså ekskludert fra trekkegrunnlaget. Etter disse avgrensningene besto populasjonen av 59 815 personer.

14.3. Datainnsamling

Dataene ble samlet inn gjennom telefon- og webintervju i perioden 15. april til 21. juni 2014. Figur 14.1 viser antall intervju per uke fordelt på modus og svarprosent.

² KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir statistikk om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Se mer om KOSTRA på <http://www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra>.

Figur 14.1. Svarinnngang etter ukenummer i felt. 2014

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Vi sendte ut den første invitasjonen til å svare på webundersøkelsen i uke 18, og derfor ble det kun gjennomført telefonintervju den første uken. I alt fikk vi 2 690 svar gjennom telefonintervju (78 prosent av nettoutvalget) og 740 svar på web (22 prosent av nettoutvalget).

14.4. Avgang

Av de 4 992 vi hadde trukket ut til undersøkelsen fikk vi svar fra 4 077, eller 82 prosent. Av disse 4 077 personene var det 648 som ikke tilhørte målpopulasjonen på intervjutidspunktet fordi de ikke underviste i grunnskolen. Tabell 14.2 viser årsakene til at disse personene ikke lenger underviser i grunnskolen.

Tabell 14.2. Avgangsgrunner. 2014

	Antall	Prosent
Jobber som rektor	136	21,0
Jobber i skolens administrasjon e.l.	118	18,2
Jobber i voksenopplæringen	14	2,6
Jobber i videregående skole	20	3,1
Er i permisjon	90	13,9
Studerer på fulltid	9	1,4
Jobber ikke lenger i skolen	75	11,6
Gått av med permisjon	108	16,7
Andre grunner	78	12,0

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

I alt 39 prosent av avgangene jobber i stillinger i grunnskolen der de ikke underviser elever. Seks prosent arbeider i voksenopplæringen eller videregående skole, og er derfor ikke omfattet av undersøkelsen. 44 prosent har sluttet permanent eller midlertidig fra jobber i skolevesenet.

14.5. Frafall

En vil aldri få svar fra alle som er trukket ut til å delta i en frivillig undersøkelse. Forskjellen mellom dem vi hadde trukket ut og dem vi ikke kom i kontakt med eller som ikke ønsket eller var forhindret fra å la seg intervjuet utgjør frafallet, til sammen 1 089 personer. Tabell 14.3 gir en oversikt over de viktigste årsakene til frafall; de som ikke ønsker å delta, de som er forhindret fordi de i intervjuperioden f.eks. er syke eller på reise, eller ikke mulig å komme i kontakt med via telefon, enten fordi de ikke har telefon eller at vi ikke har vært i stand til å fremskaffe riktig kontaktinformasjon.

Tabell 14.3 viser at over to tredjedeler av frafallet skyldes at vi ikke kom i kontakt med personen. Kun seks prosent av bruttoutvalget uttrykte at de ikke ønsket å delta og under en prosent var forhindret av sykdom, språkproblemer eller lignende. Det er relativt liten variasjon i både svarprosent og frafallsårsaker mellom de ulike befolkningsgruppene. Eldre personer svarte i større grad enn unge. Over 80 prosent av personene over 50 år ble intervjuet, mens 73 prosent av personene under 30 år svarte. Forskjellene mellom aldersgruppene oppsto fordi andelen vi kom i kontakt med økte med alderen.

Tabell 14.3. Frafall etter ulike frafallsårsaker

	Intervju		Ønsker ikke å delta		Forhindret		Ikke truffet		Antall
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	
I alt	3 430	78,9	242	5,6	37	0,9	636	14,6	4 345
Kjønn									
Kvinner	2 579	79,3	182	5,6	30	0,9	464	14,3	3 255
Menn	851	78,1	60	5,5	7	0,6	172	18,8	1 090
Aldersgrupper									
Under 30 år	308	72,6	19	4,5	3	0,7	94	22,2	424
30-39 år	898	76,5	50	4,3	3	0,3	223	19,0	1 174
40-49 år	1 036	79,9	72	5,6	13	1,0	176	13,6	1 297
50-59 år	808	81,8	67	6,8	13	1,3	100	10,1	988
60 år eller mer	380	82,3	34	7,4	5	1,1	43	9,3	462
Bostedsfylke									
Østfold	177	79,7	14	6,3	2	0,9	29	13,1	222
Akershus	344	80,6	14	3,3	4	0,9	65	15,2	427
Oslo	254	78,9	17	5,3	3	0,9	48	14,9	322
Hedmark	131	81,4	10	6,2	0	0,0	20	12,4	161
Oppland	134	78,4	7	4,1	3	1,8	27	15,8	171
Buskerud	155	76,4	12	5,9	2	1,0	34	16,8	203
Vestfold	193	83,9	11	4,8	2	0,9	24	10,4	230
Telemark	101	73,7	14	10,2	0	0,0	22	16,1	137
Aust-Agder	88	80,0	5	4,6	0	0,0	17	15,5	110
Vest-Agder	140	76,5	16	8,7	2	1,1	25	13,7	183
Rogaland	346	82,2	26	6,2	2	0,5	47	11,2	421
Hordaland	367	80,5	26	5,7	3	0,7	60	13,2	456
Sogn og Fjordane	78	79,6	0	0,0	0	0,0	20	20,4	98
Møre og Romsdal	196	79,7	10	4,1	4	1,6	36	14,6	246
Sør-Trøndelag	205	76,8	21	7,9	2	0,8	39	14,6	267
Nord-Trøndelag	111	75,0	10	6,8	0	0,0	27	18,2	148
Nordland	187	75,4	13	5,2	5	2,0	43	17,3	248
Troms	121	76,6	7	4,4	1	0,6	29	18,4	158
Finmark	63	67,7	7	7,5	1	1,1	22	23,7	93
Skoletype									
Barneskole	1 765	77,7	149	6,6	18	0,8	339	14,9	2 271
Kombinertskole	855	77,3	52	4,7	11	1,0	188	17,0	1 106
Ungdomsskole	810	83,7	41	4,2	8	0,8	109	11,3	968
Kjønn og skoletype									
Kvinner i barneskolen	1 430	78,1	118	6,4	17	0,9	266	14,5	1 831
Kvinner i kombinert skole	630	77,7	41	5,1	7	0,9	133	16,4	811
Kvinner i ungdomsskolen	519	84,7	23	3,8	6	1,0	65	10,6	613
Menn i barneskolen	335	76,1	31	7,1	1	0,2	73	16,6	440
Menn i kombinert skole	225	76,3	11	3,7	4	1,4	55	18,6	295
Menn i ungdomsskolen	291	82,0	18	5,1	2	0,6	44	12,4	355

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Deltakelsen er høyere blant lærere i ungdomsskolen enn blant lærere på kombinerte skoler eller på barneskoler. Det er høyest andel som ikke ønsket å delta blant barneskolelærerne og høyest andel vi ikke kom i kontakt med blant lærere på kombinerte skoler. På alle skoletypene er det noe lavere deltakelse blant menn enn blant kvinner. Det er likevel ganske liten forskjell i deltakerrate mellom kjønnene samlet sett, fordi en større andel av mennene enn kvinnene jobber på ungdomsskolen. Vi har kommet i kontakt med en mindre andel av mennene enn kvinnene, men litt fler av mennene vi har kommet i kontakt med har latt seg intervju.

14.6. Feilkilder og usikkerhet ved resultatene

I en utvalgsundersøkelse er kvaliteten på dataene som samles inn betinget av en rekke forhold. Vi skal her se nærmere på noen forhold som kan ha betydning for kvaliteten av dataene i denne undersøkelsen.

Utvalgsskjevhet

I både totaltelling og utvalgsundersøkelser kan det oppstå utvalgsskjevhet. Utvalgsskjevhet innebærer at fordelingen etter et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som svarte enn dem som ble forsøkt intervjuet. I en utvalgsundersøkelse kan skjevhet introduseres på to forskjellige måter.

Tabell 14.4. Bruttoutvalg og utvalg etter ulike kjennemerker

	Bruttoutvalg		Utvalg		Avvik (bruttoutvalg - utvalg)
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	
I alt	4 345	100,0	4 993	100,0	0,0
Kjønn					
Kvinner	3 255	74,9	3 704	74,2	0,7
Menn	1 090	25,1	1 289	25,8	-0,7
Aldersgrupper					
Under 30 år	424	9,8	463	9,3	0,5
30-39 år	1 174	27,0	1 314	26,3	0,7
40-49 år	1 297	29,9	1 426	28,6	1,3
50-59 år	988	22,7	1 139	22,8	-0,1
60 år eller eldre	462	10,6	651	13,0	-2,4
Bostedsfylke					
Østfold	222	5,2	250	5,1	0,1
Akershus	427	9,9	495	10,0	-0,1
Oslo	322	7,5	391	7,9	-0,4
Hedmark	161	3,7	184	3,7	0,0
Oppland	171	4,0	195	3,9	0,1
Buskerud	203	4,7	240	4,9	-0,2
Vestfold	230	5,4	248	5,0	0,4
Telemark	137	3,2	157	3,2	0,0
Aust-Agder	110	2,6	127	2,6	0,0
Vest-Agder	183	4,3	204	4,1	0,2
Rogaland	421	9,8	490	9,9	-0,1
Hordaland	456	10,6	524	10,6	0,0
Sogn og Fjordane	98	2,3	122	2,5	-0,2
Møre og Romsdal	246	5,7	274	5,5	0,2
Sør-Trøndelag	267	6,2	299	6,1	0,1
Nord-Trøndelag	148	3,4	171	3,5	-0,1
Nordland	248	5,8	283	5,7	0,1
Troms	158	3,7	182	3,7	0,0
Finnmark	93	2,2	108	2,2	0,0
Skoletype					
Barneskole	2 271	52,3	2 609	52,2	0,1
Kombinertskole	1 106	25,5	1 284	25,7	-0,2
Ungdomsskole	968	22,3	1 100	22,0	0,3
Kjønn og skoletype					
Kvinner i barneskolen	1 831	42,2	2 078	41,6	0,4
Kvinner i kombinert skole	811	18,7	935	18,7	0,0
Kvinner i ungdomsskolen	613	14,1	691	13,8	0,3
Menn i barneskolen	440	10,1	531	10,6	-0,5
Menn i kombinert skole	295	6,8	349	7,0	-0,2
Menn i ungdomsskolen	355	8,2	409	8,2	0,0

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Den første typen skjevhet oppstår når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes i utvalget enn i populasjonen som undersøkelsen omfatter. Slik utvalgsskjevhet kan oppstå i utvalgstrekkningen, hvor tilfeldigheter kan føre til at forekomsten av enkelte kjennemerker er ulikt fordelt i utvalget og populasjonen eller fordi det er større avganger i en gruppe enn i andre. Denne skjevheten skyldes tilfeldigheter i trekkingen, og en kan forvente at de personer som trekkes ut i hver befolkningsgruppe ikke skiller seg systematisk fra dem som ikke trekkes ut. Det ser

ut som om avgangene fordeler seg veldig likt mellom befolkningsgruppene bortsett fra at det er litt flere avganger blant eldre respondenter. Bruttoutvalget er altså noe yngre enn utvalget vi trakk, men ellers svært likt (tabell 14.4).

Tabell 14.5. Nettoutvalg og bruttoutvalg etter ulike kjennemerker

	Nettoutvalg		Bruttoutvalg		Avvik (nettoutvalg - bruttoutvalg)
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	
I alt	3 429	100,0	4 345	100,0	0,0
Kjønn					
Kvinner	2 578	75,2	3 255	74,9	0,3
Menn	851	24,8	1 090	25,1	-0,3
Aldersgrupper					
Under 30 år	308	9,0	424	9,8	-0,8
30-39 år	897	26,2	1 174	27,0	-0,8
40-49 år	1 036	30,2	1 297	29,9	0,3
50-59 år	808	23,6	988	22,7	0,9
60 år eller eldre	380	11,1	462	10,6	0,5
Bostedsfylke					
Østfold	177	5,2	222	5,2	0,0
Akershus	344	10,2	427	9,9	0,3
Oslo	254	7,5	322	7,5	0,0
Hedmark	131	3,9	161	3,7	0,2
Oppland	134	4,0	171	4,0	0,0
Buskerud	155	4,6	203	4,7	-0,1
Vestfold	192	5,7	230	5,4	0,3
Telemark	101	3,0	137	3,2	-0,2
Aust-Agder	88	2,6	110	2,6	0,0
Vest-Agder	140	4,1	183	4,3	-0,2
Rogaland	346	10,2	421	9,8	0,4
Hordaland	367	10,8	456	10,6	0,2
Sogn og Fjordane	78	2,3	98	2,3	0,0
Møre og Romsdal	196	5,8	246	5,7	0,1
Sør-Trøndelag	205	6,1	267	6,2	-0,1
Nord-Trøndelag	111	3,3	148	3,4	-0,1
Nordland	187	5,5	248	5,8	-0,3
Troms	121	3,6	158	3,7	-0,1
Finnmark	63	1,9	93	2,2	-0,3
Skoletype					
Barneskole	1 764	51,4	2 271	52,3	-0,9
Kombinertskole	855	24,9	1 106	25,5	-0,6
Ungdomsskole	810	23,6	968	22,3	1,3
Kjønn og skoletype					
Kvinner i barneskolen	1 429	41,7	1 831	42,2	-0,5
Kvinner i kombinert skole	630	18,4	811	18,7	-0,3
Kvinner i ungdomsskolen	519	15,1	613	14,1	1,0
Menn i barneskolen	335	9,8	440	10,1	-0,3
Menn i kombinert skole	225	6,6	295	6,8	-0,2
Menn i ungdomsskolen	291	8,5	355	8,2	0,3

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Den andre typen skjevhet kan oppstå fordi noen grupper deltar i undersøkelsen i større grad enn andre. Andelen personer vi oppnådde intervju med kalles nettoutvalget. Den andelen som består av differansen mellom brutto- og nettoutvalget kalles frafall. Frafall kan føre til skjevhet mellom bruttoutvalget og nettoutvalget når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant de som svarte, enn blant de som ble forsøkt intervjuet. Skjevhet innebærer at nettoutvalget ikke er statistisk representativt for målgruppen. Skjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i nettoutvalget og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker. I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en derfor analysere avvikene mellom netto- og bruttoutvalget.

Tabell 14.5 viser forskjellene mellom brutto- og nettoutvalget. Tabellen viser at det er noe større deltakelse blant ungdomsskolelærere enn blant andre lærere, men

generelt er forskjellene små. Vi har allikevel brukt vektorer på tallene som er presentert tidligere i undersøkelsen for å minske påvirkningen av skjevheter på resultatene og for å kunne estimere totaler.

14.7. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser

Gjennom utvalgsundersøkelser kan vi anslå forekomsten av ulike fenomener i en stor gruppe (populasjonen) ved å måle forekomsten bare i et mindre utvalg som er trukket fra populasjonen. Det gir store besparelser sammenlignet med om vi skulle gjennomført målingen i hele populasjonen, men samtidig får vi en viss usikkerhet i anslagene. Denne usikkerheten kan vi beregne når vi kjenner sannsynligheten for at hver enkelt enhet i populasjonen skal bli trukket til utvalget.

Metoden som brukes til å beregne et anslag (estimatet), kalles en estimator. Det er to aspekter ved en estimator som er viktige. For det første bør estimatoren gi omtrent korrekt verdi ved gjentatte forsøk. Det vil si at den «treffer målet» i den forstand at ved gjentatt trekking av utvalg, vil gjennomsnittsverdien av estimatene være sentret rundt den sanne populasjonsverdien; estimatoren er *forventningsrett*. I tillegg trenger vi et mål på hvor stor variasjon rundt populasjonsverdien estimatene har ved gjentatt trekking av utvalg. Det er denne variasjonen som er den statistiske usikkerheten til estimatet, og det vanlige målet er *standardfeilen*, *SE* (fra det engelske begrepet «standard error»), til estimatet. *SE* er definert som det estimerte standardavviket til estimatoren. *SE* forteller dermed hvor mye et anslag i gjennomsnitt vil avvike fra den sanne verdien.

Som en illustrasjon: La oss si vi ønsker å estimere prosentandelen kvinner, P_0 , i en befolkning (populasjon) med størrelse N . Anta utvalget av størrelse n er trukket tilfeldig, det vil si at alle enheter har samme sannsynlighet n/N for å bli med i utvalget. La P være prosentandelen kvinner i utvalget. Da er P en forventningsrett estimator for P_0 og standardfeilen er gitt ved:

$$SE(P) = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}.$$

Estimeringsfeilen vi begår er forskjellen mellom P og P_0 . Denne er selvfølgelig ukjent, men vi kan gi et anslag, *feilmarginen*, på hvor stor den med en gitt sannsynlighet kan være. Feilmarginen er definert som $2 \cdot SE$. Intervallet

$$(P - 2 \cdot SE, P + 2 \cdot SE)$$

er et 95 prosent konfidensintervall. Det betyr at sannsynligheten for at intervallet dekker den sanne verdien P_0 er 0,95 (95 prosent). Eller sagt på en annen måte, ved gjentatte utvalg så vil 95 prosent av intervallene dekke den sanne verdien P_0 . Vi sier da at det er 95 prosent *sikkerhet* for at det *beregnete* intervallet dekker den sanne verdien. For utledning av disse formlene og tilsvarende resultater for andre typer variable og for mer kompliserte utvalgsplaner som stratifiserte utvalg og flertrinnsutvalg viser vi til Bjørnstad (2000).

I faktaboksen oppsummeres begrepsdefinisjoner og formler for estimering av prosentall i en populasjon.

Statistisk usikkerhet for estimering av prosentandel av et kjennetegn ved enkelt tilfeldig utvalg

N	antall enheter i populasjonen
n	antall enheter i utvalget, trukket enkelt tilfeldig
P_0	prosentandel i populasjonen med kjennetegn a
x	antall enheter i utvalget med kjennetegn a
P	prosentandel i utvalget med kjennetegn a , $P = 100 \cdot (x/n)$
$100 - P$	prosentandel i utvalget som ikke har kjennetegn a

$$\text{Utvalgsvarians } \text{Var}(P) = \frac{P_0(100 - P_0)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)$$

95 prosent konfidensintervall for P_0 : $P \pm 2 \cdot SE$

$$\text{Standardfeil: } SE = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}$$

$$\text{Feilmargin} = 2 \cdot SE$$

I de fleste utvalgsundersøkelsene i SSB utgjør utvalget en svært liten del av populasjonen. Undersøkelsene tar sikte på å dekke store populasjoner, som for eksempel den norske befolkningen i sin helhet, alle arbeidstagere, alle norske bedrifter osv. Utvalgene som skal dekke disse populasjonene er små i forhold til populasjonsstørrelsene. Det betyr at utvalgsandelen n/N er neglisjerbar i formelen for SE , og vi kan benytte formelen

$$SE = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n}}$$

Vi legger merke til at konfidensintervallets størrelse er avhengig av størrelsen på utvalget, men ikke av populasjonen. Standardfeilen blir mindre dess flere som er med i utvalget, og sammenhengen mellom størrelsen på standardfeilen og n er ikke lineær. For å få standardfeilen halvert, med samme verdi av P , så må utvalgsstørrelsen firedobles.

Vi ser at standardfeilen er størst når utvalgsresultatet er 50 prosent, og avtar symmetrisk etter hvert som prosentandelen nærmer seg 0 og 100.

I stedet for å foreta beregninger for hvert enkelt resultat, kan tabell 14.6 benyttes. Den viser standardfeil for observerte prosentandeler etter utvalgets størrelse, trukket enkelt tilfeldig.

Tabell 14.6. Standardfeil i prosentpoeng for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser, for enkelt tilfeldig utvalg

n: \ P:	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	45/55	50/50
25	4,4	6,0	7,1	8,0	8,7	9,2	9,5	9,8	9,9	10,0
50	3,1	4,2	5,0	5,7	6,1	6,5	6,7	6,9	7,0	7,1
100	2,2	3,0	3,6	4,0	4,3	4,6	4,8	4,9	5,0	5,0
200	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5	3,5
300	1,3	1,7	2,1	2,3	2,5	2,6	2,8	2,8	2,9	2,9
500	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2
1 000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6	1,6
1 200	0,6	0,9	1,0	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
1 500	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3
2 000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1
4 500	0,3	0,4	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
8 000	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Et utvalgsresultat på 40 prosent fra enkelt tilfeldig utvalg med 1200 enheter har en standardfeil på 1,4 prosentpoeng. Dvs. at feilmarginen er 2,8 prosentpoeng og 95 prosent konfidensintervall er (37,2 - 42,8) prosent. Vi kan anslå med 95 prosent sikkerhet at andelen i populasjonen ligger mellom 37,2 og 42,8 prosent.

14.8. PC-assistert intervjuing, innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen.

Datainnsamlingen i denne undersøkelsen foregikk ved hjelp av pc. Intervjuerne ringte opp respondentene, leste opp spørsmålene fra dataskjermen og registrerte svarene direkte på maskinen. En fordel med PC-assistert intervjuing er at en øker mulighetene for å tilpasse spørsmålene i overensstemmelse med respondentens situasjon og svar på tidligere spørsmål, i forhold til det som er mulig ved bruk av papirskjema. Videre gir PC-assistert intervjuing mulighet for direkte kontroll av svarkonsistens mellom ulike spørsmål. I tillegg er det for hvert spørsmål lagt inn grenser for gyldige verdier.

Alle disse sidene ved PC-assistert intervjuing fører til økt datakvalitet. Innsamlingsfeil som skyldes intervjuerens feilregistreringer, blir langt mindre enn ved bruk av papirskjema. Vi unngår registrering av ugyldige verdier og vi oppnår et redusert frafall på enkeltspørsmål ved at mulighetene for hoppfeil reduseres. PC-assistert intervjuing hindrer likevel ikke alle feil. Redusert datakvalitet kan for eksempel være et resultat av dårlig formulerte spørsmål, eller at det er dårlig samsvar mellom spørsmål og svaralternativer.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tiden. Det kan også skyldes misforståelser av spørsmål. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. I dette tilfelle er det gjort en del omregninger av utdanningsforhold til studiepoeng. Gjennom ulike kontroller har man søkt å finne feil og rette dem opp.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller. Det gjelder særlig hvis feilen er systematisk, det vil si at den samme feilen gjøres relativt ofte. Tilfeldige feil har forventningen 0, og medfører ikke skjevhet i estimatene. En tenker seg at feil som ikke er systematiske trekker like mye i hver retning, og at de derfor har svært liten effekt.

Referanser

Grønmo, L. S. m.fl. (2012). Fremgang, men langt frem. Norske elevers prestasjoner i matematikk og naturfag i Timss 2011. Akademika.

Kjærnsli, M. og Olsen, R. V. (red.) (2013). *Fortsatt en vei å gå. Norske elevers kompetanse i lesing, matematikk og naturfag i PISA 2012*. Universitetsforlaget.

Kunnskapsdepartementet. Kompetanse for kvalitet. Strategi for etter- og videreutdanning 2012-2015.

Lagerstrøm, B. O. (2000a). *Kompetanse i grunnskolen. Hovedresultater 1999/2000*. Notater 2000/72. Statistisk sentralbyrå.

Lagerstrøm, B. O. (2000b). *Kompetanse i grunnskolen, del 2. Dokumentasjonsrapport*. Notater 2000/70. Statistisk sentralbyrå.

Lagerstrøm, B. O. (2007). *Kompetanse i grunnskolen*. Rapport 2007/21. Statistisk sentralbyrå.

NOU 1997/25: *Ny kompetanse, grunnlaget for en helhetlig etter- og videreutdanningspolitikk*. Akademika.

Opplæringsloven. (1998). Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa. LOV-2012-06-22-53 fra 01.01.2014. Hentet 28. juni 2014 fra <http://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>

Roll-Hansen, D. (1999). *Kompetanse i grunnskolen. Dokumentasjonsrapport*. Notater 1999/30. Statistisk sentralbyrå.

SSB (2014). *Gjennomstrømning i høyere utdanning*. Hentet 27. juni fra <http://www.ssb.no/hugjen/>

St.meld.nr.30 (2003-2004). *Kultur for læring*.

St.meld.nr.33 (2002-2003). *Om ressursituasjonen i grunnopplæringen m.m.*

St.meld. nr 16 (2006-2007) ... *og ingen sto igjen. Tidlig innsats for livslang læring*

St.meld. nr 31 (2007-2008) *Kvalitet i skolen*.

St.meld.nr. 11 (2008-2009) *Læreren – rollen og utdanningen*

Utdannings- og forskningsdepartementet (2005) *Realfag, naturligvis – strategi for styrking av realfagene 2002-2007*.

Van Daal, V., Solheim, R. G. og Gabrielsen, N.N. (2012). *Godt nok? Norske elevers leseferdigheter på 4. og 5. trinn*. Lesesenteret. Universitetet i Stavanger 2012.

Vedleggstabeller

Tabell 1. Studiepoeng blant lærere som underviser i engelsk, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent

	Ingen studiepoeng	1-29 studiepoeng	30-59 studiepoeng	60 studiepoeng	Mer enn 60 studiepoeng	I alt (vektet)	Antall (uvektet)	Antall vektet
I alt	42,9	5,0	17,2	25,2	9,7	100,0	1 351	25 593
Kjønn								
Mann	41,2	3,6	16,4	29,5	9,3	100,0	245	4 424
Kvinne	43,3	5,3	17,4	24,3	9,8	100,0	1 106	21 169
Aldersgrupper								
-29 år	46,3	-	10,9	30,1	12,7	100	130	2 450
30-39 år	46,9	3,1	14,2	24,3	11,6	100,0	355	6 691
40-49 år	41,7	4,0	20,9	25,7	7,7	100,0	423	8 042
50-59 år	43,5	11,8	16,9	19,2	8,6	100,0	330	6 280
60- år	29,3	-	21,3	38,1	11,3	100,0	113	2 129
Ansattgrupper								
0-4 år	51,3	3,5	9,2	24,7	11,3	100,0	144	2 715
5-9 år	47,0	2,1	13,9	23,0	14,0	100,0	232	4 376
10-19 år	46,8	3,5	17,6	24,7	7,4	100,0	525	9 973
20-29 år	37,4	7,8	20,5	24,8	9,5	100,0	229	4 360
30 år eller mer	29,6	9,6	21,7	29,4	9,7	100,0	221	4 169
Pedagogisk utdanning								
Allmennlærerutdanning	39,3	5,1	18,4	27,8	9,3	100,0	1 078	20 427
Førskoleutdanning	73,4	5,1	12,3	7,9	1,4	100,0	139	2 696
Faglærerutdanning	50,7	5,1	10,8	25,8	7,5	100,0	38	720
Praktisk-pedagogisk utdanning ..	28,0	3,9	16,8	21,8	29,5	100,0	80	1 453
Ingen pedagogisk utdanning	69,2	-	-	12,4	18,3	100,0	16	297
Hovedtrinn								
Småskoletrinnet	58,7	6,8	15,7	15,5	3,3	100,0	548	10 591
Mellomskoletrinnet	46,1	3,5	21,8	21,9	6,7	100,0	376	7 211
Ungdomstrinnet	15,9	4,1	14,1	42,5	23,4	100,0	334	5 997
Kombinasjon	26,9	3,2	18,2	37,5	14,1	100,0	93	1 794
Undervisningstimer per uke								
1 time	65,3	7,3	14,3	11,3	1,8	100,0	274	5 289
2 timer	56,1	5,1	16,7	17,9	4,1	100,0	389	7 409
3 timer	42,9	3,8	22,3	24,1	6,9	100,0	267	5 059
4 timer	22,5	6,5	15,4	38,0	17,6	100,0	136	2 554
5 timer	18,9	4,5	22,4	35,6	18,6	100,0	64	1 199
Mer enn 5 timer	9,8	2,2	15,5	46,4	26,1	100,0	221	4 083
Skoleslag								
Barneskole	52,7	5,1	17,5	19,0	5,7	100,0	834	16 060
Ungdomsskole	17,0	4,1	14,1	41,5	23,2	100,0	262	4 625
Barne- og ungdomsskole	35,3	5,5	19,3	29,7	10,2	100,0	255	4 907
Skolestørrelse								
0-99 elever	53,0	6,1	17,5	18,1	5,4	100,0	166	3 181
100-199 elever	43,2	7,2	19,3	24,1	6,2	100,0	223	4 242
200-299 elever	48,2	4,4	15,1	22,5	9,8	100,0	250	4 728
300-399 elever	38,2	5,0	16,8	26,6	13,4	100,0	342	6 447
400-499 elever	38,3	4,2	17,3	30,6	9,7	100,0	192	3 605
Minst 500 elever	39,7	2,7	18,1	28,3	11,1	100,0	178	3 389
Gruppestørrelse								
3-11,9 elever	47,5	5,3	19,1	22,8	5,2	100,0	362	6 927
12-13,9 elever	45,1	6,5	15,8	25,0	7,6	100,0	358	6 819
14-15,9 elever	41,5	5,4	17,4	25,1	10,6	100,0	327	6 163
16+ elever	36,2	2,3	16,4	28,4	16,7	100,0	304	5 684
Arbeidsfylke								
Østfold	49,7	6,8	9,6	22,4	11,4	100,0	71	1 349
Akershus	49,3	6,7	12,5	21,2	10,3	100,0	121	2 283
Oslo	44,1	1,1	10,7	29,5	14,6	100,0	94	1 799
Hedmark	55,3	3,9	17,1	16,4	7,2	100,0	53	1 003
Oppland	27,0	11,4	23,1	25,2	13,4	100,0	44	828
Buskerud	42,5	3,7	15,3	29,2	9,3	100,0	53	994
Vestfold	44,9	2,5	21,1	24,2	7,3	100,0	81	1 529
Telemark	40,5	7,7	10,0	29,8	12,1	100,0	40	760
Aust-Agder	45,8	8,8	11,5	25,7	8,1	100,0	35	663
Vest-Agder	39,5	3,2	19,8	30,9	6,5	100,0	61	1 165
Rogaland	40,2	1,5	15,5	33,4	9,4	100,0	136	2 568
Hordaland	34,5	4,7	24,6	28,3	8,0	100,0	148	2 804
Sogn og Fjordane	34,5	5,8	19,8	34,3	5,7	100,0	35	673
Møre og Romsdal	36,1	9,7	21,5	22,3	10,4	100,0	93	1 757
Sør-Trøndelag	42,5	5,9	19,9	19,2	12,5	100,0	86	1 617
Nord-Trøndelag	43,0	3,9	23,3	24,0	5,7	100,0	52	986
Nordland	59,1	5,2	18,0	8,8	8,9	100,0	77	1 465
Troms	51,4	1,9	8,5	27,7	10,5	100,0	47	897
Finnmark	29,0	8,6	20,8	29,4	12,2	100,0	24	454

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2. Studiepoeng blant lærere som underviser i fremmede, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent

	Ingen studiepoeng	1-29 studiepoeng	30-59 studiepoeng	60 studiepoeng	Mer enn 60 studiepoeng	I alt (vektet)	Antall (uvektet)	Antall vektet
I alt	21,2	3,0	12,7	37,0	26,0	100,0	174	3 158
Kjønn								
Mann	22,9	2,9	19,0	33,3	21,9	100,0	36	636
Kvinne	20,7	3,1	11,2	38,0	27,1	100,0	138	2 522
Aldersgrupper								
-29 år	19,2	21,9	19,7	19,7	19,7	100,0	5	89
30-39 år	19,8	2,0	13,7	41,9	22,7	100,0	52	948
40-49 år	14,5	3,8	10,8	40,9	30,0	100,0	56	1 010
50-59 år	27,0	2,5	14,3	33,1	23,1	100,0	42	768
60- år	31,9	-	10,6	25,7	31,8	100,0	19	343
Ansattgrupper								
0-4 år	65,2	34,8	-	-	-	100,0	3	56
5-9 år	26,5	2,7	13,2	31,5	26,1	100,0	38	689
10-19 år	14,1	1,6	13,9	42,0	28,5	100,0	66	1 190
20-29 år	12,6	6,4	15,4	42,7	22,9	100,0	33	603
30 år eller mer	33,2	-	8,6	31,5	26,7	100,0	34	620
Pedagogisk utdanning								
Allmennlærerutdanning	23,1	4,1	13,9	39,2	19,7	100,0	129	2 347
Faglærerutdanning	30,7	-	9,3	28,3	31,7	100,0	10	183
Praktisk-pedagogisk utdanning ..	11,9	-	9,8	33,2	45,1	100,0	33	593
Ingen pedagogisk utdanning	-	-	-	-	100,0	100,0	2	34
Hovedtrinn								
Småskoletrinnet	52,7	-	-	47,3	-	100,0	2	37
Mellomskoletrinnet	57,1	14,3	14,3	14,3	-	100,0	7	136
Ungdomstrinnet	19,2	2,6	12,9	38,2	27,1	100,0	164	2 966
Kombinasjon	-	-	-	-	100,0	100,0	1	19
Undervisningstimer per uke								
1 time	100,0	-	-	-	-	100,0	5	95
2 timer	33,3	4,6	12,8	21,5	27,8	100,0	46	836
3 timer	25,5	-	17,1	41,8	15,7	100,0	24	443
4 timer	8,8	4,7	17,6	43,0	25,9	100,0	23	417
5 timer	10,9	6,1	5,9	32,8	44,3	100,0	18	319
Mer enn 5 timer	10,5	1,9	12,1	49,7	25,9	100,0	58	1 048
Skoleslag								
Barneskole	51,0	-	12,8	36,2	-	100,0	8	152
Ungdomsskole	16,7	2,7	12,3	37,4	30,9	100,0	122	2 161
Barne- og ungdomsskole	27,1	4,6	13,8	36,2	18,3	100,0	44	844
Skolestørrelse								
0-99 elever	53,2	13,2	-	20,2	13,4	100,0	15	289
100-199 elever	34,1	-	14,5	34,4	17,0	100,0	29	535
200-299 elever	23,8	3,2	11,6	35,2	26,2	100,0	34	613
300-399 elever	2,6	-	12,8	53,6	31,1	100,0	39	684
400-499 elever	11,4	-	18,8	25,8	44,0	100,0	27	479
Minst 500 elever	20,5	7,0	13,6	39,7	19,3	100,0	30	558
Gruppestørrelse								
3-11,9 elever	47,1	5,3	8,1	31,7	7,8	100,0	38	718
12-13,9 elever	28,1	3,4	6,7	24,1	37,8	100,0	32	579
14-15,9 elever	2,1	-	23,9	43,8	30,2	100,0	46	825
16+ elever	14,4	3,7	10,4	42,6	28,8	100,0	58	1 035
Arbeidsfylke								
Østfold	27,4	-	36,2	26,5	9,9	100,0	11	196
Akershus	25,4	6,9	-	12,3	55,4	100,0	16	283
Oslo	27,4	5,5	11,0	25,6	30,5	100,0	19	354
Hedmark	-	-	-	57,3	42,7	100,0	7	124
Oppland	21,4	-	18,7	59,8	-	100,0	5	91
Buskerud	14,2	15,8	28,0	42,1	-	100,0	7	123
Vestfold	-	-	24,1	24,1	51,9	100,0	8	145
Telemark	-	-	-	100,0	-	100,0	1	18
Aust-Agder	47,3	-	-	-	52,7	100,0	2	37
Vest-Agder	13,2	-	-	86,8	-	100,0	8	147
Rogaland	-	-	16,0	51,0	32,9	100,0	12	212
Hordaland	11,2	-	17,5	33,7	37,6	100,0	18	329
Sogn og Fjordane	34,5	-	34,5	31,0	-	100,0	3	56
Møre og Romsdal	15,6	-	8,3	60,5	15,6	100,0	13	233
Sør-Trøndelag	21,8	-	-	36,1	42,1	100,0	14	247
Nord-Trøndelag	32,9	17,3	17,3	32,5	-	100,0	6	112
Nordland	35,5	-	21,3	28,4	14,7	100,0	14	264
Troms	50,8	-	-	37,6	11,6	100,0	8	150
Finmark	50,0	50,0	-	-	-	100,0	2	37

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3. Studiepoeng blant lærere som underviser i kroppsøving, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent

	Ingen studiepoeng	1-29 studiepoeng	30-59 studiepoeng	60 studiepoeng	Mer enn 60 studiepoeng	I alt (vektet)	Antall (uvektet)	Antall vektet
I alt	41,0	13,9	18,0	18,4	8,7	100,0	1 119	21 042
Kjønn								
Mann	29,9	11,9	18,1	27,0	13,0	100,0	411	7 412
Kvinne	47,0	15,0	17,9	13,7	6,4	100,0	708	13 630
Aldersgrupper								
-29 år	50,6	7,0	10,3	18,6	13,4	100,0	144	2 700
30-39 år	36,6	12,9	23,1	17,2	10,3	100,0	344	6 428
40-49 år	42,6	13,7	16,5	19,6	7,6	100,0	382	7 215
50-59 år	40,9	18,9	18,5	16,1	5,6	100,0	195	3 699
60- år	31,7	22,5	14,8	25,5	5,6	100,0	54	1 000
Ansattgrupper								
0-4 år	52,7	6,3	11,9	14,8	14,4	100,0	127	2 385
5-9 år	47,9	9,5	16,7	18,0	7,9	100,0	226	4 241
10-19 år	38,6	15,3	19,3	17,7	9,1	100,0	488	9 186
20-29 år	40,3	15,7	19,7	18,3	6,1	100,0	178	3 364
30 år eller mer	23,2	24,0	19,1	27,7	6,0	100,0	100	1 866
Pedagogisk utdanning								
Allmennlærerutdanning	37,9	14,7	20,0	20,3	7,1	100,0	892	16 752
Førskoleutdanning	58,9	16,5	13,9	9,0	1,6	100,0	122	2 361
Faglærerutdanning	37,7	3,6	8,0	12,0	38,6	100,0	51	937
Praktisk-pedagogisk utdanning	48,8	5,2	4,9	16,7	24,5	100,0	41	749
Ingen pedagogisk utdanning	69,4	-	-	8,0	22,6	100,0	13	244
Hovedtrinn								
Småskoletrinnet	52,2	15,9	16,7	11,9	3,2	100,0	460	8 856
Mellomskoletrinnet	39,2	12,8	21,0	19,9	7,1	100,0	295	5 596
Ungdomstrinnet	27,6	12,7	16,2	25,1	18,4	100,0	254	4 505
Kombinasjon	26,7	11,0	19,0	27,9	15,4	100,0	110	2 084
Undervisningstimer per uke								
1 time	58,4	17,6	13,7	6,0	4,4	100,0	183	3 521
2 timer	47,3	14,1	18,5	16,0	4,0	100,0	487	9 225
3 timer	36,2	17,9	19,4	18,4	8,2	100,0	158	2 957
4 timer	27,7	8,1	28,4	26,3	9,4	100,0	124	2 301
5 timer	20,1	9,7	12,6	30,5	27,2	100,0	40	732
Mer enn 5 timer	15,0	9,6	11,9	35,4	28,2	100,0	127	2 306
Skoleslag								
Barneskole	45,6	14,4	18,5	15,6	5,9	100,0	729	13 929
Ungdomsskole	28,5	11,5	15,9	25,0	19,2	100,0	208	3 640
Barne- og ungdomsskole	35,4	14,4	18,2	22,8	9,2	100,0	182	3 473
Skolestørrelse								
0-99 elever	46,8	14,7	11,6	19,9	7,0	100,0	129	2 465
100-199 elever	42,5	15,6	15,4	21,4	5,1	100,0	193	3 641
200-299 elever	38,6	17,8	14,6	18,7	10,3	100,0	216	4 046
300-399 elever	32,1	15,8	24,3	18,4	9,5	100,0	268	5 003
400-499 elever	48,6	10,3	15,1	16,2	9,9	100,0	150	2 804
Minst 500 elever	45,1	6,7	23,0	15,3	10,0	100,0	163	3 084
Gruppestørrelse								
3-11,9 elever	41,1	16,0	16,6	20,5	5,9	100,0	301	5 724
12-13,9 elever	43,0	15,4	16,8	17,1	7,7	100,0	318	6 004
14-15,9 elever	38,4	13,4	20,2	16,5	11,4	100,0	248	4 646
16+ elever	40,7	10,0	19,0	19,5	10,8	100,0	252	4 668
Arbeidsfylke								
Østfold	36,7	14,9	24,3	17,9	6,2	100,0	61	1 149
Akershus	49,9	9,1	8,9	18,5	13,5	100,0	79	1 491
Oslo	54,6	10,2	19,4	5,7	10,0	100,0	68	1 290
Hedmark	24,6	10,4	28,6	20,4	16,0	100,0	49	913
Oppland	47,8	13,4	21,4	11,5	5,9	100,0	51	956
Buskerud	33,5	16,9	23,5	16,1	10,1	100,0	48	902
Vestfold	38,2	9,5	20,3	22,9	9,1	100,0	64	1 186
Telemark	28,6	19,0	27,5	15,3	9,6	100,0	32	608
Aust-Agder	37,7	15,5	20,0	14,6	12,3	100,0	40	755
Vest-Agder	35,2	19,7	21,5	21,5	2,2	100,0	46	866
Rogaland	32,2	12,1	17,9	22,6	15,1	100,0	123	2 313
Hordaland	39,8	17,0	15,6	21,9	5,8	100,0	117	2 212
Sogn og Fjordane	38,7	13,3	17,8	30,2	-	100,0	23	431
Møre og Romsdal	43,6	9,2	13,9	25,8	7,5	100,0	65	1 212
Sør-Trøndelag	55,9	7,1	15,2	15,3	6,6	100,0	72	1 335
Nord-Trøndelag	30,8	25,9	14,5	23,0	5,9	100,0	35	662
Nordland	54,4	18,6	10,8	13,5	2,7	100,0	74	1 408
Troms	36,3	14,5	17,6	19,6	12,1	100,0	56	1 054
Finnmark	43,8	31,5	19,1	5,7	-	100,0	16	300

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4. Studiepoeng blant lærere som underviser i kunst og håndverk, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent

	Ingen studiepoeng	1-29 studiepoeng	30-59 studiepoeng	60 studiepoeng	Mer enn 60 studiepoeng	I alt (vektet)	Antall (uvektet)	Antall vektet
I alt	43,9	15,2	18,9	11,8	10,2	100,0	1 134	21 641
Kjønn								
Mann	55,2	12,6	13,5	11,4	7,2	100,0	191	3 462
Kvinne	41,8	15,7	20,0	11,9	10,7	100,0	943	18 179
Aldersgrupper								
-29 år	67,8	5,1	8,2	12,1	6,7	100,0	99	1 900
30-39 år	44,5	17,9	15,8	11,3	10,6	100,0	279	5 297
40-49 år	39,2	16,2	23,3	11,5	9,8	100,0	365	6 980
50-59 år	42,1	16,9	19,7	11,1	10,2	100,0	286	5 481
60- år	41,0	9,6	20,1	16,0	13,3	100,0	105	1 985
Ansattgrupper								
0-4 år	59,1	7,6	8,4	10,1	14,7	100,0	107	2 048
5-9 år	47,2	9,7	15,3	13,7	14,1	100,0	189	3 602
10-19 år	44,4	18,0	18,1	11,2	8,3	100,0	471	8 995
20-29 år	38,3	17,3	24,6	10,6	9,2	100,0	196	3 747
30 år eller mer	35,7	15,9	25,3	13,8	9,2	100,0	171	3 250
Pedagogisk utdanning								
Allmennlærerutdanning	43,1	16,4	21,2	12,1	7,2	100,0	878	16 767
Førskoleutdanning	54,2	19,1	17,6	7,6	1,5	100,0	131	2 541
Faglærerutdanning	19,7	2,9	4,4	15,1	57,9	100,0	71	1 331
Praktisk-pedagogisk utdanning ..	58,8	2,6	2,3	14,5	21,7	100,0	41	757
Ingen pedagogisk utdanning	77,1	-	7,9	7,1	7,9	100,0	13	246
Hovedtrinn								
Småskoletrinnet	50,1	18,2	20,6	7,3	3,8	100,0	534	10 338
Mellomskoletrinnet	44,7	16,1	17,5	13,1	8,6	100,0	361	6 909
Ungdomstrinnet	28,8	7,4	17,7	19,9	26,2	100,0	164	2 948
Kombinasjon	26,5	5,4	16,0	21,3	30,8	100,0	75	1 445
Undervisningstimer per uke								
1 time	56,9	20,5	14,0	5,9	2,7	100,0	186	3 586
2 timer	49,7	16,8	21,3	8,0	4,3	100,0	538	10 341
3 timer	44,5	17,6	17,6	11,5	8,9	100,0	159	3 054
4 timer	32,3	6,7	33,5	16,0	11,6	100,0	77	1 440
5 timer	23,5	3,7	20,2	32,1	20,5	100,0	25	472
Mer enn 5 timer	14,1	6,0	10,2	28,6	41,0	100,0	149	2 749
Skoleslag								
Barneskole	47,8	16,9	18,1	10,8	6,3	100,0	824	15 871
Ungdomsskole	23,9	7,2	17,7	24,1	27,1	100,0	125	2 203
Barne- og ungdomsskole	38,8	12,4	23,3	8,6	16,8	100,0	185	3 567
Skolestørrelse								
0-99 elever	47,5	18,4	19,2	7,0	7,9	100,0	115	2 213
100-199 elever	41,5	15,5	21,3	12,4	9,2	100,0	207	3 970
200-299 elever	45,4	13,3	18,3	10,9	12,0	100,0	227	4 311
300-399 elever	39,4	15,5	20,3	12,4	12,4	100,0	294	5 588
400-499 elever	46,9	12,9	16,5	16,2	7,5	100,0	146	2 783
Minst 500 elever	48,2	16,7	16,0	10,4	8,7	100,0	145	2 776
Gruppestørrelse								
3-11,9 elever	41,5	17,8	22,5	7,6	10,7	100,0	289	5 559
12-13,9 elever	47,1	14,5	16,9	12,4	9,0	100,0	340	6 488
14-15,9 elever	41,5	16,0	17,7	13,6	11,2	100,0	263	5 004
16+ elever	45,1	12,2	18,9	14,0	10,0	100,0	242	4 591
Arbeidsfylke								
Østfold	39,5	23,3	13,7	9,8	13,8	100,0	51	973
Akershus	50,7	18,1	9,3	10,5	11,4	100,0	95	1 818
Oslo	53,6	9,6	9,6	10,9	16,2	100,0	73	1 400
Hedmark	35,8	7,9	40,3	9,9	6,1	100,0	50	954
Oppland	44,4	19,7	17,1	11,9	6,9	100,0	41	784
Buskerud	41,2	5,5	11,2	20,1	22,0	100,0	54	1 031
Vestfold	52,9	13,2	17,8	5,9	10,2	100,0	68	1 290
Telemark	44,9	8,5	27,8	5,4	13,5	100,0	36	688
Aust-Agder	30,2	21,1	30,3	12,3	6,1	100,0	33	633
Vest-Agder	44,5	12,9	16,7	16,8	9,2	100,0	54	1 025
Rogaland	49,1	18,4	13,9	12,7	5,9	100,0	116	2 204
Hordaland	42,6	15,9	17,4	13,9	10,1	100,0	127	2 423
Sogn og Fjordane	37,2	12,7	37,4	6,3	6,3	100,0	32	612
Møre og Romsdal	39,7	11,8	25,3	7,4	15,9	100,0	68	1 296
Sør-Trøndelag	42,9	17,6	24,3	8,8	6,5	100,0	58	1 108
Nord-Trøndelag	33,3	19,3	26,0	14,2	7,2	100,0	42	806
Nordland	45,5	15,2	18,6	16,1	4,6	100,0	86	1 641
Troms	34,5	17,3	17,1	19,6	11,5	100,0	35	668
Finnmark	40,0	26,8	20,3	-	12,9	100,0	15	287

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5. Studiepoeng blant lærere som underviser i matematikk, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent

	Ingen studiepoeng	1-29 studiepoeng	30-59 studiepoeng	60 studiepoeng	Mer enn 60 studiepoeng	I alt (vektet)	Antall (uvektet)	Antall vektet
I alt	18,6	16,4	37,5	18,8	8,7	100,0	1 863	35 224
Kjønn								
Mann	14,8	13,0	36,1	24,7	11,5	100,0	492	8 860
Kvinne	19,9	17,5	38,0	16,8	7,8	100,0	1 371	26 365
Aldersgrupper								
-29 år	9,8	5,8	42,3	25,4	16,7	100,0	173	3 252
30-39 år	8,5	11,9	45,8	24,0	9,9	100,0	496	9 343
40-49 år	16,9	19,6	39,0	17,0	7,5	100,0	586	11 113
50-59 år	28,2	22,7	29,4	13,3	6,5	100,0	433	8 238
60- år	37,7	12,8	24,5	17,8	7,2	100,0	175	3 279
Ansattgrupper								
0-4 år	17,0	9,4	35,4	24,5	13,7	100,0	183	3 454
5-9 år	9,0	6,6	42,6	27,8	14,1	100,0	326	6 154
10-19 år	16,0	19,0	40,3	16,8	7,8	100,0	760	14 401
20-29 år	24,7	22,6	35,1	12,2	5,5	100,0	299	5 668
30 år eller mer	30,8	18,3	28,4	17,2	5,2	100,0	295	5 547
Pedagogisk utdanning								
Allmennlærerutdanning	13,4	16,4	40,9	20,5	8,8	100,0	1 502	28 369
Førskoleutdanning	44,4	22,7	20,8	8,2	3,9	100,0	207	4 015
Faglærerutdanning	40,8	3,8	32,4	15,6	7,4	100,0	50	929
Praktisk-pedagogisk utdanning ..	29,6	8,5	26,3	16,4	19,2	100,0	86	1 573
Ingen pedagogisk utdanning	39,8	11,3	16,7	21,4	10,8	100,0	18	337
Hovedtrinn								
Småskoletrinnet	23,6	21,4	37,4	13,0	4,7	100,0	787	15 202
Mellomskoletrinnet	16,8	16,1	44,1	16,6	6,5	100,0	558	10 646
Ungdomstrinnet	9,7	8,1	29,7	33,1	19,4	100,0	427	7 641
Kombinasjon	25,6	10,0	32,8	20,8	10,8	100,0	91	1 735
Undervisningstimer per uke								
1 time	42,2	21,6	34,1	2,2	-	100,0	47	900
2 timer	35,1	23,0	27,3	10,1	4,6	100,0	106	2 023
3 timer	15,6	17,2	44,8	15,6	6,9	100,0	253	4 754
4 timer	21,0	17,3	37,9	16,5	7,2	100,0	515	9 781
5 timer	19,4	19,9	38,4	16,6	5,7	100,0	450	8 619
Mer enn 5 timer	11,0	9,5	35,0	28,6	15,9	100,0	492	9 148
Skoleslag								
Barneskole	21,5	18,4	40,2	14,1	5,8	100,0	1 207	23 183
Ungdomsskole	9,6	6,3	30,1	31,9	22,3	100,0	339	5 965
Barne- og ungdomsskole	16,4	18,3	34,8	23,8	6,6	100,0	317	6 076
Skolestørrelse								
0-99 elever	21,3	20,5	37,6	15,2	5,3	100,0	229	4 385
100-199 elever	17,3	15,6	37,9	18,9	10,2	100,0	316	6 002
200-299 elever	18,8	18,4	36,7	16,7	9,3	100,0	345	6 501
300-399 elever	13,6	17,1	38,8	20,6	9,9	100,0	440	8 260
400-499 elever	21,5	12,6	38,0	19,4	8,5	100,0	260	4 899
Minst 500 elever	22,8	13,4	35,4	21,0	7,4	100,0	273	5 178
Gruppestørrelse								
3-11,9 elever	20,0	19,2	35,8	17,8	7,3	100,0	528	10 084
12-13,9 elever	17,3	17,9	37,1	19,2	8,5	100,0	495	9 402
14-15,9 elever	19,0	15,6	39,4	17,9	8,1	100,0	420	7 915
16 +elever	17,9	11,6	38,4	20,7	11,4	100,0	420	7 823
Arbeidsfylke								
Østfold	26,4	15,1	35,4	18,4	4,7	100,0	107	2 024
Akershus	22,0	14,0	30,1	22,4	11,5	100,0	175	3 309
Oslo	21,3	10,8	36,0	23,2	8,6	100,0	132	2 519
Hedmark	20,2	19,1	23,4	25,3	12,0	100,0	81	1 522
Oppland	16,6	12,8	41,3	18,3	11,0	100,0	80	1 506
Buskerud	24,0	12,3	40,8	12,2	10,8	100,0	81	1 535
Vestfold	24,2	14,8	36,1	13,5	11,5	100,0	87	1 632
Telemark	19,3	9,6	39,5	27,1	4,5	100,0	63	1 202
Aust-Agder	31,9	10,7	33,0	17,1	7,2	100,0	57	1 079
Vest-Agder	24,4	17,9	38,8	13,6	5,3	100,0	74	1 389
Rogaland	12,7	21,5	42,7	17,3	5,9	100,0	184	3 479
Hordaland	9,8	16,1	44,2	20,3	9,7	100,0	196	3 698
Sogn og Fjordane	18,5	18,4	39,7	18,1	5,3	100,0	38	725
Møre og Romsdal	22,8	17,7	38,8	12,9	7,8	100,0	114	2 159
Sør-Trøndelag	14,7	15,6	31,9	24,0	13,9	100,0	111	2 079
Nord-Trøndelag	8,7	23,5	40,6	17,3	9,9	100,0	69	1 306
Nordland	21,9	20,1	36,6	17,1	4,3	100,0	110	2 094
Troms	7,2	21,3	43,8	16,7	11,0	100,0	71	1 346
Finnmark	18,6	21,1	39,0	15,1	6,1	100,0	33	621

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6. Studiepoeng blant lærere som underviser i mat og helse, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent

	Ingen studiepoeng	1-29 studiepoeng	30-59 studiepoeng	60 studiepoeng	Mer enn 60 studiepoeng	I alt (vektet)	Antall (uvektet)	Antall vektet
I alt	54,0	7,8	17,4	13,3	7,5	100,0	341	6 448
Kjønn								
Mann	55,6	2,7	21,0	8,1	12,8	100,0	38	689
Kvinne	53,9	8,4	16,9	14,0	6,9	100,0	303	5 759
Aldersgrupper								
-29 år	53,5	-	28,2	18,3	-	100,0	28	531
30-39 år	45,7	16,2	21,1	10,6	6,4	100,0	75	1 411
40-49 år	61,1	7,9	15,9	10,1	5,0	100,0	117	2 211
50-59 år	54,7	3,5	14,8	12,3	14,7	100,0	87	1 655
60- år	46,7	6,1	12,0	29,1	6,1	100,0	34	640
Ansattgrupper								
0-4 år	45,9	-	33,1	8,6	12,4	100,0	24	452
5-9 år	52,3	8,7	20,8	11,3	6,9	100,0	71	1 339
10-19 år	50,0	14,0	18,3	9,7	8,1	100,0	123	2 329
20-29 år	62,0	3,1	10,2	14,5	10,3	100,0	67	1 268
30 år eller mer	59,2	1,8	12,8	24,5	1,6	100,0	56	1 060
Pedagogisk utdanning								
Allmennlærerutdanning	54,1	9,3	18,8	13,3	4,5	100,0	284	5 375
Førskoleutdanning	89,9	-	10,1	-	-	100,0	18	346
Faglærerutdanning	15,4	-	15,0	25,5	44,1	100,0	27	501
Praktisk-pedagogisk utdanning ..	80,6	-	-	19,4	-	100,0	5	90
Ingen pedagogiskutdanning	85,7	-	-	-	14,3	100,0	7	136
Hovedtrinn								
Småskoletrinnet	64,3	10,5	19,2	4,5	1,5	100,0	67	1 295
Mellomskoletrinnet	61,0	10,1	14,7	8,8	5,4	100,0	149	2 872
Ungdomstrinnet	40,9	3,7	19,5	23,4	12,5	100,0	111	2 010
Kombinasjon	28,7	-	21,2	28,6	21,5	100,0	14	271
Undervisningstimer per uke								
1 time	72,1	10,8	17,0	-	-	100,0	65	1 255
2 timer	63,7	7,8	12,8	11,9	3,8	100,0	52	982
3 timer	57,1	10,8	20,3	7,4	4,4	100,0	93	1 774
4 timer	60,8	-	22,6	10,1	6,5	100,0	30	560
5 timer	33,6	-	10,4	33,0	22,9	100,0	18	335
Mer enn 5 timer	31,7	6,2	16,8	28,8	16,6	100,0	83	1 542
Skoleslag								
Barneskole	60,7	9,7	16,5	8,2	5,0	100,0	198	3 817
Ungdomsskole	40,4	5,2	21,1	21,0	12,3	100,0	80	1 420
Barne- og ungdomsskole	49,1	4,8	15,8	20,7	9,6	100,0	63	1 211
Skolestørrelse								
0-99 elever	58,7	7,2	21,8	9,8	2,5	100,0	41	792
100-199 elever	51,2	10,3	23,4	6,9	8,2	100,0	59	1 132
200-299 elever	63,0	9,9	11,1	11,3	4,8	100,0	61	1 156
300-399 elever	43,9	6,5	25,5	16,6	7,5	100,0	78	1 459
400-499 elever	45,4	4,2	13,9	24,1	12,4	100,0	49	914
Minst500 elever	66,1	7,8	5,6	11,1	9,4	100,0	53	995
Gruppestørrelse								
3-11,9 elever	56,5	9,2	18,3	10,4	5,6	100,0	87	1 670
12-13,9 elever	52,4	10,9	17,3	13,6	5,8	100,0	102	1 948
14-15,9 elever	50,5	6,6	18,9	15,1	8,8	100,0	78	1 471
16+ elever	57,2	2,7	14,6	14,6	10,9	100,0	74	1 359
Arbeidsfylke								
Østfold	50,5	7,2	14,1	13,7	14,4	100,0	14	269
Akershus	57,3	-	16,9	8,6	17,2	100,0	35	654
Oslo	65,5	8,9	8,5	8,5	8,7	100,0	23	436
Hedmark	67,9	10,7	10,7	10,7	-	100,0	19	363
Oppland	41,7	-	-	-	58,3	100,0	5	93
Buskerud	68,7	-	7,8	15,6	7,8	100,0	13	249
Vestfold	41,6	-	24,4	25,3	8,7	100,0	12	223
Telemark	44,2	7,3	14,0	20,6	14,0	100,0	14	264
Aust-Agder	33,8	21,7	11,4	22,8	10,3	100,0	9	170
Vest-Agder	27,5	7,0	-	59,3	6,3	100,0	15	279
Rogaland	64,5	9,8	14,2	9,3	2,1	100,0	42	793
Hordaland	56,1	4,6	24,1	12,9	2,3	100,0	45	849
Sogn og Fjordane	58,2	-	29,1	-	12,7	100,0	7	134
Møre og Romsdal	65,5	9,6	14,7	10,2	-	100,0	20	383
Sør-Trøndelag	54,6	7,8	7,3	30,3	-	100,0	13	250
Nord-Trøndelag	47,8	21,6	30,6	-	-	100,0	19	355
Nordland	42,0	16,0	26,3	-	15,7	100,0	19	365
Trøms	-	12,8	61,4	25,8	-	100,0	8	151
Finnmark	66,7	-	21,8	-	11,5	100,0	9	169

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7. Studiepoeng blant lærere som underviser i musikk, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent

	Ingen studiepoeng	1-29 studiepoeng	30-59 studiepoeng	60 studiepoeng	Mer enn 60 studiepoeng	I alt (vektet)	Antall (uvektet)	Antall vektet
I alt	38,5	16,7	18,8	17,9	8,2	100,0	785	14 942
Kjønn								
Mann	31,9	15,0	16,8	25,2	11,1	100,0	167	3 016
Kvinne	40,2	17,1	19,3	16,1	7,4	100,0	618	11 926
Aldersgrupper								
-29 år	58,7	3,7	11,9	14,0	11,7	100,0	84	1 598
30-39 år	34,2	21,3	17,2	17,6	9,6	100,0	203	3 862
40-49 år	35,5	19,2	20,8	18,6	5,8	100,0	261	4 966
50-59 år	36,6	16,3	20,1	17,6	9,5	100,0	185	3 536
60- år	44,2	7,9	21,1	23,3	3,5	100,0	52	981
Ansattgrupper								
0-4 år	53,8	11,2	9,8	14,5	10,7	100,0	82	1 567
5-9 år	46,3	15,0	17,4	10,8	10,6	100,0	120	2 285
10-19 år	38,5	18,3	17,7	17,6	7,8	100,0	335	6 375
20-29 år	26,0	20,8	25,6	20,6	7,0	100,0	136	2 590
30 år eller mer	34,0	12,5	21,6	25,8	6,1	100,0	112	2 125
Pedagogisk utdanning								
Allmennlærerutdanning	37,0	16,8	19,5	19,6	7,0	100,0	621	11 811
Førskoleutdanning	43,7	24,8	19,8	9,7	2,0	100,0	101	1 956
Faglærerutdanning	30,2	3,4	16,4	20,3	29,7	100,0	30	566
Praktisk-pedagogisk utdanning ..	56,7	-	-	10,2	33,1	100,0	30	550
Ingen pedagogisk utdanning	66,7	-	33,3	-	-	100,0	3	58
Hovedtrinn								
Småskoletrinnet	47,1	19,9	16,4	13,0	3,6	100,0	391	7 562
Mellomskoletrinnet	35,2	17,4	22,5	19,8	5,2	100,0	213	4 074
Ungdomstrinnet	23,8	10,1	15,3	27,0	23,8	100,0	111	1 969
Kombinasjon	21,4	5,8	25,8	27,0	20,0	100,0	70	1 337
Undervisningstimer per uke								
1 time	52,9	20,8	14,9	8,4	3,0	100,0	404	7 800
2 timer	33,1	18,2	20,9	22,7	5,1	100,0	172	3 267
3 timer	18,9	7,5	29,8	28,2	15,6	100,0	64	1 208
4 timer	18,7	6,4	27,4	30,3	17,1	100,0	63	1 169
5 timer	-	7,1	24,4	37,8	30,7	100,0	13	239
Mer enn 5 timer	7,3	7,5	17,4	39,5	28,4	100,0	69	1 259
Skoleslag								
Barneskole	41,3	17,1	19,1	16,7	5,7	100,0	560	10 775
Ungdomsskole	21,7	8,7	16,2	25,8	27,7	100,0	93	1 630
Barne- og ungdomsskole	37,2	19,8	19,0	18,0	6,0	100,0	132	2 538
Skolestørrelse								
0-99 elever	40,5	13,5	27,2	13,6	5,2	100,0	96	1 840
100-199 elever	38,5	17,8	22,2	14,0	7,4	100,0	135	2 588
200-299 elever	39,6	21,5	14,6	15,9	8,3	100,0	163	3 102
300-399 elever	33,1	15,4	19,8	22,9	8,8	100,0	177	3 350
400-499 elever	34,7	13,0	16,9	21,5	13,9	100,0	102	1 919
Minst 500 elever	46,8	16,2	13,4	18,4	5,1	100,0	112	2 144
Gruppestørrelse								
3-11,9 elever	40,6	12,6	28,2	14,4	4,2	100,0	215	4 125
12-13,9 elever	37,3	22,7	15,9	14,3	9,8	100,0	221	4 220
14-15,9 elever	42,5	16,3	9,9	24,2	7,1	100,0	178	3 380
16+ elever	33,2	14,4	19,6	20,6	12,2	100,0	171	3 218
Arbeidsfylke								
Østfold	24,1	13,2	28,9	26,2	7,5	100,0	38	718
Akershus	34,1	16,5	17,5	24,2	7,6	100,0	74	1 412
Oslo	56,1	10,1	14,1	13,8	5,9	100,0	50	967
Hedmark	39,0	11,4	21,8	17,1	10,7	100,0	36	683
Oppland	37,5	12,5	33,4	8,5	8,0	100,0	24	455
Buskerud	41,9	19,5	15,9	6,4	16,3	100,0	31	597
Vestfold	34,7	14,3	12,5	26,4	12,1	100,0	49	918
Telemark	54,3	18,5	9,2	13,8	4,1	100,0	22	421
Aust-Agder	50,0	25,2	10,9	13,9	-	100,0	28	535
Vest-Agder	23,0	29,9	9,1	33,4	4,6	100,0	44	839
Rogaland	35,3	9,8	25,8	19,4	9,6	100,0	71	1 339
Hordaland	34,4	16,5	16,6	25,1	7,4	100,0	91	1 737
Sogn og Fjordane	42,0	31,8	15,9	10,3	-	100,0	19	367
Møre og Romsdal	51,4	7,2	15,4	14,9	11,1	100,0	53	1 011
Sør-Trøndelag	38,0	12,6	21,8	15,4	12,2	100,0	32	600
Nord-Trøndelag	37,3	23,5	23,5	3,4	12,2	100,0	30	571
Nordland	43,4	27,5	18,1	7,3	3,6	100,0	55	1 050
Troms	35,4	8,9	38,8	8,9	8,1	100,0	23	439
Finnmark	20,7	26,0	19,5	20,1	13,8	100,0	15	282

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8. Studiepoeng blant lærere som underviser i naturfag, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent

	Ingen studiepoeng	1-29 studiepoeng	30-59 studiepoeng	60 studiepoeng	Mer enn 60 studiepoeng	I alt (vektet)	Antall (uvektet)	Antall vektet
I alt	29,8	15,5	29,5	15,4	9,8	100,0	1 250	23 588
Kjønn								
Mann	22,5	12,4	30,2	18,9	15,9	100,0	385	6 940
Kvinne	32,8	16,8	29,2	13,9	7,3	100,0	865	16 648
Aldersgrupper								
-29 år	47,1	10,4	17,0	16,3	9,2	100,0	135	2 543
30-39 år	16,2	14,7	38,2	19,0	11,9	100,0	356	6 680
40-49 år	27,6	18,4	31,9	13,7	8,5	100,0	385	7 303
50-59 år	40,5	15,5	24,4	11,4	8,2	100,0	267	5 068
60- år	34,1	14,2	20,8	18,3	12,6	100,0	107	1 994
Ansattgrupper								
0-4 år	44,3	13,0	19,1	14,2	9,4	100,0	132	2 486
5-9 år	29,9	8,2	29,2	19,8	12,9	100,0	233	4 392
10-19 år	20,6	17,6	37,2	14,4	10,3	100,0	523	9 893
20-29 år	39,9	21,0	21,3	11,7	6,1	100,0	187	3 543
30 år eller mer	35,5	15,0	23,6	17,2	8,7	100,0	175	3 275
Pedagogisk utdanning								
Allmennlærerutdanning	26,0	15,6	33,5	16,5	8,4	100,0	1 011	19 055
Førskoleutdanning	54,0	25,8	12,9	5,7	1,6	100,0	124	2 402
Faglærerutdanning	36,7	2,2	23,2	20,2	17,7	100,0	44	823
Praktisk-pedagogisk utdanning ..	32,8	1,8	6,8	13,6	45,1	100,0	59	1 083
Ingen pedagogisk utdanning	50,9	8,6	-	16,6	23,9	100,0	12	225
Hovedtrinn								
Småskoletrinnet	38,7	19,3	28,0	11,7	2,3	100,0	555	10 699
Mellomskoletrinnet	29,2	15,1	36,1	13,1	6,5	100,0	365	6 938
Ungdomstrinnet	11,7	8,6	24,4	24,9	30,4	100,0	291	5 200
Kombinasjon	33,5	12,8	25,8	22,8	5,1	100,0	39	750
Undervisningstimer per uke								
1 time	44,7	21,1	25,1	7,3	1,8	100,0	275	5 298
2 timer	34,7	15,9	33,3	12,1	4,0	100,0	474	9 052
3 timer	23,0	13,2	28,4	20,8	14,6	100,0	198	3 695
4 timer	20,8	13,7	35,6	16,0	13,8	100,0	120	2 229
5 timer	6,1	9,2	31,5	34,6	18,5	100,0	32	593
Mer enn 5 timer	6,2	9,3	21,3	29,8	33,4	100,0	151	2 720
Skoleslag								
Barneskole	35,0	17,3	30,6	13,0	4,1	100,0	811	15 542
Ungdomsskole	12,3	9,7	22,2	25,2	30,5	100,0	228	4 010
Barne- og ungdomsskole	27,1	14,4	32,7	14,7	11,2	100,0	211	4 037
Skolestørrelse								
0-99 elever	30,7	20,9	24,2	17,8	6,3	100,0	140	2 670
100-199 elever	30,9	15,4	34,3	13,8	5,6	100,0	209	3 965
200-299 elever	26,9	17,0	29,6	16,9	9,7	100,0	251	4 735
300-399 elever	30,6	14,5	28,0	15,1	11,8	100,0	300	5 614
400-499 elever	26,9	14,2	29,6	15,7	13,5	100,0	163	3 060
Minst 500 elever	32,9	12,4	30,3	13,2	11,2	100,0	187	3 544
Gruppestørrelse								
3-11,9 elever	32,2	17,9	27,0	15,6	7,4	100,0	344	6 552
12-13,9 elever	25,8	15,3	33,7	16,0	9,2	100,0	348	6 604
14-15,9 elever	33,6	15,9	26,3	14,8	9,4	100,0	293	5 492
16+ elever	27,7	12,3	30,8	14,8	14,4	100,0	265	4 941
Arbeidsfylke								
Østfold	34,1	16,4	18,8	17,5	13,2	100,0	74	1 394
Akershus	39,3	10,2	22,4	16,9	11,2	100,0	118	2 228
Oslo	38,4	10,2	32,6	12,1	6,8	100,0	87	1 652
Hedmark	25,6	15,4	21,5	31,5	6,1	100,0	60	1 124
Oppland	27,5	10,9	28,5	17,5	15,6	100,0	56	1 046
Buskerud	25,8	23,0	25,8	14,7	10,7	100,0	62	1 181
Vestfold	35,5	9,8	32,1	11,2	11,5	100,0	60	1 119
Telemark	23,2	23,0	33,7	8,7	11,4	100,0	44	836
Aust-Agder	30,6	27,2	27,2	3,0	12,0	100,0	33	630
Vest-Agder	26,0	16,3	39,0	16,5	2,1	100,0	43	804
Rogaland	30,7	15,6	36,1	13,6	4,0	100,0	116	2 194
Hordaland	27,7	14,8	32,1	11,7	13,7	100,0	138	2 598
Sogn og Fjordane	39,5	21,6	26,2	8,3	4,4	100,0	23	438
Møre og Romsdal	32,1	18,8	28,4	10,9	9,7	100,0	81	1 530
Sør-Trøndelag	18,5	18,6	30,5	19,4	13,1	100,0	66	1 234
Nord-Trøndelag	19,6	16,0	25,5	27,6	11,3	100,0	51	961
Nordland	27,4	15,3	27,0	19,3	11,1	100,0	78	1 488
Troms	22,3	14,8	46,4	9,8	6,8	100,0	41	777
Finnmark	32,4	10,8	36,1	20,7	-	100,0	19	354

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 9. Studiepoeng blant lærere som underviser i norsk, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent

	Ingen studiepoeng	1-29 studiepoeng	30-59 studiepoeng	60 studiepoeng	Mer enn 60 studiepoeng	I alt (vektet)	Antall (uvektet)	Antall vektet
I alt	15,4	7,3	36,0	29,1	12,2	100,0	2 040	38 719
Kjønn								
Mann	17,2	5,9	41,6	26,2	9,2	100,0	355	6 432
Kvinne	15,0	7,6	34,9	29,6	12,8	100,0	1 685	32 287
Aldersgrupper								
-29 år	12,5	3,2	34,4	31,3	18,6	100,0	192	3 636
30-39 år	9,0	2,3	45,9	31,1	11,7	100,0	525	9 907
40-49 år	14,5	7,0	37,8	30,8	9,9	100,0	629	11 970
50-59 år	19,0	15,1	28,9	24,8	12,1	100,0	513	9 783
60- år	29,4	4,9	23,4	26,6	15,7	100,0	181	3 423
Ansattegrupper								
0-4 år	18,3	6,4	33,8	26,4	15,2	100,0	208	3 950
5-9 år	12,5	2,6	40,3	30,5	14,1	100,0	353	6 679
10-19 år	15,7	5,2	39,0	29,8	10,4	100,0	812	15 424
20-29 år	12,9	12,9	34,1	28,1	12,0	100,0	351	6 680
30 år eller mer	18,6	12,4	27,4	28,4	13,1	100,0	316	5 986
Pedagogisk utdanning								
Allmennlærerutdanning	9,8	6,9	39,4	31,7	12,3	100,0	1 617	30 662
Førskoleutdanning	33,9	12,7	27,1	17,8	8,5	100,0	236	4 580
Faglærerutdanning	32,7	9,2	25,2	23,6	9,3	100,0	64	1 211
Praktisk-pedagogisk utdanning ..	41,9	2,1	13,3	19,0	23,6	100,0	99	1 816
Ingen pedagogisk utdanning	50,6	-	20,7	20,2	8,5	100,0	24	449
Hovedtrinn								
Småskoletrinnet	17,0	9,4	38,2	26,6	8,8	100,0	850	16 433
Mellomskoletrinnet	13,4	6,8	42,5	27,6	9,7	100,0	592	11 357
Ungdomstrinnet	14,6	4,4	24,5	35,5	21,1	100,0	462	8 308
Kombinasjon	16,2	5,9	31,4	30,3	16,2	100,0	136	2 620
Undervisningstimer per uke								
1 time	25,8	9,1	50,9	11,4	2,8	100,0	34	644
2 timer	30,5	7,7	38,0	18,1	5,7	100,0	89	1 674
3 timer	18,2	8,1	43,5	26,7	3,5	100,0	112	2 113
4 timer	16,7	8,0	34,8	30,4	10,2	100,0	290	5 437
5 timer	13,5	8,8	37,4	28,1	12,1	100,0	492	9 335
Mer enn 5 timer	13,9	6,2	34,3	30,9	14,7	100,0	1 023	19 516
Skoleslag								
Barneskole	16,1	7,8	38,9	27,5	9,7	100,0	1 338	25 786
Ungdomsskole	13,5	3,6	23,5	37,8	21,6	100,0	364	6 445
Barne- og ungdomsskole	14,4	9,2	37,0	26,3	13,0	100,0	338	6 488
Skolestørrelse								
0-99 elever	16,4	7,4	41,6	24,5	10,0	100,0	241	4 613
100-199 elever	12,7	7,9	39,0	31,0	9,5	100,0	345	6 559
200-299 elever	15,0	7,5	34,0	29,3	14,2	100,0	363	6 873
300-399 elever	13,6	8,5	36,0	30,9	11,0	100,0	502	9 490
400-499 elever	18,2	5,4	36,1	26,4	14,0	100,0	294	5 558
Minst 500 elever	18,3	6,2	30,6	29,7	15,2	100,0	295	5 625
Gruppestørrelse								
3-11,9 elever	16,2	7,7	38,8	26,7	10,6	100,0	547	10 468
12-13,9 elever	14,1	8,3	36,6	29,2	11,7	100,0	545	10 395
14-15,9 elever	15,2	8,4	36,5	27,8	12,1	100,0	482	9 110
16+ elever	15,9	4,5	31,7	32,9	14,9	100,0	466	8 747
Arbeidsfylke								
Østfold	16,6	10,7	39,8	21,2	11,7	100,0	103	1 964
Akershus	21,1	6,8	24,8	34,6	12,7	100,0	196	3 707
Oslo	18,8	4,9	29,3	32,0	15,0	100,0	165	3 149
Hedmark	10,4	7,1	44,1	31,4	7,0	100,0	85	1 610
Oppland	12,3	8,1	33,7	36,3	9,5	100,0	74	1 403
Buskerud	25,4	3,1	29,7	31,8	9,9	100,0	99	1 863
Vestfold	18,1	8,8	33,3	27,1	12,8	100,0	106	1 986
Telemark	13,1	4,9	34,4	31,3	16,3	100,0	61	1 164
Aust-Agder	20,3	9,2	39,0	16,7	14,8	100,0	54	1 033
Vest-Agder	11,2	5,0	52,3	25,2	6,2	100,0	80	1 520
Rogaland	13,1	10,5	39,3	26,6	10,5	100,0	191	3 633
Hordaland	12,3	4,5	37,6	31,6	14,0	100,0	243	4 612
Sogn og Fjordane	15,5	11,0	33,3	38,0	2,3	100,0	45	860
Møre og Romsdal	13,6	12,0	30,2	28,3	15,9	100,0	117	2 224
Sør-Trøndelag	18,0	2,6	38,8	25,4	15,2	100,0	117	2 213
Nord-Trøndelag	3,7	12,3	43,8	28,2	11,9	100,0	75	1 419
Nordland	14,2	6,2	34,6	29,1	16,0	100,0	113	2 158
Troms	12,1	9,7	45,7	22,9	9,6	100,0	83	1 576
Finnmark	18,1	9,3	42,8	23,6	6,2	100,0	33	626

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 10. Studiepoeng blant lærere som underviser i RLE, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent

	Ingen studiepoeng	1-29 studiepoeng	30-59 studiepoeng	60 studiepoeng	Mer enn 60 studiepoeng	I alt (vektet)	Antall (uvektet)	Antall vektet
I alt	25,2	30,2	26,0	12,4	6,2	100,0	1 294	24 462
Kjønn								
Mann	26,7	28,4	23,3	12,3	9,3	100,0	274	4 948
Kvinne	24,8	30,6	26,7	12,4	5,5	100,0	1 020	19 514
Aldersgrupper								
-29 år	18,3	26,5	40,9	8,7	5,7	100,0	137	2 579
30-39 år	13,9	24,5	36,5	15,5	9,6	100,0	364	6 842
40-49 år	23,3	38,5	22,0	12,1	4,1	100,0	403	7 635
50-59 år	39,2	32,4	14,9	9,0	4,4	100,0	284	5 406
60- år	42,1	16,4	16,1	17,0	8,4	100,0	106	1 999
Ansattgrupper								
0-4 år	26,6	26,6	29,7	8,2	8,9	100,0	143	2 701
5-9 år	17,4	20,3	39,3	14,9	8,0	100,0	245	4 611
10-19 år	24,5	30,7	26,0	12,4	6,3	100,0	519	9 800
20-29 år	22,1	45,6	17,4	11,2	3,7	100,0	213	4 055
30 år eller mer	40,5	26,2	14,9	13,8	4,5	100,0	174	3 295
Pedagogisk utdanning								
Allmennlærerutdanning	18,2	33,8	30,3	12,6	5,0	100,0	1 037	19 619
Førskoleutdanning	58,4	24,9	7,5	7,5	1,7	100,0	120	2 328
Faglærerutdanning	52,5	11,3	16,3	9,2	10,8	100,0	44	825
Praktisk-pedagogisk utdanning ..	41,6	5,1	7,6	17,3	28,4	100,0	80	1 447
Ingen pedagogisk utdanning	77,3	-	-	22,7	-	100,0	13	243
Hovedtrinn								
Småskoletrinnet	27,4	34,9	22,9	10,9	3,9	100,0	533	10 295
Mellomskoletrinnet	21,2	31,3	32,3	10,5	4,7	100,0	409	7 831
Ungdomstrinnet	26,5	19,9	23,2	17,9	12,5	100,0	322	5 758
Kombinasjon	26,5	33,5	23,4	10,1	6,5	100,0	30	577
Undervisningstimer per uke								
1 time	31,0	31,1	24,0	9,3	4,6	100,0	319	6 058
2 timer	24,9	34,0	24,6	12,1	4,3	100,0	727	13 775
3 timer	18,9	16,0	39,4	14,8	10,9	100,0	100	1 878
4 timer	16,3	20,7	31,8	17,7	13,5	100,0	108	2 006
5 timer	31,4	10,5	-	30,3	27,9	100,0	10	186
Mer enn 5 timer	19,7	13,4	24,3	19,4	23,2	100,0	30	559
Skoleslag								
Barneskole	25,9	32,7	26,5	10,7	4,2	100,0	815	15 677
Ungdomsskole	26,1	17,3	23,7	18,2	14,7	100,0	257	4 522
Barne- og ungdomsskole	21,6	34,3	26,5	12,7	4,9	100,0	222	4 264
Skolestørrelse								
0-99 elever	28,6	36,6	22,7	6,1	6,0	100,0	132	2 533
100-199 elever	24,2	33,9	26,1	12,6	3,2	100,0	211	4 003
200-299 elever	21,3	29,9	29,9	12,8	6,0	100,0	265	5 015
300-399 elever	24,1	30,3	25,4	12,1	8,1	100,0	311	5 831
400-499 elever	30,7	26,6	19,8	15,2	7,6	100,0	193	3 626
Minst 500 elever	25,3	25,0	30,1	13,7	5,9	100,0	182	3 454
Gruppestørrelse								
3-11,9 elever	28,4	31,5	25,4	8,9	5,9	100,0	335	6 390
12-13,9 elever	18,4	37,0	26,7	14,2	3,8	100,0	331	6 312
14-15,9 elever	28,3	27,8	27,9	9,5	6,6	100,0	313	5 905
16+ elever	25,9	23,8	24,0	17,3	9,0	100,0	315	5 855
Arbeidsfylke								
Østfold	24,2	28,2	24,0	9,9	13,7	100,0	71	1 335
Akershus	34,0	20,6	23,4	14,0	8,0	100,0	129	2 421
Oslo	27,1	25,7	22,3	15,5	9,4	100,0	95	1 800
Hedmark	17,8	38,7	21,9	15,7	5,8	100,0	50	951
Oppland	22,1	44,0	19,7	14,2	-	100,0	41	769
Buskerud	28,2	22,4	28,4	9,1	11,9	100,0	64	1 211
Vestfold	30,2	26,7	28,2	10,2	4,8	100,0	60	1 129
Telemark	23,7	26,7	36,8	10,1	2,7	100,0	38	728
Aust-Agder	30,1	39,9	16,0	11,6	2,3	100,0	43	816
Vest-Agder	20,5	28,1	22,9	17,2	11,3	100,0	53	999
Rogaland	17,3	32,3	28,5	15,6	6,5	100,0	122	2 303
Hordaland	22,7	24,5	35,1	14,1	3,5	100,0	147	2 774
Sogn og Fjordane	23,6	47,1	17,6	9,0	2,7	100,0	34	650
Møre og Romsdal	24,9	26,2	27,6	14,1	7,2	100,0	77	1 456
Sør-Trøndelag	32,6	27,4	23,3	12,3	4,4	100,0	70	1 320
Nord-Trøndelag	23,0	38,8	26,7	3,7	7,8	100,0	52	984
Nordland	22,5	39,6	24,0	13,9	-	100,0	71	1 351
Troms	27,8	37,9	24,8	5,7	3,8	100,0	53	1 012
Finnmark	21,2	41,4	29,4	-	8,0	100,0	24	453

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 11. Studiepoeng blant lærere som underviser i samfunnsfag, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent

	Ingen studiepoeng	1-29 studiepoeng	30-59 studiepoeng	60 studiepoeng	Mer enn 60 studiepoeng	I alt (vektet)	Antall (uvektet)	Antall vektet
I alt	30,6	15,5	25,8	15,5	12,6	100,0	1 361	25 618
Kjønn								
Mann	19,3	10,0	27,1	21,9	21,6	100,0	371	6 673
Kvinne	34,5	17,5	25,4	13,2	9,4	100,0	990	18 946
Aldersgrupper								
-29 år	39,8	3,8	18,6	24,9	12,9	100,0	135	2 537
30-39 år	17,7	17,1	36,5	14,7	14,1	100,0	382	7 164
40-49 år	35,3	17,4	23,3	12,8	11,2	100,0	431	8 153
50-59 år	36,2	17,9	20,3	14,8	10,9	100,0	300	5 667
60- år	30,0	10,9	22,8	19,2	17,0	100,0	113	2 098
Ansattgrupper								
0-4 år	41,9	9,3	12,0	21,4	15,4	100,0	133	2 507
5-9 år	30,6	8,9	30,2	20,3	10,1	100,0	252	4 728
10-19 år	24,4	19,1	29,7	12,2	14,6	100,0	553	10 438
20-29 år	34,5	18,5	21,7	14,5	10,8	100,0	230	4 348
30 år eller mer	35,8	14,7	23,3	15,8	10,4	100,0	193	3 597
Pedagogisk utdanning								
Allmennlærerutdanning	28,0	16,0	30,5	15,5	10,1	100,0	1 079	20 327
Førskoleutdanning	58,1	25,6	8,6	6,2	1,6	100,0	129	2 499
Faglærerutdanning	50,7	2,6	12,7	24,2	9,8	100,0	40	744
Praktisk-pedagogisk utdanning ..	14,7	4,4	5,0	21,5	54,4	100,0	97	1 755
Ingen pedagogisk utdanning	18,4	-	6,0	36,8	38,9	100,0	16	293
Hovedtrinn								
Småskoletrinnet	40,6	21,6	25,3	9,3	3,2	100,0	525	10 133
Mellomskoletrinnet	28,3	15,2	29,4	16,0	11,1	100,0	429	8 199
Ungdomstrinnet	17,0	7,1	22,1	25,5	28,3	100,0	370	6 576
Kombinasjon	38,2	10,9	26,5	5,5	18,8	100,0	37	712
Undervisningstimer per uke								
1 time	43,7	20,0	24,8	9,3	2,3	100,0	342	6 587
2 timer	31,4	17,6	28,3	12,4	10,1	100,0	493	9 377
3 timer	23,1	12,4	26,7	19,8	18,0	100,0	326	5 996
4 timer	19,6	8,0	20,6	32,5	19,2	100,0	88	1 628
5 timer	19,0	14,1	21,7	23,2	21,9	100,0	37	690
Mer enn 5 timer	12,5	2,7	17,6	23,8	43,3	100,0	75	1 341
Skoleslag								
Barneskole	34,7	18,6	27,5	13,0	6,2	100,0	840	16 134
Ungdomsskole	16,2	7,1	22,0	26,2	28,5	100,0	300	5 260
Barne- og ungdomsskole	32,8	14,2	24,3	11,6	17,0	100,0	221	4 225
Skolestørrelse								
0-99 elever	41,1	15,0	20,6	17,3	6,0	100,0	149	2 847
100-199 elever	31,8	16,5	24,8	14,8	12,0	100,0	226	4 271
200-299 elever	30,7	14,4	30,2	16,7	8,0	100,0	269	5 080
300-399 elever	30,5	16,6	24,6	14,1	14,2	100,0	325	6 061
400-499 elever	24,7	15,4	24,8	16,7	18,5	100,0	199	3 701
Minst 500 elever	26,7	14,7	28,1	14,3	16,2	100,0	193	3 658
Gruppestørrelse								
3-11,9 elever	36,7	14,0	27,1	14,8	7,3	100,0	360	6 865
12-13,9 elever	30,0	18,6	25,4	15,7	10,3	100,0	358	6 775
14-15,9 elever	33,0	15,0	24,8	14,3	12,9	100,0	319	5 994
16+ elever	21,7	14,3	25,7	17,2	21,0	100,0	324	5 984
Arbeidsfylke								
Østfold	34,0	12,9	20,3	18,9	13,8	100,0	78	1 467
Akershus	34,3	14,6	23,4	9,9	17,7	100,0	139	2 607
Oslo	23,0	11,5	22,8	19,9	22,9	100,0	89	1 686
Hedmark	40,1	14,9	25,3	14,6	5,1	100,0	55	1 042
Oppland	31,5	15,0	24,9	22,7	5,8	100,0	48	905
Buskerud	31,1	11,3	36,1	12,2	9,3	100,0	63	1 190
Vestfold	31,3	11,9	25,4	18,5	12,9	100,0	68	1 268
Telemark	25,3	10,3	29,9	21,9	12,7	100,0	40	759
Aust-Agder	31,8	23,3	22,7	8,2	14,0	100,0	35	664
Vest-Agder	38,6	17,2	25,3	16,6	2,2	100,0	47	879
Rogaland	25,2	15,9	30,8	13,5	14,6	100,0	153	2 876
Hordaland	23,7	18,1	24,4	21,7	12,1	100,0	146	2 749
Sogn og Fjordane	31,9	15,9	12,6	21,8	17,9	100,0	32	610
Møre og Romsdal	32,0	17,9	19,8	14,8	15,6	100,0	80	1 483
Sør-Trøndelag	25,5	20,8	24,4	13,5	15,8	100,0	79	1 482
Nord-Trøndelag	32,1	16,0	38,4	6,8	6,8	100,0	57	1 076
Nordland	38,9	17,9	23,3	12,2	7,7	100,0	78	1 479
Troms	30,2	15,5	34,3	12,8	7,2	100,0	53	997
Finnmark	48,1	9,5	23,2	19,1	-	100,0	21	400

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Vedlegg A: Kjennemerker i vedleggstabeller

Variabel	Kategorier
Aldersgrupper	29 år eller yngre 30-39 år 40-49 år 50-59 år 60 år eller eldre
Ansiennitetsgrupper	0-4 år 5-9 år 10-19 år 20-29 år 30 år eller mer
Pedagogisk utdanning	Allmennlærerutdanning Førskoleutdanning Faglærerutdanning Praktisk-pedagogisk utdanning Ingen pedagogisk utdanning
Hovedtrinn	Småskoletrinnet Mellomtrinnet Ungdomstrinnet Kombinasjon
Undervisningstimer per uke	1 time 2 timer 3 timer 4 timer 5 timer Mer enn 5 timer
Skoleslag	Barneskole Ungdomsskole Barne- og ungdomsskole
Skolestørrelse	0-99 elever 100-199 elever 200-299 elever 300-399 elever 400-499 elever Minst 500 elever
Gruppestørrelse	3-11,9 elever 12-13,9 elever 14-15,9 elever 16+ elever

Vedlegg B: Instruks. Orientering og veiledning for intervjuere

Kompetanse i grunnskolen

Produktnummer 6991

Instruks

Orientering og veiledning for intervjuere

INNHold

1. Orientering om undersøkelsen	84
1.1 Oppdragsgiver.....	84
1.2 Bakgrunn og formål.....	84
1.3 Tidligere undersøkelser?.....	84
1.4 Motivering av IO.....	84
2. Gjennomføring av undersøkelsen	85
2.1 Utvalg.....	85
2.2. Innsamlingsmetode	86
2.3 Intervjutid.....	86
2.4 Innsamlingsperiode	86
2.5 Forventninger	86
2.6 IO-brev	87
2.7 Incitament.....	87
2.8 Hva skjer med dataene - registerkobling, anonymisering, sletting.....	87
2.9 Frafall, avgang og flyttinger.....	87
Vedlegg 1: Spørreskjema	89
Vedlegg 2: IO-brev med telefonnummer telefonintervju.....	93
Vedlegg 3: Kontaktbrev IO uten registert telefonnummer	95
Vedlegg 4: IO-brev uten telefonnummer telefonintervju.....	97

Jan Haslund, programmering	21 09 46 82	jha@ssb.no
Mathias Killengreen Revold	21 09 48 50	rmk@ssb.no
Bengt Oscar Lagerstrøm, prosjektleder	21 09 44 64	bol@ssb.no

Avdeling for datafangst og metode/Seksjon for intervju

1. Orientering om undersøkelsen

1.1 Oppdragsgiver

Undersøkelsen er finansiert av Kunnskapsdepartementet.

1.2 Bakgrunn og formål

Hensikten med undersøkelsen er å kartlegge kompetanse blant de som underviser i de ulike fagene i grunnskolen i skoleåret 2013/14.

Fagene som er aktuelle for undersøkelsen er **engelsk, finsk, fransk, mat og helse, RLE (Religion, Livssyn og etikk), kroppsøving, kunst og håndverk, matematikk, musikk, naturfag, norsk, samfunnsfag, spansk og tysk, samt andre fag spesifisert av den enkelte.**

For å kunne få et godt bilde av situasjonen stiller vi spørsmål om:

- hvilke fag og klassetrinn IO underviser
- hvilken grunnutdanning IO har
- hvilken utdanning IO har i enkelte fag som han eller hun underviser i

Det samlede datamaterialet vil bli bearbeidet og analysert av SSB, men vil også bli gjort tilgjengelig for oppdragsgiver og andre etter vanlige regler. Det betyr at vi gir oppdragsgiver en anonymisert datafil, og at andre vil få tilgang på en anonymisert datafil fra Norges samfunnsvitenskapelige datatjeneste (NSD). Navn, adresser, personnummer og eventuelle andre opplysninger som vil kunne avdekke hvem som har svart, fjernes fra fila før vi gir den fra oss.

Kunnskapsdepartementet vil bruke materialet sammen med annen statistikk om grunnskolen til å gi et bilde av lærerkreftene i grunnskolen. Kartleggingen vil således inngå i departementets grunnlag for videre arbeid med rekruttering av lærere, tilrettelegging for relevant etter- og videreutdanning.

1.3 Tidligere undersøkelser?

Statistisk sentralbyrå gjennomførte en tilsvarende kartlegging av kompetanseprofil i grunnskolen i 1999 og i forkant av Kunnskapsløftet i 2006.

1.4 Motivering av IO

De fleste har deltatt i de tidligere kartleggingene vi har gjort. Menn har imidlertid vært litt vanskeligere. I tabellen under er det listet opp ulike spørsmål IO kan stille og hva det kan være lurt å svare.

IO spørsmål	Hva du bør si og hvorfor?
Hva er formålet med undersøkelsen? Hvordan skal informasjonen brukes?	IO ønsker mer informasjon om undersøkelsen. Ikke gå i detaljer om de ulike temaene i undersøkelsen. To eller tre korte, men mer spesifikke setninger bør holde, som f.eks. kartlegge formell kompetanse i de fagene du underviser i. Husk å besvare de konkrete spørsmålene IO kommer med.
Hvem står bak? Hvem betaler?	Kunnskapsdepartementet

Hvor lang tid vil det ta?	Gi et så eksakt svar som mulig. Lengden av skjemaet varierer i forhold til antall fag den enkelte underviser i. I snitt vil intervjuene ta 15 minutter. Enkelte IO kan svare på et spørsmål nesten like fort som du klarer å stille dem. Still spørsmålene raskt kun om du intervjuer en person som har sagt seg villig selv om hun har det svært travelt og du tror det vil bli vanskelig å komme i kontakt med henne senere; "Jeg kan snakke fort for å få intervjuet til å gå raskere"
Er undersøkelsen konfidensiell (anonym)?	Dataene vil bli anonymisert innen utgangen av året. Både dataene som er samlet inn og alle som arbeider i SSB er underlagt taushetsplikt.
Hva om jeg ikke vil svare på spørsmålene?	IO kan når som helst la være å svare på spørsmål. I etterkant kan IO også ta kontakt for å få opplysningene slettet. <i>"Ingen av spørsmålene er sensitive, men du kan når som helst velge å ikke besvare et spørsmål"</i> <i>"Du kan også når som helst trekke deg fra undersøkelsen".</i> Denne siste setningen bør unngås. Når IO først er i gang med intervjuet, er det sjelden slik at IO ikke svarer eller velger å bryte av intervjuet uten at du gis mulighet til å gjøre en ny avtale for å komme tilbake og slutføre intervjuet.
Hvordan kan jeg være sikker på du ringer fra Statistisk sentralbyrå?	IO kan ringe svartjenesten vår på 800 83 028 (08.00-21.30), eventuelt sende e-post til iosvar@ssb.no
Hva er Statistisk sentralbyrå?	<i>"SSB har hovedansvaret for å dekke behovet for statistikk om det norske samfunnet. Offisiell statistikk er nasjonens felles faktagrunnlag og viktig for et levende demokrati.</i> <i>Statistikk skal gi informasjon om forskjeller og sammenhenger i samfunnet – mellom grupper, over tid og over landegrensene. Statistikk skal speile samfunnet og vise utviklingstrekk for befolkning, levekår, økonomi, miljø og næringsvirksomhet."</i>
Hvorfor er jeg trukket ut?	I dette tilfellet er utvalget trukket blant personer som er ansatt på grunnskoler med minst 50% stilling jf. fullført utdanning registrert i vårt utdanningsregister <i>"Utvalget er tilfeldig trukket blant personer ansatt på grunnskoler i alderen 20-65 år".</i> Måten utvalget er trukket på gjør at det vil være relativt mange som ikke lenger underviser i grunnskolen, enten fordi de har en administrativ stilling, i permisjon eller sluttet. Det er viktig å få intervju med disse også selv om det kun er et par spørsmål til denne gruppen.

2. Gjennomføring av undersøkelsen

2.1 Utvalg

Kriteriene for utvalget er lønnstakere med arbeidsgiver i næring 85.201 (ordinær grunnskoleundervisning). Alder er beregnet til 15-65 år per 20. november 2012. Avtalte årsverk er større enn 0,5, samt at personen har fullført en pedagogisk utdanning. Kun hovedarbeidsforholdet er tatt med.

Populasjonen er hentet fra KOSTRA per 4. kvartal 2012 og omfatter 60 072 personer. Lærerutdanning er oppdatert til og med november 2011. Lærere som har fått sin utdanning etter dette tidspunkt er dermed ikke med i trekkgrunlaget.

Videre er det populasjonen koblet med grunnskolefila som viser hvilken type grunnskole virksomheten er (barneskole, kombinert barne- og ungdomsskole eller ungdomsskole). Etter denne koblingen sitter vi igjen med 59 815 personer.

Tabellen under gir en oversikt over populasjon og utvalget etter kjønn, aldersgrupper, skoletype og fylke.

Tabell: Utvalg og populasjon etter ulike kjennemerker. Antall og utvalgsandel

	Antall i utvalget	Antall i populasjonen	Utvalgsandel
I alt	5 003	59 815	8,4
Kjønn			
Menn	1 290	15 418	8,4
Kvinner	3 713	44 397	8,4
Aldersgrupper			
Under 25 år	50	628	8,0
25-34 år	1 030	11 400	9,0
35-44 år	1 602	19 457	8,2
45-54 år	1 118	13 375	8,4
55 - 60 år	774	9 479	8,2
Over 60 år	429	5 476	7,8
Skoletype			
Barneskole	2 611	31 216	8,4
Kombinert	1 288	15 398	8,4
Ungdomsskole	1 104	13 201	8,4
Fylke			
01 Østfold	285	3 297	8,6
02 Akershus	450	5 453	8,3
03 Oslo	402	4 783	8,4
04 Hedmark	212	2 391	8,9
05 Oppland	187	2 416	7,7
06 Buskerud	259	3 016	8,6
07 Vestfold	226	2 853	7,9
08 Telemark	164	2 071	7,9
09 Aust-Agder	124	1 414	8,8
10 Vest-Agder	211	2 332	9,0
11 Rogaland	468	5 745	8,1
12 Hordaland	546	6 345	8,6
14 Sogn og Fjordane	145	1 732	8,4
15 Møre og Romsdal	272	3 363	8,1
16 Sør-Trøndelag	307	3 478	8,8
17 Nord-Trøndelag	168	1 996	8,4
18 Nordland	284	3 578	7,9
19 Troms	195	2 316	8,4
20 Finnmark	98	1 236	7,9

2.2. Innsamlingsmetode

Mixed-mode design - Telefon og web.

3000 IO skal kontaktes først på telefon, deretter følges de opp på web. 2000 IO får tilsendt brev med henvisning et nettsted (url) hvor de får tilgang til et elektronisk skjema ved bruk av et passord. Denne delen av utvalget blir fulgt opp på telefon.

2.3 Intervjutid

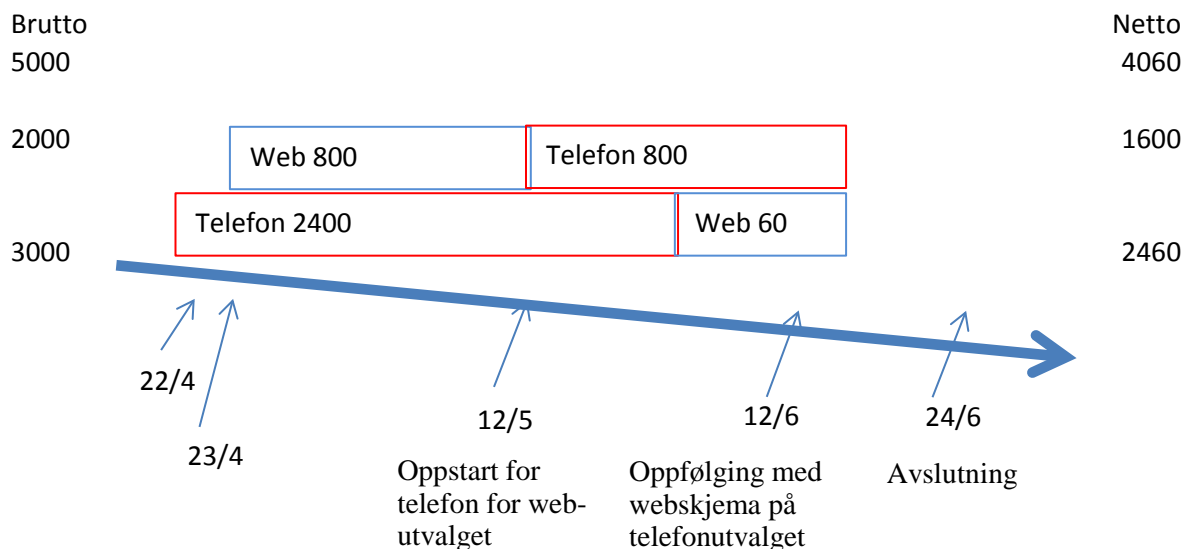
Det skal bare foretas intervju over telefon, og intervjutiden er i gjennomsnitt stipulert til 15 minutter. IO som har flyttet til annen adresse enn den som står på IO-lista, skal bare intervjues hvis de kan nås over telefon.

2.4 Innsamlingsperiode

Datainnsamlingsperioden er fra 22. april til 14. juni 2014.

2.5. Forventninger

I de tidligere undersøkelsene har vi intervjuet ni av ti. Vi har nok litt mer problemer med å komme i kontakt med alle nå, men svarprosenten forventes å være rundt 80% (4000 intervju). Figuren under illustrer utsendingsplan og mål.

2.6 IO-brev

Informasjonsbrev er sendt 14. april 2014.

2.7 Incitament

Ikke aktuelt.

2.8 Hva skjer med dataene - registerkobling, anonymisering, sletting

I tillegg til data fra Arbeidstakerregisteret, som utvalget er trukket fra, vil det bli påkoblet data om høyeste fullførte utdanning for den enkelte lærer samt enkelte opplysninger fra SSB sitt register over kommuner og stat (KOSTRA) slik at vi får koblet videre til Grunnskolens informasjonssystem som vil gi oss opplysninger om de enkelte skolene, lærertetthet mm.

2.9 Frafall, avgang og flyttinger

Det skal alltid gis innformasjon i feltet "Sps Oppflg". For frafallsårsakene 31-41 er vi helt avhengige av å få tilleggsopplysninger for å kunne utføre oppfølgingsarbeidet. Vær nøye med å få med opplysninger om hvorvidt, og eventuelt hvordan, IO kan nåes på et midlertidig oppholdssted, samt eventuelt nytt telefonnummer.

Her er kodene som gjelder under frafall, avgang og overføringer:

Oversikten over frafallskoder:	
11 IKKE TID NÅ	31 MIDLERTIDIG FRAVÆRENDE PGA SKOLEGANG/ARBEID
12 ØNSKER IKKE Å DELTA	32 MIDLERTIDIG FRAVÆRENDE PGA FERIE EL. LIKNENDE
13 DELTAR IKKE AV PRINSIPP	33 FINNER IKKE ADRESSEN/BOLIGEN
14 ANDRE NEKTER FOR IO	34 IKKE TELEFON/ FOR KOSTBART/LANGT Å REISE
21 KORTVARIG SYKDOM	35 IO IKKE Å TREFFE AV ANDRE ÅRSAKER
22 LANGVARIG SYKDOM/SVEKKELSE	41 ANDRE FRAFALLSGRUNNER, SPESIFISER
23 SYKDOM/DØDSFALL I FAMILIEN/ANNEN UFORUTSETT HENDELSE	
24 SPRÅKPROBLEMER	
Oversikten over avgangskoder:	
91 DØD	
92 BOSATT I UTLANDET (6 md. eller mer)	
93 IO ER BOSATT I INSTITUSJON	

IO som ikke lenger er lærer

Hvis IO har *sluttet som lærer* eller *for tiden ikke underviser* i grunnskolen, skal dette oppgis i skjemaet. Det gjelder IO som har *permisjon*, har *sluttet som lærer*, blitt *rektor som ikke underviser* osv. Disse IOene får et svært kort intervju.

Lykke til med intervjuingen!

Vedlegg 1: Spørreskjema

Kompetanse i grunnskolen

Fylksjek

Underviser du i grunnskolen i skoleåret 2013/2014?

Ja - *Gå til NytFylke*

Nei – *Gå til Aarsak2*

AARSAK

Hva er årsaken til at du ikke lenger underviser i grunnskolen?

1. Jobber som rektor – *Avslutt undersøkelsen*
2. Jobber i skolens administrasjon eller som studieveileder – *Avslutt undersøkelsen*
3. Jobber i voksenopplæringen – *Avslutt undersøkelsen*
4. Jobber i videregående skole – *Avslutt undersøkelsen*
5. Er i permisjon – *Avslutt undersøkelsen*
6. Studerer på fulltid – *Avslutt undersøkelsen*
7. Jobber ikke lengre i skolen – *Avslutt undersøkelsen*
8. Gått av med pensjon – *Avslutt undersøkelsen*
9. Annet – *Gå til AarsakSpes*

AarsakSpes

Spesifiser

*NytFylke

Hvilket fylke jobber du i nå?

LISTE OVER FYLKER

Skoletype:

Sp1 Hvilke trinn undervises det i på skolen du underviser?

_____ Trinn

Sp2 Hvor mange elever er det på skolen der du jobber?

GI ET ANSLAG HVIS DU IKKE KJENNER DET NØYAKTIGE

_____ Elever

*Sp3 Hvor mange år har du undervist i grunnskolen?

Inkluder alle år der du har jobbet i minst ett semester.

Gi et anslag hvis du ikke kjenner det nøyaktige antallet

_____ År

Grunnutdanning:

*Sp4 Hvilken pedagogisk utdanning har du fullført?

HVIS DU HAR MER ENN EN UTDANNING: VELG DEN LENGSTE

HVIS DU HAR TO LIKE LANGE UTDANNINGER: VELG DEN NYESTE

1. 2 ÅRS ALLMENN LÆRERUTDANNING/LÆRERSKOLE
2. 3 ÅRS ALLMENN LÆRERUTDANNING/LÆRERSKOLE
3. 4 ÅRS ALLMENN LÆRERUTDANNING/LÆRERSKOLE - GÅ TIL Sp5b
4. 4 ÅRS GRUNNSKOLELÆRERUTDANNING 1.-7.-TRINN (GLU) GÅ TIL Sp5b
5. 4 ÅRS GRUNNSKOLELÆRERUTDANNING 5.-10.TRINN (GLU) GÅ TIL Sp5b
6. 5 ÅRS INTEGRERT LÆRERUTDANNING 1.-7 TRINN GÅ TIL Sp5b
7. 5 ÅRS INTEGRERT LÆRERUTDANNING 5.-10.-TRINN GÅ TIL Sp5b
8. 4 ÅRS INTEGRERT ADJUNKTUTDANNING GÅ TIL Sp5b
9. 5 ÅRS INTEGRERT LEKTORUTDANNING GÅ TIL Sp5b
10. 2 ÅRS FØRSKOLELÆRERUTDANNING
11. 3 ÅRS FØRSKOLELÆRERUTDANNING
12. 3 ÅRS BARNEHAGELÆRERUTDANNING (FRA 2013/14)
13. PRAKTISK-PEDAGOGISK UTDANNING (PPU)/ PEDAGOGSIKK SEMINAR (PED.SEM) - GÅ TIL Sp7a
14. 1 ÅRS FAGLÆRERUTDANNING
15. 2 ÅRS FAGLÆRERUTDANNING - GÅ TIL Sp5b
16. 3 ÅRS FAGLÆRERUTDANNING GÅ TIL Sp5b
17. 4 ÅRS FAGLÆRERUTDANNING (FOR PRAKTISKE OG ESTETISKE FAG) GÅ TIL Sp5b
18. INGEN/IKKE FULLFØRT UTDANNING - GÅ TIL Sp5a

Sp5a Har du fullført utdanning fra et universitet eller høgskole?

1. JA - GÅ TIL Sp6
2. NEI - GÅ TIL Sp7a

Sp5b Har du i tillegg fullført utdanning fra et universitet?

1. JA - GÅ TIL Sp6
2. NEI - GÅ TIL Sp7a

*Sp6 Hvilken akademisk grad har du fullført fra et universitet eller høgskole?

EVENTUELL LÆRERSKOLE- ELLER HØGSKOLEUTDANNING KAN VÆRE DEL AV GRADEN.

1. BACHELOR
2. CAND. MAG. ELLER TILSVARENDE
3. MASTER ELLER TILSVARENDE
4. HOVEDFAG, EMBEDSEKSAMEN, DOKTORGRAD ELLER TILSVARENDE

Sp7a Har du en annen fullført pedagogisk utdanning?

1. JA - GÅ TIL SPØRSMÅL 7b
2. NEI - GÅ TIL SPØRSMÅL 8

Sp7b Hva slags pedagogisk utdanning er dette?

1. Pedagogikk
2. Spesialpedagogikk
3. Sosialpedagogikk
4. Pedagogisk arbeid på småskoletrinnet (PAPS)
5. Migrasjonspedagogikk
6. Veiledningspedagogikk
7. Yrkespedagogikk
8. IKT for lærere
9. Annet

Praksis

*Sp8 Underviser du i FAG X?

- a. ENGELSK
- b. FRANSK
- c. KROPPSØVING
- d. KUNST OG HÅNDVERK
- e. MATEMATIKK
- f. MAT OG HELSE
- g. MUSIKK
- h. NATURFAG
- i. NORSK
- j. RLE (Religion, livssyn og etikk)
- k. SAMFUNNSFAG
- l. SPANSK
- m. TYSK
- n. ANDRE FAG – Gå til AntallFag
 1. Ja
 2. Nei

Fag vi skal gå videre med = **FAG X** = engelsk, fransk, kroppsøving, kunst og håndverk, matematikk, mat og helse, musikk, naturfag, norsk, RLE, samfunnsfag, spansk, tysk og annet (f.eks. samisk, morsmål o.l.)

Dersom Sp8n = Ja

AntallFag Hvor mange andre fag underviser du i?

Du kan oppgi maksimalt tre fag.

1. 1 fag
2. 2 fag
3. 3 fag eller fler

Dersom AntallFag = 1

AndreFag1a Hvilket fag er dette?

Dersom AntallFag = 2 eller 3

AndreFag1b Hvilket er det første faget?

Dersom AntallFag = 2 eller 3

AndreFag2 Hvilket er det andre faget?

Dersom AntallFag = 3

AndreFag3 Hvilket er det tredje faget?

*Sp9. Hvor mange timer underviser du i (FAG X) per uke?

_____Timer

*Sp10 Hvilke klasstrinn underviser du i (FAG X) nå?

_____Trinn

Kompetansegivende utdanning i det aktuelle faget

*Sp11 Er det lettest for deg å oppgi utdanningen din i (FAG X) i ...

1. VEKTTALL	- GÅ TIL Sp12a
2. STUDIEPOENG	- GÅ TIL Sp12b
3. GRUNNFAG, BACHELOR O.L.	- GÅ TIL Sp12c
4. ÅRSENHETER, FD-KURS O.L.	- GÅ TIL Sp12d
5. INGEN UTDANNING I FAGET	- GÅ TIL SPØRSMÅL FAG X

Sp12a Hvor mange vekttall i (FAG X) har du i utdanningen din?

_____Vekttall (tre posisjoner) - GÅ TIL Sp13

Sp12b Hvor mange studiepoeng i (FAG X) har du i utdanningen din?

_____Studiepoeng (tre posisjoner) - GÅ TIL Sp13

Sp12c Har du halvsemesteremne, semesteremne, grunnfag, mellomfag, storfag eller hovedfag i (FAG X)?

1. HALVSEMESTEREMNE/KVARTÅRSENHET
2. SEMESTEREMNE
3. GRUNNFAG
4. MELLOMFAG
5. BACHELOR
6. STORFAG
7. MASTER
8. HOVEDFAG

Sp12d Hvor mye utdanning har du i (FAG X)?

1. MER ENN HELÅRSENHET
2. HELÅRSHET
3. HALVÅRSENHET - GÅ TIL Sp13
4. KVARTÅRSENHET
5. FD-KURS / KURS AV KORTERE VARIGHET

Vedlegg 2: IO-brev med telefonnummer telefonintervju

KiG «IO_NR»
«ADR4»

Oslo, April 2014
Saksbehandler: Mathias Killengren Revold
Telefon: 800 83 028 (08.00-20.00)
E-post: iosvar@ssb.no
Avdeling for datafangst og metode

Undersøkelse om kompetanse i grunnskolen

En av våre intervjuere vil snart kontakte deg på telefon for å gjennomføre et kort intervju om formell kompetanse i fagene du underviser i. Undersøkelsen er finansiert av Kunnskapsdepartementet. For at vi skal få så pålitelig informasjon om målgruppa som mulig, er det også viktig at du som ikke underviser i skoleåret 2013/2014 svarer.

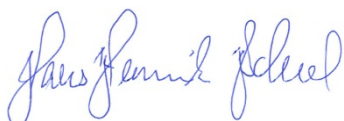
Utvalget representerer alle grunnskolelærere i Norge og er tilfeldig trukket fra Statistisk sentralbyrå sitt arbeidsgiver- og arbeidstakerregister. Ditt svar er viktig. Vi kan ikke erstatte deg med en annen dersom du ikke deltar. Undersøkelsen gjennomføres i henhold til statistikkloven og personopplysningsloven, og intervjueren og andre i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hvem som har deltatt eller hva enkeltpersoner har svart på spørsmålene. Undersøkelsen er frivillig og du kan når som helst trekke deg og kreve opplysningene slettet.

For å gjøre intervjuet kortere og for å få bedre utbytte av informasjonen vi samler inn, vil vi koble svarene med opplysninger fra Folkeregisteret, samt informasjon om lærertetthet og elevtall fra Grunnskolens Informasjonssystem (GSI). Innen 31. desember 2014 vil opplysningene bli anonymisert, slik at identifisering av den enkelte ikke er mulig.

Vi vil kontakte deg på følgende telefonnummer: «TELEFON1», «TELEFON2» og «TELEFON3»
Gi oss tilbakemelding på tlf. 800 83 028, eller iosvar@ssb.no hvis det er andre telefonnummer vi heller kan nå deg på, eller om du ønsker å avtale tidspunkt for intervju. Telefonnummeret du oppgir skal kun brukes i forbindelse med denne undersøkelsen.

Vi håper du har muligheten til å være med på å øke kunnskapen om lærere i Norge.

Med vennlig hilsen

Hans Henrik Scheel
administrerende direktør

Bente Thomassen
seksjonssjef

Oslo, April 2014

Saksbehandlar: Mathias Killengreen Revold

Telefon: 800 83 028 (8.00-20.00)

E-post: iosvar@ssb.no

Avdeling for datafangst og metode

Undersøking om kompetanse i grunnskulen

Ein av våre intervjuarar vil snart kontakte deg på telefon for å gjennomføre eit kort intervju om formell kompetanse i faga du underviser i. Undersøkinga er finansiert av Kunnskapsdepartementet. For at vi skal få så pålitelig informasjon om målgruppa som mogleg, er det også viktig at du som ikkje undervisar i skuleåret 2013/2014 svarer.

Utvalet representerer alle grunnskulelærarar i Noreg og er trekt tilfeldig frå Statistisk sentralbyrå sitt arbeidsgivar- og arbeidstakarregister. Ditt svar er viktig. Vi kan ikkje erstatte deg med ein annan om du ikkje deltar. Undersøkinga gjennomførast i samsvar til statistikkloven og personopplysningsloven, og intervjuaren og andre i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Det vil aldri bli kjent utanfor Statistisk sentralbyrå kven som har delteke eller kva enkeltpersonar har svart på spørsmåla. Undersøkinga er frivillig og du kan når som helst trekke deg og krevje opplysningane sletta.

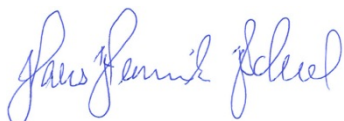
For å gjere intervjuet kortare og for å få betre utbytte av informasjonen vi samlar inn, vil vi kople svara med opplysningar frå Folkeregisteret, samt informasjon om lærartetthet og elevtall frå Grunnskulens Informasjonssystem (GSI). Innan 31. desember 2014 vil opplysningane bli gjort anonyme, slik at identifisering av den enkelte ikkje er mogleg.

Vi vil kontakte deg på følgjande telefonnummer: «TELEFON1», «TELEFON2» og «TELEFON3».

Gi oss tilbakemelding på tlf. 800 83 028, eller iosvar@ssb.no om det er andre telefonnummer vi heller kan nå deg på, eller om du ønskjer å avtale tidspunkt for intervju. Telefonnummer vi får, skal berre brukast i samband med denne undersøkinga.

Vi håper du har høve til å vere med på å auke kunnskapen om lærarar i Noreg.

Med vennleg helsing

Hans Henrik Scheel
administrerende direktør

Bente Thomassen
seksjonssjef

Vedlegg 3: Kontaktbrev IO uten registrert telefonnummer

Oslo, april 2014

Saksbehandler: Mathias Killengreen Revold

Telefon 800 83 028 (kl 08.00 – 20.00)

Avdeling for datafangst og metode

Vi ønsker å intervju deg!

Vi ønsker å komme i kontakt med deg i forbindelse med undersøkelsen Kompetanse i grunnskolen, men vi har ikke registrert noen telefonnummer.

Vennligst ta kontakt med oss for å oppgi telefonnummer og eventuelt avtale tidspunkt for intervju på:

e-post: iosvar@ssb.no eller

telefon: **800 83 028** (mandag-fredag kl 08.00-20.00)

Telefonnummeret du oppgir skal kun brukes i forbindelse med denne undersøkelsen.

Din deltakelse er viktig!

Med vennlig hilsen

Mathias K. Revold
førstekonsulent

Oslo, april 2014

Saksbehandlar: Mathias Killengreen Revold

Telefon 800 83 028 (kl 08.00 -20.00)

Avdeling for datafangst og metode

Vi ønskjer å intervju deg!

Vi vil gjerne komme i kontakt med deg i samband med undersøkinga Kompetanse i grunnskulen. men har ikkje registrert nokon telefonnummer.

Venlegast ta kontakt med oss for å gi telefonnummer og eventuelt avtale tidspunkt for intervju på:

e-post: iosvar@ssb.no eller

telefon: **800 83 028** (måndag-fredag kl 08.00-20.00)

Telefonnummeret du gir skal kun brukas i samband med denne undersøkinga.

Di deltaking er viktig!

Med vennlig helsing

Mathias K. Revold
førstekonsulent

Vedlegg 4: IO-brev uten telefonnummer telefonintervju

KiG
«ADR4»

Oslo, April 20014
Saksbehandler: Mathias Killengren Revold
Telefon: 800 83 028 (08.00-20.00)
E-post: iosvar@ssb.no
Avdeling for datafangst og metode

Undersøkelse om kompetanse i grunnskolen

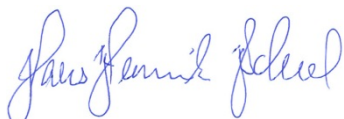
En av våre intervjuere vil snart kontakte deg på telefon for å gjennomføre et kort intervju om formell kompetanse i fagene du underviser i. Undersøkelsen er finansiert av Kunnskapsdepartementet. For at vi skal få så pålitelig informasjon om målgruppa som mulig, er det også viktig at du som ikke underviser i skoleåret 2013/2014 svarer.

Utvalget representerer alle grunnskolelærere i Norge og er tilfeldig trukket fra Statistisk sentralbyrå sitt arbeidsgiver- og arbeidstakerregister. Ditt svar er viktig. Vi kan ikke erstatte deg med en annen dersom du ikke deltar. Undersøkelsen gjennomføres i henhold til statistikkloven og personopplysningsloven, og intervjueren og andre i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hvem som har deltatt eller hva enkeltpersoner har svart på spørsmålene. Undersøkelsen er frivillig og du kan når som helst trekke deg og kreve opplysningene slettet.

For å gjøre intervjuet kortere og for å få bedre utbytte av informasjonen vi samler inn, vil vi koble svarene med opplysninger fra Folkeregisteret, samt informasjon om lærertetthet og elevtall fra Grunnskolens Informasjonssystem (GSI). Innen 31. desember 2014 vil opplysningene bli anonymisert, slik at identifisering av den enkelte ikke er mulig.

Vi håper du har muligheten til å være med på å øke kunnskapen om lærere i Norge.

Med vennlig hilsen

Hans Henrik Scheel
administrerende direktør

Bente Thomassen
seksjonssjef

Oslo, April 2014

Saksbehandlar: Mathias Killengreen Revold

Telefon: 800 83 028 (8.00-20.00)

E-post: iosvar@ssb.no

Avdeling for datafangst og metode

Undersøking om kompetanse i grunnskulen

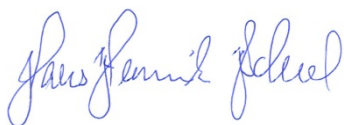
Ein av våre intervjuarar vil snart kontakte deg på telefon for å gjennomføre eit kort intervju om formell kompetanse i faga du underviser i. Undersøkinga er finansiert av Kunnskapsdepartementet. For at vi skal få så pålitelig informasjon om målgruppa som mogleg, er det også viktig at du som ikkje undervisar i skuleåret 2013/2014 svarer.

Utvalet representerer alle grunnskulelærarar i Noreg og er trekt tilfeldig frå Statistisk sentralbyrå sitt arbeidsgivar- og arbeidstakarregister. Ditt svar er viktig. Vi kan ikkje erstatte deg med ein annan om du ikkje deltar. Undersøkinga gjennomførast i samsvar til statistikkloven og personopplysningsloven, og intervjuaren og andre i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Det vil aldri bli kjent utanfor Statistisk sentralbyrå kven som har delteke eller kva enkeltpersonar har svart på spørsmåla. Undersøkinga er frivillig og du kan når som helst trekke deg og krevje opplysningane sletta.

For å gjere intervjuet kortare og for å få betre utbytte av informasjonen vi samlar inn, vil vi kople svara med opplysningar frå Folkeregisteret, samt informasjon om lærartetthet og elevtall frå Grunnskulens Informasjonssystem (GSI). Innan 31. desember 2014 vil opplysningane bli gjort anonyme, slik at identifisering av den enkelte ikkje er mogleg.

Vi håper du har høve til å vere med på å auke kunnskapen om lærarar i Noreg.

Med vennleg helsing

Hans Henrik Scheel
administrerende direktør

Bente Thomassen
seksjonssjef

Figurregister

2.1. Andel med fordypning i faget de underviser i. 2014	13
2.2. Andel med minst 60 studiepoeng i faget de underviser i. 2014	13
2.3. Andel lærere med fordypning på småskoletrinnet, etter undervisningsfag. Prosent....	14
2.4. Andel lærere med fordypning på mellomskoletrinnet, etter undervisningsfag. Prosent	15
2.5. Andel lærere med fordypning på ungdomsskoletrinnet, etter undervisningsfag. Prosent	15
2.6. Andel lærere med minst 30 studiepoeng på småskoletrinnet, etter undervisningsfag. Prosent	16
2.7. Andel lærere med minst 30 studiepoeng på mellomskoletrinnet, etter undervisningsfag. Prosent	16
2.8. Andel lærere med minst 30 studiepoeng på ungdomsskoletrinnet, etter undervisningsfag og studiepoenggrupper. Prosent	17
2.9. Andel med fordypning i fag, etter skoleår. 1999/2000, 2005/2006 og 2013/2014.....	18
2.10. Andel med minst 60 studiepoeng i undervisningsfag i etter skoleår. 1999/00, 2005/06 og 2013/14	18
3.1. Andel engelsklærere med ulik grad av fordypning i faget. Prosent.....	19
3.2. Andel lærere med ulik fordypning i engelsk, etter hovedtrinn. Prosent.....	20
3.3. Andel engelsklærere med fordypning i faget, etter hovedtrinn og aldersgruppe. Prosent	20
3.4. Andel lærere med ulik fordypning i engelsk, etter aldersgrupper. Prosent	21
3.5. Andel lærere med ulik fordypning i engelsk, etter ansiennitet. Prosent	22
3.6. Andel lærere med ulik fordypning i engelsk, etter typer pedagogisk utdanning. Prosent	22
3.7. Andel lærere med og uten fordypning i engelsk. Utvalgte fylker. Prosent	23
3.8. Andel lærere med ulik fordypning i engelsk. Utvalgte fylker. Prosent.....	24
4.1. Andel lærere med ulik fordypning i fremmedspråk, etter kjønn. Prosent	25
4.2. Andel lærere med ulik fordypning i fremmedspråk, etter ansiennitet. Prosent.....	25
4.3. Andel lærere med ulik fordypning i fremmedspråk, etter skolestørrelse. Prosent.....	26
4.4. Andel lærere med ulik fordypning i fremmedspråk, etter gruppestørrelse. Prosent.....	26
5.1. Andel lærere med ulik fordypning i kroppsøving, etter kjønn. Prosent	27
5.2. Andel lærere med ulik fordypning i kroppsøving, etter trinn. Prosent	28
5.3. Andel lærere med ulik fordypning i kroppsøving, etter antall undervisningstimer per uke. Prosent	28
5.4. Andel lærere med ulik fordypning i kroppsøving, etter typer utdanning. Prosent.....	29
5.5. Andel lærere med ulik fordypning i kroppsøving, etter gruppestørrelse. Prosent	30
6.1. Andel lærere i kunst og håndverk med ulik fordypning i faget, etter kjønn. Prosent....	30
6.2. Andel lærere i kunst og håndverk med ulik fordypning i faget, etter hovedtrinn. Prosent.....	31
6.3. Andel lærere i kunst og håndverk med fordypning i faget, etter hovedtrinn og aldersgruppe. Prosent	31
6.4. Andel lærere i kunst og håndverk med ulik fordypning i faget, etter skolestørrelse. Prosent	32
6.5. Andel lærere i kunst og håndverk med ulik fordypning i faget, etter gruppestørrelse. Prosent	32
6.6. Andel lærere i kunst og håndverk med og uten fordypning i faget, etter antall undervisningstimer per uke. Prosent	33
6.7. Andel lærere i kunst og håndverk med ulik fordypning i faget, etter undervisningstimer per uke. Prosent	34
6.8. Andel lærere i kunst og håndverk med ulik fordypning i faget, etter type pedagogisk utdanning. Prosent	34
7.1. Andel lærere med ulik fordypning i matematikk, etter kjønn. Prosent.....	35
7.2. Andel med faglig fordypning i matematikk, etter skoletrinn. Prosent	36
7.3. Andel matematikklærere med ulik fordypning i faget, etter aldersgrupper. Prosent	36
7.4. Andel matematikklærere med ulik fordypning i faget, etter undervisningstimer per uke. Prosent	37
7.5. Andel lærere med ulik fordypning i matematikk, etter type pedagogisk utdanning. Prosent	38
8.1. Andel lærere med ulik grad av fordypning i mat og helse, etter kjønn. Prosent.....	39
8.2. Andel lærere med ulik grad av fordypning i mat og helse, etter aldersgruppe. Prosent	39
8.3. Andel lærere med fordypning i mat og helse, etter aldersgruppe. Prosent.....	40
8.4. Andel lærere med fordypning i mat og helse, etter hovedtrinn. Prosent.....	41
8.5. Andel lærere med fordypning i mat og helse, etter skoleslag. Prosent.....	41
9.1. Andel lærere i musikk med ulik kompetanse i faget. Prosent	42
9.2. Andel lærere i musikk med ulik kompetanse i faget, etter aldersgruppe. Prosent	43
9.3. Andel lærere i musikk med ulik kompetanse i faget, etter hovedtrinn og aldersgruppe. Prosent	43
9.4. Andel lærere i musikk med ulik kompetanse i faget, etter ansiennitet. Prosent.....	44

9.5. Andel lærere i musikk med ulik kompetanse i faget, etter undervisningstimer per uke. Prosent	45
10.1. Andel lærere med ulik fordypning i naturfag, etter kjønn. Prosent.....	45
10.2. Andel med fordypning i naturfag, etter skoletrinn og alder. Prosent	46
10.3. Andel lærere med ulik fordypning i naturfag, etter ansiennitet. Prosent	47
10.4. Andel lærere med ulik fordypning i naturfag, etter lærernes pedagogisk utdanning. Prosent	48
10.5. Andel lærere med ulik fordypning i naturfag, etter skolestørrelse. Prosent	48
10.6. Andel lærere med ulik fordypning i naturfag, etter gruppestørrelse. Prosent.....	49
11.1. Andel norsklærere med ulik fordypning i faget, etter skoleslag. Prosent	50
11.2. Andel norsklærere med ulik fordypning i faget, etter skoletrinn. Prosent.....	50
11.3. Andel norsklærere med ulik fordypning i faget, etter aldersgruppe. Prosent	51
11.4. Andel norsklærere med ulik fordypning i faget, etter pedagogisk utdanning. Prosent ..	52
11.5. Andel lærere med ulik fordypning i norsk, etter fylke. Prosent.....	52
11.6. Andel norsklærere med minst 60 studiepoeng, etter fylke. Prosent	53
12.1. Andel lærere med ulik fordypning i RLE, etter aldersgruppe. Prosent.....	54
12.2. Andel lærere med fordypning i RLE, etter aldersgruppe. Prosent	54
12.3. Andel lærere med ulik fordypning i RLE, etter ansiennitet. Prosent	55
12.4. Andel lærere med minst 60 studiepoeng fordypning i RLE, etter ansiennitet. Prosent	55
12.5. Andel lærere med ulik fordypning i RLE, etter hovedtrinn. Prosent	56
12.6. Andel lærere med ulik fordypning i RLE, etter undervisningstimer per uke. Prosent... 57	57
13.1. Andel lærere i samfunnsfag med ulik fordypning i faget, etter aldersgruppe. Prosent	58
13.2. Andel lærere i samfunnsfag med ulik fordypning i faget, etter hovedtrinn. Prosent.....	59
13.3. Andel med fordypning i ulike fag, etter hovedtrinn og aldersgruppe. Prosent.....	59
13.4. Andel lærere i samfunnsfag med ulik fordypning i faget, etter skolestørrelse. Prosent	60
13.5. Andel lærere i samfunnsfag med ulik fordypning i faget, etter gruppestørrelse. Prosent	61
13.6. Andel lærere i samfunnsfag med ulik fordypning i faget, etter utvalgte fylker. Prosent	61
14.1. Svarinngang etter ukenummer i felt. 2014.....	63

Tabellregister

1.1. Omregningsnøkkel for ulike utdanningstyper og lengder til studiepoeng	11
14.1. Nøkkeltall. 2014.....	62
14.2. Avgangsgrunner. 2014	63
14.3. Frafall etter ulike frafallsårsaker	64
14.4. Bruttoutvalg og utvalg etter ulike kjennemerker.....	65
14.5. Nettoutvalg og bruttoutvalg etter ulike kjennemerker	66
14.6. Standardfeil i prosentpoeng for observerte prosentandeler ved ulike utvalgstørrelser, for enkelt tilfeldig utvalg.....	68

Vedleggstabeller

1. Studiepoeng blant lærere som underviser i engelsk, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent	71
2. Studiepoeng blant lærere som underviser i fremmede, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent	71
3. Studiepoeng blant lærere som underviser i kroppsøving, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent	73
4. Studiepoeng blant lærere som underviser i kunst og håndverk, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent.....	74
5. Studiepoeng blant lærere som underviser i matematikk, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent	75
6. Studiepoeng blant lærere som underviser i mat og helse, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent	76
7. Studiepoeng blant lærere som underviser i musikk, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent	77
8. Studiepoeng blant lærere som underviser i naturfag, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent	78
9. Studiepoeng blant lærere som underviser i norsk, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent	79
10. Studiepoeng blant lærere som underviser i RLE, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent	80
11. Studiepoeng blant lærere som underviser i samfunnsfag, etter ulike kjennetegn. 2014. Prosent	81

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-8994-1 (trykt)
ISBN 978-82-537-8995-8 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

ISBN 978-82-537-8994-1

9 788253 788944

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway